

BÖRZSÖNYI HELIKON

Irodalmi, művészeti, természetbarát folyóirat

XII. évfolyam 3. szám, 2017.március

"Áldjon meg az Isten mindenkit, aki az áldatlan magyar ugart tördeli."

Hajósi János fotója

Tartalom:

- Ketykó István:**Bakter-dal; (vers) 3
Dr. Koczó József: A Drégelypalánki Református Egyházmegye (1617–1952) eklézsiái VIII.; (képes helytörténeti írás) 4-25
Csáky Károly:Álom és valóság; (vers) 26
Kovács T. István:Trabi; (írás) 28-29
Horti Zoltán:Bal, jobb; (vers) 30
Horváth Ödön:Emberek, táj nélkül;Emlékek árnyékában;Fagy;Felfelé; (versek) 32
Pribojszky Mátyás:Veronika gyermekei III. rész; (írás) 34-47
Kő-Szabó Imre:Kezdő fizetés; (írás) 48-50
Fetykó Judit:Szorongás; (vers) 52
Hörömpő Gergely:Testvérek vagyunk; (vers) 54
H. Túri Klára:Tavaszi dalocska; (vers) 56
Székács László:Magyar kajsz; Virágaszalás közben; (versek) 58-59
Petrozsényi Nagy Pál:Kellemes pihenést!; (írás) 60
Radványi Báborka:Ó; (írás) 62-64
Janecskó Györgyi:Elátkozottak; (írás) 66-67
Szabóné Babik Erzsébet:Embertelenül; (vers) 68
Végh Tamás:Böjtszavú március; (vers) 69
Beszámoló:Péter Péter 80.; Megemlékezés Pál Istvánról; 70-77
Haász Irén:Mai Tiborcok; (vers) 78
Elbert Anita:A lelkek halásza; (vers) 80
Debreczeny György:ma alig bírok magammal; (vers) 82
Gömör Kata:Újra madár; (vers) 84
Borsi István:Elégia elegye; (vers) 85
B. Tóth Klára:Anti-átok; (vers) 86
Dobrosi Andrea:Vonatosdi; (vers) 88
Börzsönyi Erika:Kartonok titkai:Előhang; (írás) 90-91
Felhívás:Kassák-ház eladó Nagymaroson!, 92-93
Pályázati felhívás:Pályázat az Esterházy János Emlékév tiszteletére; 94-95
Szepesi Zsuzsanna:Tavaszzilat; (vers) 96
Könyvajánló; 97-99
Felhívás; 100
Impresszum; 101

E havi számunkat a Balassagyarmaton élő és alkotó Hajósi János fotóival díszítettük! Köszönet a képek közlési jogáért! A Szerk.

Ketykó István: Mostanában fekete lovakkal álmodom

*Összegyűjtött és új versek
(1976 – 2003)*

Ima bocsánatért (2000) ciklus versei

Bakter-dal

Feleségemnek: Jutkának

*Denevér szerelem nyugtatott az éjjel
csipogva röpködtek a bakterház fölött
s megtelt szívem gyönyörű fénnel
megszerettem a két szárnyas ördögöt...
esténként már jöttüket várom a lámpa alatt
hiányzik a két bohóc
egy tiszteletkört írnak , majd elhúznak , mint a vadludak
suhogva száll a két szerelmes vadóc.
A három nyírfa-lány mélyen alszik
fehér testükre paplant húz az éjféls reszket ,
hátha Bonifác az éjjel megharagszik ;
még nem múltak el a fagyosszentek...
Szemeim , mint a jelzők vörösek, kialvatlanok
reggelre centit nőtt a szakállam ...
Nemsokára feléd robogok -
ne hagyd kedvesem kihűlni az ágyam!
Két karod állítsd szabadra
tested vágánya is szabad legyen hitvesem
hajad borítsd fáradt homlokomra -
hozzád mindig időben, rendesen érkezem...*

Vácrátót , 1982. május 14.

Dr. KOCZÓ JÓZSEF**A Drégelypalánki Református Egyházmegye (1617–1952) eklézsiái VIII.****A helvét hitvallás Ipolypásztón****Ipolypásztói–Garamsallói Református Társegyházközség – Barsi Református Egyházmegye – Szlovákiai Református Keresztyén Egyház**

Lelkész: Ambrus Erika

Gondnok: Kovács Zoltán (Ipolypásztó)

Rövid ismertető: Az Ipolypásztói–Garamsallói Református Társegyházközség 2013. július 1-től létezik. A négy gyülekezet, Ipolypásztó és Garamsalló, valamint a leányegyházak, Ipolybél és Zalaba társulásával jött létre. Választott és beiktatott lelkésze Ambrus Erika. A négy gyülekezet 2015. január 15-én összesen 200 választót számlál, 116 Ipolypásztón, 48 Garamsallón, 18 Ipolybélben és 18 Zalabán. Istentiszteleti alkalmak az anyaegyház-községekben hetente, a leányokban kéthetente tartatnak. Mindenütt a templomban. Bibliaórák, gyülekezeti hitoktatás és kateoktatás az anyaegyház-községekben van. Református anyakönyvek 1732-től.

Az egyház lelkészei közül a Drégelypalánki Református Egyházmegye esperese:

- Kovács Sebestény József 1863–1882

Katolikusok: 1787 előtt Nagyörzsöny, 1787-től Vámosmikola filiáját alkották. Ipolypásztó falumonográfiájának megírása Zalabai Zsigmond nevéhez fűződik: *Mindenekről számot adok /1984/* és *Hazahív a harangszó /1985/* című kötetei az Alsó-Ipoly-völgy első helytörténeti munkáinak számítanak. Míg az első munka falutörténet – így bőségesen tárgyalja a református gyülekezet történetét is – a második Ipolypásztó 1918–1945 közötti népéletét mutatja be. Kifejezetten egyháztörténeti áttekintés a parókián lévő kézirat, Szűcs Árpád egykori ipolypásztói lelkész: *Ipolypásztó és filiái*. Sallay György prédikátor idejében készült *Az Ipoly Pásztói Reformata Szent Eklézsiának magános történeteit Jegyző Könyv /1812-1813, betoldásokkal egészen a 20. századig/*. Ez a feljegyzés a helynévről, a falu régmúltjáról, a reformált vallás messzeségbe vesző átvételéről, a templomról, prédikátorokról, iskolaházról, mesterekről, az eklézsia kegytárgyairól, javairól, egyházföldekről nyújt áttekintést. Az régi jegyzőkönyvek: Protocollum 1788–1814 és Protocollum 1815–1838 nemcsak az egyházközség, hanem a traktus és egyházkerület működésével kapcsolatos iratokat is tartalmazzák. Az 2015. évi látogatásom elősegítéséért, az egyházközség régi és újabb kori irataiba való betekintésért, másolásáért köszönet a lelkészasszonynak.

Az Isten háza

Hont vármegye monográfiája szerint, Ipolypásztó a comitatus legrégibb helységei közé tartozik, melyet már a 12. században említenek följegyzések. Első uraiként a Hunt nemzetségbeli Lampert comest és nejét, Zsófiát, László király hűgát ismerjük, akik 1135-ben e birtokukat a bozói premontrei kolostornak ajándékozták; a konvent oklevelében Paztuh alakban szerepel a neve. Ugyanakkor Pásztón már apátság is volt, amint ezt II. Béla királynak 1138-ban kelt oklevele igazolja, mellyel a dömösi zárdának az alsó

Ipolyon szabad halászatra ad jogot. Az 1546. évi 94. törvénycikk a pásztói kolostornak várra való megerősítését rendelte el, ámde a török hadaknak ez az erősség nem tudott ellenállni, és az ellenség elhódította. Alighanem akkor szűnt meg az apátság is, melyről a későbbi följegyzések már nem beszélnek. A ciszterciák 15. századbeli temploma azonban még ma is fennáll/20. század eleje/, de régi kőfalaiból, a melyek körülvették, csupán romok maradtak meg. Ipolypásztó régi pecsétje a saját vérével tápláló pelikánt mutatja, ezzel a fölirattal: *Ipoli Pásztó falu pecsétje. 1691.*

Szűcs Árpád szerint a templom a gótikus stílus jegyeire ma már semmi sem emlékeztet. A régi ajtó félkörbolthajtása és mellette jobbról, balról falba mélyedő bolthajtások, amelyek hajdani mellékoltárok helyeire emlékeztetnek, inkább azt teszik valószínűvé, hogy eredetileg román stílusú volt a templom. Hogy mikor épült, senki sem tudja. Ha azonban igaz az, hogy a templom alá vezető folyosóban pálosok lennének eltemetve, akkor az első templomépítés valószínűleg a 12. századra nyúlik vissza.

A reformátusok által végbevitt első megújításról

A templomon 1695-ben új ajtót vágtak, a csúcsíves keresztboltozat keleti részét meghagyták, a tönkrement nyugati pedig lebontották, s helyére festett és felírtos deszkamennyezet került. Mindez 10 évvel az oszmán hódoltság megszűnte után!

A legelső hiteles feljegyzés a templomról Sallay Protocollumának I. kötetéből:

A' régi Mennezet, mellyet elhányattunk szolgált 107 esztendeig; mellyet 1695^{dik} esztendőben tsináltatott vala az Ekklesia. Illyen Írások találtattak rajta: GLORIA IN EXCELSIS DEO. HOC TEMPLUM RENOVATUM ANNO DOMINI 1695. JUDEX JOH. MOL. Non vox, sed votum, non Musica Cordula, sed Cor, Non Clamans, sed amans psallit in aura Dei.

Magyarul: Dicsőség a magasságban Istennek. Ezt a templomot az Úrnak 1695. évében renoválták. Bíró Molnár János. A beszélő tettek, s nem a beszéd maga, Amit a szív elrejt, s nem a szív ritmusa, A szeretet suttogása, nem a nagy hang kiáltása, Jut füléig Istennek, mint a zene, mely kellemes.

I. Reg. 8/I. Kir. 8:29. *A te Szemeid e' Házra nézzenek, éjjel és Nappal, e' helyre mondom, mely felől azt mondtad: Ott Lészen az én Nevem; és meghalgassad az imádságot, mellyel imádkozik a' te szolgád ez helyen — Volt még rajta több írás is, de amelyeket a régiség miatt elolvasni nem lehetett — írta Sallay György.*

1697-ben katedrát építettek. Ekkoriban meszelhették le a freskókat és falazhatták be azt a Mária-fülkét, melyet a templom 20. század elejei bővítésekor megtaláltak.

Az ipolypásztói templomot 1700-ban szintén bezárták, pedig anyagi áldozatot nem kímélve, a végleges birtokbavétel reményével láthatott hozzá nagyarányú renoválásához, a saját világszemléletének és ízlésvilágának megfelelő átalakításához a török kor sebeit még ki sem hevert gyülekezet. A munka oly mérvű volt, hogy a templom ősi belvilágának számtalan vonását eltörölte.

Prédikátorok és az Úr hajlékának gondozása

1749-ben megtiltják a prédikátorok számára a filiákba való kijárást. **Balogh Mihály** már a végpusztulás szélén találja a mikolai gyülekezetet, mely klenódiumaitól is megválnak. Hasonlóképpen fogyott meg, s vált vegyessé a század vallási villongásaiban a faluhoz később leányegyházként csatlakozó Ipolybél református és Ipolyszakállos evangélikus közössége is.

1774: tűzvész Ipolypásztón

*Tiszteletes Tekentetes Nemes és Nemzetes Nagy
érdemű Tiszteletre méltó kegyes Pasztórink.*

Isten után édes Atyáink!

Ezen folyó Esztendőnek Sz. György névű Holnapjának ötödik napján, minémű siralmas állapot történt szegény Helységünkön, Ekklesiánkon, rövideden így kívánnjuk adni könyörülő szivekre kegyes édes Atyáinknak. Az Ur Istennek titkos végezéséből és igaz itéletiből meggyulladván hirtelenséggel egy ház, arról a' Szélnek ereje által, egy fertály óra alatt, nem csak a közönséges Házak, hanem a Parochiális Házak is meggyulladtanak, és a benne lakó Tiszteletes Személyeknek nagy károkkal megégtének, egész Helységünk megégett, a' melly példás itéletnek és azt fejünkre vonó gonosz bűneinknek meg gondolása miatt, a' mi sziveink gyászban és keserűségben öltöztenek. Az Úr haragjának oly szörnyű Tüze borítá el lakó helyünket, a' mely miatt sem Tiszteletes Lelki Pásztorunknak, sem másoknak, egyikönknek többnyire csak egy falat megenni való semminemű eledele nem maradt, és ezen az okon sokan házanként való koldulásra kényszerítették menni. Eppen ez a' mi keserves nyomoruságunk és szorultságunk egyedül az oka, hogy mostan kegyes Patronusainknak könyörületességéhez szokott sziveiknek ajtaján alázatos Instantiánk által zörgetünk, kérvén mélységes alázatossággal Isten után való édes Atyáinkat, hogy Parochiális házainknak, Helységünknek felépítéseben valamely költséggel fel segíteni minket szegény embereket kegyessen méltóztassanak. Mely Istenes tselekedeteket, Szent alamisnájokat, a' mi kegyes Patronus Urainknak mi tudjuk, hogy mi minden részben meg nem szolgálhattuk: de bizonyosok vagyunk abban, hogy a kimerithetetlen gazdag kegyelmességű jó Isten, az ő Szent ígérete szerint bőv mértékben meg fogja kegyelemből jutalmaztatni: jutalmaztassa is meg minden időben és mind örökké, tiszta szivből kívánnya

A mostani gyászban borult Ipoly Pásztohai

Szent Ekklesiának

Szomorú szivű Lelki Pásztor

Balogh Mihály meg aláztatott

Szegény Halgatóival edjűtt

1774 Die 15^a Aprily

A tűzvész kultúrtörténeti veszteségei: odaégett az egyházi irattár a falu korai történetére vonatkozó dokumentumokkal. Károk estek a templom is, melynek tornya akkoriban fából volt; a láng elemésztette, nagyobbik harangja földre zuhant és elrepedt. Ipolypásztó számára a pozsonyi Helytartótanács országos gyűjtést engedélyezett. Egyik Instancia hátlapján szerepel, hogy az egyház gondnokainak gyűjtéséből Miskolc, Debrecen és Kecskemét környékén 81 frt adomány gyűlt össze.

Sallay György lelkész áldásos tevékenysége

Sallay György 1753-ban született Tiszalökön (Szatmár vm.). Hajdúböszörményben, majd Debrecenben tanult. Varsányi és rétei rektorság után 1784–1786 között Varsányban, 1786–1788 között Kisölvenden, majd 1788-tól 1830-ig, haláláig Ipolypásztón szolgált. Egyházmegyei tanácsbírói, számvevői és jegyzői tisztségeket is viselt. Felesége Szana Zsófia.

Mindjárt ezen Ekklesiába való bėjövelelem után, látván mind a Parochiális Háznak, mind a Templomnak nagy rongyosságát, gondoskodni kezdettem ennek a' mennyire lehet, mind

bóldogításáról, mind pedig a nagy pusztaságnak orvoslásáról...

Az 1794-ik Esztendőben a magam saját pénzén a Templomot meg sindelyeztettem s a Templom tetején egy kis Tornyotskát is építtettem, de ezen pénzemet nekem az Ekklesia, melly állott 365 Rhénes forintokból, per panter lassan lassan az Interessével együtt exmissis exmittendis, betsületesen vissza fizette.

Vágattam a Templomon négy nagy ablakokat is, mellyet akkoriban az Elöl járók difficultáltak, de már mostan nem tsak jóvá hagynak, hanem magok is szeretik. Rakattam cathedrát is kőből, minek utána a régi fából való volt (melly 1697-dik Esztendőben készült) el romlott volna (...)

A Parochiális Házat meg sindelyeztettem két ízben 1797-dik és 1799-dik Esztendőben.

Az Asszonyoknak is sziveken tanításommal mind addig zörgettem, míglen annyi pénzt gyűjtöttem töllők össze, hogy egy szép, az Urvatoráját bétakaró selyem abroszt vettem, a szélire pedig mintegy három ujnyi szélességre arany tsipkét varrattam.

Az Esterházyak tisztartójának önkényeskedése

Az uradalmakban előfordult olykor törvényszegés is, melyet Sallay György ekként örökített meg:

...nevezetes története ennek az Ekklesiának, melly az Írónak már idejében esett, ez. Hogy 1798^{dik} Esztendőben, Szent Jakab havának 28^{dik} napján Vámos-Mikolai tisztartó Udvardi István Úr, a' Parochiális földekről via facti /befejezett tényekkel/ két ízben el vitette a Dézsmát, még pedig ilyen fortéllyal; Hogy sem a Prédikátornak hírt nem adatott, mind pedig a Bírakat, akik azt ellenzették, Kalapos nevű hajdúval Vámos Mikolára által hajtatta, 's ötöket a' Tömlöczbe záratta, úgymint Bíró Pető Jánost, Törv. Bíró Pető Mihályt, Esküdteket Sipos Andrást, Tamás Andrást és Battár Jánost. És mind addig ott tartotta, míg a' Dézsmát onnan, a' honnan szerette, annyit, amennyit akart, el nem hordatta a' Vámos Mikolai Jobbágyokkal. Harminczadik Júliusban a' Tekintetes Nemes Vármegye Gyűlésére, ezen elkövetett méltatlanságért egy panaszolkodó írást nyújtott be az Ekklesia, melyre moestrigalni a dolgot, ki rendeltetvén Járásbéli Fő Bíró, Tekintetes Podhorszky János Úr, az Uradalom procelissával, Liptay János Úrral, minek utána a Relációt megtette a' Tekintetes Vármegyének, ezen kegyes meghatározását kapta az Ekklesia, melly szóról szóra így következik:

1492/198

Podhorszky János Fő Szolga Bíró Úr, az Ipoly Pásztohai lakosok azon panaszokhoz képest, melly által a Reformata Vallású Templomhoz tartozó Földeknek az Uraság által lett meg Dézsmáltatását panaszlották, olly tudósítást tett, hogy annak foglalattját, mind a Dézsmának elvitele, mind pedig azon Helység Lakosainak tömlötzzel való büntetése eránt, helyesnek találta: ezen felett pedig azt is meg esmérte légyen, hogy a nevezett földek az Uradalomnak Dézsmája alól régulta szabadok lettenek, mellyet ugyan az Uradalom Tisztyei, a mint írásban foglalt Ki nyilatkoztatások mutattya, ellenzenek, a mostani kivett Dézsmát mindazon által az Esedezőknek olly fell tétel alatt visszaadni kívánnák, hogy ha annak által adását mintegy Földes Úri kegyelem, nem pedig immunitatio gyanánt veéndenek; amire az Esedezők nem állván és csak a régi gyakorláshoz

kapcsolódván, mind a Dézsmának vissza adását, mind pedig ezentul szabadon való hagyattatásokat eszközöltetni kívánták.

Mellyhez képest, minthogy az Esedezőknek, abban való régi gyakorlások világos és tagadhatatlan legyen; a mi pedig a Helybéli Uradalom bé nyújtott ki nyilatkoztató írásában, az Esedezőknek régi gyakorlása ellen bé adott próbákat illetné, azok inkább az Esedezőknek régi gyakorlásokat erősítenék, sem hogy az Uraságnak kedveznének, sinór mértékül tartatván, szintén ilyen tárgyban a Tergenyei, Kis-Sallai és Nagy Peszeki Reformatabéliiek által tett panaszokhoz képest a Helytartó Tanácsnak 1793^{dik} Esztendőben 27^{dik} Octoberben költ azon egyes Rendelése, melly által a nevezett Helységekben található Szent Egyházhhoz tartozó Földeknek a Dézsma alól való fell oldoztatása meghatározott; az Esedezőknek is az alól fell oldoztatnak. Mellyrül mind ezek, mind pedig a Helybéli Uradalom is, mind az elfoglalt Dézsmának vissza adása, mind pedig az Esedezőknek innend túl ekképpen való alkalmaztatása végett, a' jelentő Fő Szolga Bíró által ki tudósíttatni rendeltettek.

Fell jegyzette Tekintetes Nemes Honth Vármegye Fő Notáriusa,
Haláczky László

Sallay csatolta Ipolypásztóhoz az ipolybéli, szakállosi és mikolai szórvány reformátusok leányegyházait. 1789-ben született az anyaegyház és a filiák közötti egyezés, melyben leírják, hogy a prédikátor mely alkalmakkor szolgál a leányegyházakban, s érte alkalmatosságot küldenek. Meghatározzák a lelkész természetbeni (búza és bor) valamint készpénz juttatását, továbbá azt, hogy az anyaegyház Ipolypásztón lévő parochiális földjeinek műveléséből és a szüretből miként veszik ki részüket:

Az Ipoly Pásztóhai Anya, és Béli 's V. Mikolai filialis Ekklák között esett ilyen egyezés, hogy I. Pásztóhai Prédikátor ur minden holnapnak első vasárnapján Prédikázióra, és annak idejében Uri Sz. Vacsora kiszolgáltatására ki menjen, a Béliek küldvén alkalmatosságot a maga idejében. A Béliek pedig T. Urt ezen fáradságáért Esztendőnként míg Templomocskájok felépülésére Isten megsegíti: 5 szapu búzát, 5 Rfirt-t, 2 akó fejr bort; Templomuk felépülése után adnak 7 szapu búzát, 7 ft-ot és 2 akó fejr bort fizetnek, ide értvén a két fő kendernek megadását, minden pár ember, kinek kender földje vagyon mai naptól fogva.

Vámos Mikolaiak pedig 3 szapu búzát és egy akó bort önként ajánlanak. Hogy pedig az egyesség annál szorosabban feltartassék, a Béliek 's V. Mikolaiak arra is ajánlják magokat, hogy a Pásztóhai Anya Ekklésiának a Parochialis határának és földek művelésében segítségül lésznek illy móddal, hogy az egyik vetőre a Pap berke alatt való 4 szapus földet a Béliek ugyan meg ugarolják, a V. Mikolaiak meg keverik, a pásztóhaiak pedig bévetik. A másik vetőre a Kis Ölvödi útnál való 6 vékás földet hasonlóképpen fogják művelni. Ismét a szőlőnek munkájára adván egy munkára mindössze 20 embert, a Pásztóhaiak proportivne adnak 12 embert, a Béliek 6-ot, a V. Mikolaiak kettőt.

Sallay tiszteletes további építkezései

...tsupán csak az idevaló Hiveknek kegyes adakozásokból (...) díszesen és tsinosan megépítettem most már utollyára a Templomot is.

Munkálkodásának emlékét őrzik a templomhajó feliratai. A kelet felé eső karzat (mester kórus) felirata: *Ez a kar készült MDCCCIIik Esztendőben Tiszteletes Sallay György Ur Prédikátorságában. Törvény Bíró és Curátorok Pető Mihály és Keserű Mihály betsületes Elöl Járóknak idejekben.*

Torony felöli, nyugati karzatán egykor ez a szöveg állt (elveszett a tábla):

Ez a Kar készült 1802-dik Esztendőben, Fő-Bíró Pető János, Esküttek Pereszlényi Mihály, Tóth István, Kassai István, Pásztor István, Őrhegy János, Battár Mihály, Tamás András és Urbán Pereszlényi János betsületes Elöljáróknak idejekben

1815-1817 között új templomtorony épült kőből.

Hogy' valamint boldog emlékezetű Eleik, az itten levő Templomot, a' sok mostoha időkben is épen meg tartották, de kőből Tornyt mellé nem építhettek a Protestansok szabadságának igen keskeny határok közé való szorítások miatt, arra nézve, nem akarván buzgó Eleik méltatlan Maradékainak tartatni (...) Elöljárók el végezték, hogy a' romladozásba levő Fa Torony helyett, kőből újjat rakassanak, mely állandó legyen" – jegyezte fell Salay 1815-ben.

Pénz előteremtése: minden telkes gazda fizessen esztendőnként 10 frt-ot, a féltelkesek ötöt, a zsellérek 2 frt 30 kr-t. A torony köveit a börzsönyi kővágóktól vették, s a gazdák fuvarozták a helyszínre. Elkészülte: 1817. június 4. Rendezték környékét, a cintermet (1839-ig itt maradt), kívül-belül bevakolták, új székeket készítettek, kicserélték az 1695-ös festett, fakazettás mennyezetet, a főhajóban két karzatot építettek, mindkettő ma is áll.

Harangok

A tűzvészben megrepedt harangot is újraöntette Sallay, mivel az 1781-es javítás sikertelen volt.

A nagyharang átmérője 70 cm, súlya 150 kg.

Felirata: FUSA SUM PER FRANCISCUM MILLNER BUDAE ANNO 1816

ASZ HÁROMSÁG ISTEN /TISZTELETÉRE/ AZ IPOLYPÁSZTÓI REF. SZ. ECCL. ÖNTETTE A/MAGAKÖLT/SÉGÉN

A kisebbik harangot – mely 2 év híján 100 esztendőt szolgált – az első világháborúban elvitték. Felirata: FUDIT HENRICUS EBERHARDUS PESTINI 1818. AZ IPOLYPÁSZTÓI REFORMATA SZENT ECCLESIA ÖNTETTE A MAGA KÖLTSÉGÉN 1818. ESZTENDŐBEN SALLAY GYÖRGY ÚR PREDIKÁTORSÁGÁBAN

Sallay György a nép erkölcsi állapotáról

Ami itten a' Népek erkölcsi tulajdonságát illeti, az meglehetősen együgyű, sokat tűrő, szenvedő, a' Belső Személyeket ki dicsérő, egyéb Szolgálatokat is jámborul meg tevők; mind azáltal, mind mások, mind a' magam tapasztalata után ezen két nagy hibát jegyeztem meg benne.

Első ez: *Hogy ezek felette idegenek a' mint a' Templomba járástul, úgy az Ekklesia épületeinek gondoskodásuktól is; ez előtt 67. Esztendővel nem volt annyi teher a Köz-Népen, mint most; mégis akkor is olly tunyák és restek voltak a Parochiális Ház építésében, hogy az akkori Tiszteletes Néhai Gaál Németi János Úr a' Seniori Visitatio alkalmatosságával az 1745^{dik} Esztendő 12^a January így ír róllok: /1746-ból és 1748-ból is latin nyelvű feljegyzés/. Ezen jegyzéseket mind meg lehet találni a Régi Matriculának vége felé.*

Második ez: *Hogy itt a' függetlenségnek Lelke uralkodik mind az Elöljárókon, mind a' Köz-Nép között. Egyik sem fél a másiktól, Kiki drága magának. Ez a' hiba, a' mint az Öregek meg jegyezték, Néhai Török János halálától fogva teljesedett bé; a' ki ennek a Helységnek olly dicséretes és kedves Elöljárója volt, hogy még most is minden jóknál áldott az ő emlékezte.*

Ipolypásztó lelkészei a 19-20. századból

Sallay utolsó káplánja, halála után adminisztrátor: Tolnay István. 1794-ben született a Komárom megyei Perbetén. Tanulmányait Révkomáromban, majd a Debreceni Kollégiumban végezte. Rektor volt Szalárd mezővárosban, Bihar vármegyében, megfordult Bécsben is. 1831-ben mint Nemesoroszi prédikátorát szentelték fel a Balatonfüreden tartott egyházkerületi gyűlésen.

Kovács Sebestény József Garamvezekényben született 1804-ben, tanult Losoncon, Selmecbányán, Budán, Komáromban és Debrecenben. Püspökladányban volt három esztendeig rektor, majd Ipolypásztón 1831-ben adminisztrátor, 1832-től rendes lelkész lett. A lelkipásztori szent hivatalra 1832-ben a révkomáromi püspöki gyűlésben nyert felszentelést. Ott működött haláláig, 1884-ig. 1863-1882 között a drégelypalánki egyházmegye esperesi tisztét is betöltötte. Síremléke az ipolypásztói ref. temetőben található.

1839-es följegyzés: *Be telvén az Ó Temető kert Halottakkal, mivel a régi sírok meg újításánál szintén többször szerencsétlenségek történtek a föld le omlás miatt; e mellett a régibb sírokba olykor újabb Halottak is temetődvék, ezért a Mélt. Uradalomhoz nyujtott folyamodásra a' mostani al erdész laka's az uradalmi tábla közt egy új Temető kert mérődött ki, egy hóldnyi vagy 1600 négyszeg ölnyi – írta Kovács Sebestény József. Szabadulása emlékére 1853-ban harangot öntetett.*

Kovács Sebestény Kálmán 1856. július 31-én született Ipolypásztón, apja Kovács Sebestény József lelkész, anyja Farkasdi Zsuzsanna volt. Gimnáziumi tanulmányait Pápán, a teológiát Pápán és Debrecenben végezte. 1879-1884 között Ipolypásztón szolgált segédlelkészként apja mellett. Az 1883-ban Balatonfüreden tartott egyházkerületi közgyűlésen szentelték lelkésszé. Innen Mohiba választották meg rendes lelkésznek, ahonnan egy év után az ipolypásztói gyülekezetbe ment lelkipásztornak. Ott szolgált haláláig. 1937. augusztus 15-én hunyt el 82 éves korában.

Jórészt szolgálatához kötődik a templomnak az 1880-as években történt felújítása, valamint a 20. században elvégzett munkák: 1904-ben újabb renoválás: a templom keleti karzatának megrongálódott boltívet lebontják, köveit berakják a templomkerítés feljárójába. 1906-ban újjászervezi a vámosmikolai leányegyházat, és iskolát indít; kivívja, hogy az anyaegyház káplántartó hely legyen. 1907-ben közadakozásból impozáns orgonát állítanak a Sallay György által építtetett karzatra. Felmerül a templombővítés gondolata is. 1911-ben oldalteremmel toldják meg a templomot, kétszeresére növelve befogadóképességét. Új padlózatot és padokat készítenek; az épület két hajójának tetőzetét pedig eternittel fedik. Az épületet fenyőkkel ültetik körül, a parkot téglakerítéssel övezik.

Czegléd Pál esperes-lelkész 1887. április 16-án született Falubattyánban, ahol atyja lelkipásztor volt. Szülei: Czegléd Sándor és Szőke Katalin. A család az Alföldről származott a Dunántúlra, apja a teológiát Debrecenben végezte. Czegléd Pál a gimnáziumi és teológiai tanulmányait is a pápai főiskolában végezte 1897 és 1909 között. Segédlelkészi szolgálatát a barsi egyházmegyében, Garamvezekényben kezdte, majd Hontvarsányban és Léván szolgált hasonló minőségben. Lelkipásztorként első szolgálati helye Hontvarsány (1911-1919), majd innét Garamsallóra távozott, ahol 18 évig szolgált. 1937-ben Ipolypásztó lelkipásztorává választották, itt azonban csupán egy esztendőt szolgálva, 1938. december 1-jén foglalta el lévai állását. Házasságot kötött özvegy Juhász Józsefné, született Kovács Sebestyén Ilonával 1937. május 18-án. Az egyházmegyei közigazgatásban előbb mint lelkészértekezleti, majd egyházmegyei jegyző működött, 1933. április 18-tól a barsi egyházmegye esperesi tisztét töltötte be.

Szűcs Árpád lelkész Kissárón született 1902. június 12-én. Szülei: Szűcs András és Galambos Zsófia, földművesek. Hat elemi iskolai osztályt végzett szülőfalujában, azután került Pápára. Köztartási terítő volt 3 éven át. Édesapjának 7 hold földje és rajta kívül 3 gyermeke volt. Egy meghalt, apja viszont 1914-ben, mikor ő gimnáziumot kezdte, ő a harctérre ment. Édesanyja nem bírta volna segíyezés nélkül taníttatni. A gimnázium IV. osztályának elvégzése után tanítóképzőbe ment Pápán, hogy minél előbb állásba kerülhessen. A tanítóképző elvégzése után Ágó községbe hívta meg a presbitérium helyettes tanítónak azzal, hogy ha nyugdíjazták beteg tanítójukat, őt választják meg rendes tanítónak. Közben a csehszlovák tanfelügyelő – Hruz Sámuel –, aki már tudott arról, hogy útlevél nélkül életveszélynek kitéve szoktak néhányan a trianoni Magyarországra szökni, hogy magyar intézetben tanulhassanak, egy-két beszélgetés után megállapította, hogy magyarságában megingathatatlan, s a rábizott gyermekek is magyar felfogásban tudnak mindent, eltiltotta a tanítástól. 1922. szeptember 1-jén foglalta el az állását mint helyettes református praesorans tanító, s 1923. február 4-én kapta meg az eltiltó végzést. Ez időtől kezdve azon a címen, hogy a hittan további tanítására és szomszédi szolgálatra – más tanító hiányában – a presbitérium felkérte, végezte tovább úgy a tanítást, mint az előkönyörgői teendőket az év végéig. Pápára, a teológiára már előbb folyamodott felvételért, s a kitűnő tanítói oklevele alapján fel is vették feltételeesen rendes hallgatónak. Az alapvizsgáig azonban érettségiznie kellett. 1923. szeptember elején ment Pápára, s december közepén vizsgázott a gimnáziumi V., VI, VII. osztály latin, görög, német, számtan és fizika anyagából. 1924. januárban kollokvált a teológia I. félévéből, májusban vizsgázott a VIII. osztályból; magyarból és görögből ismétlővizsgára utasították. Júniusban kollokvált a II. félévből, szeptemberben javítóvizsgázott és érettségizett. A teológiát is Pápán végezte. Az utolsó évet mint Rockefeller-alapítványos Zürichben hallgatta. Segédlelkész volt Nagysallón 1927. október 1-től december 13-ig, Sárszentmihályon 1927. december 20-tól 1928. július 1-ig. 1927. december 16-án tett kápláni vizsgát. Helyettes lelkész Alsóváradon 1928. július 1-től 1928. szeptember 20-ig, Nemesoroszában 1928. szeptember 20-tól 1928. november 18-ig, ismét segédlelkész Ipolypásztón 1928. november 18-tól 1930. október 14-ig. 1930. október 15-én a Gömör egyházmegyei Szutor községbe egyhangúlag megválasztották lelkipásztornak. Ott munkálkodott 1939. március 11-ig. Az ipolypásztói lelkipásztori állásba beiktatták 1939. március 12-én.

Házasságot kötött 1932. június 9-én Ipolypásztón Varga Irénnel, Varga Béla ipolypásztói református kántortanító leányával. Gyermekeik: Árpád Béla Endre 1933. március 26-án, a második: Zoltán Dániel 1935. október 29-én, a harmadik: Márta Éva Lilla 1937. október 18-án, a negyedik: Attila Pál 1941. március 21-én született, mind a négy Ipolypásztón.

Szutoron töltött idejének legnagyobb részét a mindennapi kenyérért való küzdelem töltötte ki. Mivelugyanis a csehszlovák törvény belföldi érettségéhez kötötte a kongruát, s ő Pápán érettségizett, nem kapott államsegélyt. Végül a komáromi bencés gimnáziumban felvételi vizsgát tett a gimnázium I-VI. osztályának anyagából a VII.-be, azután mint magántanuló vizsgázott tovább évenként és osztályonként. A legteljesebb jóindulatot tapasztalt mindenütt. Csak az érettségin bukott el kétszer szlovák nyelvből. Harmadszorra azonban az is sikerült, 1936. június 19-én. Azután még azt kellett bebizonyítania, hogy az államnyelvet szóban és írásban is bírja. Ennek elbírálására 1937-ben került sor, majd néhány hét múlva folyósították a kongruát 1937 augusztusában. Szutori híveivel bensőséges viszonyban volt, nem egyszer visszakíváncozott a régi meghitt, 190 lelkes községbe.

Fekets Emil segédlelkész Kismányán született 1911. szeptember 17-én. Szülei: Fekets Károly és Demény Lenke földművesek. Nyolcan voltak testvérek. Az elemi iskola hat osztályát szülőfalujában végezte, majd a középiskola nyolc osztályát és az érettségit az érsekújvári csehszlovák állami reálgimnázium magyar tagozatán fejezte be 1933-ban. Az érettségi után a losonci református teológiára iratkozott be, ahol négy esztendő eltelte után megszerezte az első lelkészképesítő vizsgáról szóló bizonyítványt. A második

lelkészképesítő vizsgát már a pápai teológiai akadémián tette le 1940-ben. Mint segédlelkész a következő helyeken működött: a komáromi egyházmegye területén 1938-ban Nagymegyeren, 1938 és 1940 között Negyeden, 1941-ben jókai helyettes lelkész, majd ismét Negyeden találjuk. 1941-1942-ben Vágfarkasdon, 1942- 1943-ban a tatai egyházmegyéhez tartozó Héregen majd Dorogon helyettes lelkész. 1943. július 1-től a drégelypalánki egyházmegyéhez tartozó Ipolypásztón teljesített segédlelkészi szolgálatot.

A gyülekezet életéből

A traktus igyekezett elejét venni a filiák mater eklézsia részéről megnyilvánuló indokolatlan terhelésének: az ipolypásztói anyaegyház azon kérését, hogy az ipolybéli leányegyháztól több szolgáltatást kíván, 1817-ben elutasította, és az 1789. évi perőcsényi traktus gyűlésen tett egyezség további érvényességét mondta ki, annál inkább, mivel azóta Bélen 10-zel kevesebb református ház van.

A Névár szerint 1820-ban a gyülekezet lelkésze Sallay György, Pásztón Nagy István a tanító. Szakállós és Mikola fiókegyházakkal 547 lelket számlál, Bél leányegyházzal együtt 749 fő.

A reformáció után a kereszténységen belül létrejött egyházak az egységesen elfogadott ünnepeken túl eltérő ünnepeket ültek. Ez gyakran okozott feszültséget a katolikusok és protestánsok, az uradalmak és a reformált egyházak között.

Ipolypásztón, Perőcsényben és Szokolyán panaszolták a lakosok, hogy 1824 nagypéntekén a Méltóságos Uraság /Esterházy hercegség/ tisztjei ölfát úsztatni elhajtották, és nem ünnepelhetek – ennek orvoslását kérik. Az egyházmegye álláspontja: nem is annyira az uradalmi tisztviselők, hanem inkább a lakosok hibáztak, akik nem jelentették előre, hogy ez számukra ünnep. Törvény szerint az uradalomnak igazodnia kell ehhez. Az 1825. évi vizitáció szerint a belső rendhez tartozók juttatása továbbra sem megnyugtató. Rendeltetett: ha az egyezség bűzára szól, ahhoz tartsák magokat az utódok is. Az eklézsia azon kívánsága, hogy szeretné a sátoros ünnepek harmadik napját is ünnepként megtartani – elutasítva, mivel erről felsőbb határozatok születtek. Az ünnep csak 2 napos.

Az egyház 1826-ban buzgón gyűjti az adományokat az árvák megsegítésére. Az eklézsia nagypénteken, áldozó csütörtökön és újév napján délután könyörgő istentiszteleteket óhajt tartani, mint más helységeken is tartanak. A közgyűlés helyesli az elterjedt szokások követését.

Sallay György prédikátor és Tolnai István káplán között 1830-ban viszály támadt a juttatások tekintetében. Rendelkezés: Kemény Lajos /perőcsényi lelkész/ vizsgálja ki a sérelmeket.

Sallay György 42 évig tartó szolgálata után Pásztót adminisztrálták: Dormány András majd Kulifáy János losonci káplán. Majd utóbbi rendes prédikátor lett, de 13 heti szolgálata után kolera áldozatául esett. 11 hétig Marton Mihály oskolamester hordozta a prédikátori teendőket is. Az 1832-ben eklézsia rendes prédikátorért esedezik követői által is; a traktus gyűlése mostani adminisztrátort, Kovács /Sebestény/ Józsefet ajánlja. A gyűlés rendes prédikátornak ott meghagyta, felszólítván, hogy a kerület következő gyűlésére bizonyítványait elvigye, és ott felszentelését kérje.

A vizitátorok 1833-ban megállapították, hogy az árvák kasszájából szerződés és kezesség nélkül folyósítanak pénzeket; a visszasságok megszüntetését rendelik el. A vámosmikolai filia 2 véka bűzával hátramaradt a prédikátori konvencióban. Szükséges prédikátor konvenciójának pontosítása; a béli praeorans panaszolja, hogy a konvenciójában szereplő földeket nem ő, hanem az eklézsia használja. A prédikátor és az oskolamesterek juttatásaival kapcsolatban az egyházmegye több éven át kénytelen foglalkozni. Nagy probléma a tűzifajárandóság biztosítása, nem lévén a községnek erdősége. Az Ipolypásztóhoz tartozó filialisták száma tetemesen megfogyatkozott, emiatt nem tudják teljesíteni lelkipásztoruk konvencióban vállalt ellátást; az alesperes lépjen velük szerződésre a konvenció bizonyos teljesítése iránt.

1834. évi vizitációs jelentés alapján az ipolybéli praeorans Kádár István panasza megoldódott: az eklézsia

a földek használatáért 1 1/2 akó bort juttat a tanítónak. Nyári tanítás: Varga István pásztói rektor /aki notáriusi hivatalt is visel!/, példásan foglalkozik a gyerekekkel.

Az ipolypásztói Varga István, és a béli Kádár István rektorok a hivatalra 1835-ben feleskettettek.

1837-ben jelentette az eklézsia, hogy vámosmikolai asztalos, Akács József a templomot ingyen kipadlózta, és ígéretet tett egy politúrozott úrasztala készítésére is. A prédikátor még mindig nem kapta meg teljes fajárandóságát. 5 évvel később az eklézsia 8 ölfát ajánlott a prédikátornak, aki azt a mennyiséget el is fogadta, de nem szeretné, ha utódaira is ez lenne rákényszerítve; ugyanígy forog fenn a kérdés a diósjenői egyházban is; világiakból álló küldöttséget jelöltek ki az /Esterházy/ uradalommal történő egyezkedésre. A Névtár szerint 1850-ben már 1050 lelket számlál – minden biztonnyal leány- és fiókegyházzal – az eklézsia. Nyitrai Károly tanító úrnak 72 tanítványa van.

Az 1851. évi Névtár a régmúltból is szolgál adatokkal: *Ipoly Pásztó, anyagyülekezet. Régi egyház, melyről már Lampe is emlékezik. 1774-ben az egész helység elégvén, az egyház régibb okiratai is elvesztek. 1651 óta 11 lelkész számlált. Mostani lelkész Kovács Sebestény József. Tanító nincs. Lélekszám a fiókyülekezetekkel 960; iskolások száma 70-80.*

Az anyaegyház lélekszáma a következő évtizedben csökken: 1865-ben a lelkész, Kovács Sebestény József már esperes, 694 lelket számlál az anyaegyház Vámosmikola fiókegyházzal. 28 születést, 15 haláletet és 8 házasságkötést anyakönyveztek. Deli János tanítónak 79 tanítványa volt.

1880-ban Kovács Sebestény József lelkész-esperes mellett már fia, Kálmán a segédlelkész. Bejegyeztek 41 születést, 26 elhalálozást, 10 házasságkötést, konfirmált 16 ifjú. Az anyaegyház lélekszáma 635. A fiókegyházakban Vámosmikolán 50, Szakálluson 56 lélek. Deli János tanító úr keze alá 105 mindennapi és 24 ismétlő iskolás jár.

1900-ban Ipolypásztó polgári népessége 1058 lakos, közülük ev. református 806, róm. kat. 217, ág. evangélikus 12, izraelita 23. Lelkész Kovács Sebestény Kálmán. Született 9 fiú, 13 leány, valamennyit megkeresztelték; meghalt 16 férfi és 17 nő; házasságot kötött 9 pár, ebből tiszta 8, vegyes 1, valamennyi ref. lelkész előtt; konfirmált 14 ifjú. Deli János tanító úrnak 78 mindennapi, 26 ismétlő iskolába járó tanítványa akad. Az eklézsia bevétele 686 frt, kiadása 758 frt.

A korábbi fiókegyházak a szórványba kerültek. Szórványok: Vámos-Mikola, Szakállós, Kis-Keszi, Letkés, Szalka, István-major, Alsó-Ganád, Csárad, Zalabai pusztá, stb.; ref. népességük 300.

1910-ben Ipolypásztó lakossága 1100 fő, ebből református 800 lélek. Előző évben anyakönyveztek 18 születést, 15 elhalálozást, 2 házasságkötést. Lelkész Kovács Sebestény József, segédlelkésze fia, József; gondnok Pető János és Pető Lajos. Varga Béla és Lehoczky Béla tanítók keze alá 120 mindennapi és 30 ismétlő iskolás jár.

Ipolypásztói egyház 1911-ben eladja az „öreg temetőt”, az egyházmegye a templombővítést jóváhagyja.

A lakosság vallás szerinti összetétele – 1941

TELEPÜLÉS	lakosság	vallás szerinti megoszlása				
		katolikus	evang.	ref.	görög	zsidó
Ipolypásztó	1044	216	9	802	---	17
Ref. iskola. →Vilmos m.		147	7	10		6

Református iskola Ipolypásztón

Zalabai Zsigmond a pásztói iskola legkorábbi működésének évét 1733-ra teszi, Hont megye egyik legrégebb vagy tán legeslegrégibb iskolájaként. Első iskola mestere szerinte *Pásztóhai akkor notarius Szodoi Ferencz*, abból kiindulva, hogy akkoriban a mesteri és nótáriusi hivatalt egy személy látta el.

Ipolypásztóról indult: Hernádnémeti Gál János ipolypásztói lelkész (1744-1773) gyermeke, Gál András (1764. jún. 11., Ipolypásztó). A népiskola magasabb osztályait Nemesorosziban fejezte be. 12 éves korában kerül a sárospataki iskolába. Tanulmányait követően 1783-ban akadémiai pályára lép: előbb tanár majd szenior Patakon. Egy évig a Szepességben működik (német nyelvtanulás végett), ezt leszámítva 1797-ig a kollégiumban oktat. Filozófiát és dogmát tanít, később a könyvtárat is vezette. Németországi tartózkodásából, a jénai egyetemről hívják meg Göncre lelkésznek.

A 19. század elején hivataloskodó Nemes Nagy István rektorról elég elmarasztaló vélemények maradtak fenn: *...részezeskedő, káromkodó, veszekedő, senkit illendő becsületben nem tartó /egyházmegyei feljegyzés/; mint jegyző: ...a maga rosszlelkősége mellett hivatalba lépő lakosokat is megrontani igyekezett és azok által is a helységnek kárát gyarapítani iparkodott /úriszéki vélemény/.*

Az 1825. évi egyházmegyei gyűlés a növekvő gyermeklétszám miatt az iskola bővítését szorgalmazza:

Az oskolás gyermekeknek nagy számához képest igen kitsiny oskolának meg nagyítása ajánlatik; még (...) az oskola Háznak szükséges meg nagyobbítását el lehetne kezdeni, addig a mostani oskolára a szellőztetése végett sarkas ablakot tsináltatni és az Uradalmi Tisztartó Urtól az épület nagyobbítására kimutatott szabad földet egy kis sántz hányás által a Sz. Ekkla birtokába venni el ne mulassza... Dicséretes, hogy az árvák kasszája létezik, és gyarapodik a benne lévő summa.

A tanító 1840-ben az egyházlátogatáskor panaszolta, hogy oskolája kézikönyvek: *Ágenda, Kis Historia, Keresztyén Kis Katekizmus* dolgában szűkölködik. Ez alkalommal világosságra jött több oskolának ebbéli hiánya. Mivel az iskola a szükséges könyvekkel a következő évben sem rendelkezik – a traktus rendelkezése szerint – néhány gyülekezethél heverő könyvekkel pótolta, míg felsőbb helyről bővebb segély nem érkezik.

1908-ban az iskolában 2 osztály, két fiatal jól képzett, szorgalmas tanító található; eredményük jeles. A következő évben új iskola épült a régi épület renoválásával.

Juhász Lajos körlelkész 1910. évi jelentése az iskolákról: béli leányegyház jó; ipolypásztói 2 iskola: dicséretes; vámosmikolai: dicséretes.

Létszámadatok a visszatérés éveiből:

1941-ben az iskola 2 tanerős; református tanköteles és jár: 71. 1942-ben az iskola 2 tanerős, ref. tanköteles 71, jár 67. Csintalan Aladár volt vámosmikolai tanító saját készítésű fizikai szemléltető eszközeit az ipolypásztói iskolának adta használatra. Ha Vámosmikolán megnyitják a református iskolát, visszaadandók Vámosmikolának. 1943-ban 2 tanerős iskola; tank. 72, jár 68. 1944-ben 2 tanerős iskola; tank. 70+8, jár: 66+8.

A tanügyi bizottság közgyűlés elé kerülő jelentése a háborús években a pásztói iskola ellenőrzésekor szerzett tapasztalatokról.

1940/1941-ben: I.-IV. osztály tanítója Mestyanezné Takách Olga. Látogatáskor jelen volt 37 fiú és 29 lány, összesen 66. Hittanból az átlagos eredményt fel tudta mutatni. Számtan I. o. A tavaly kifogásoltak: „csak 14-ig haladtak és pálcikákkal számolnak” idén is fennállott. Kísérletet tettem s egy fél óra alatt a tanult 14-es körben pálcikák nélkül is tudtak annyit a számtanból, mint pálcikákkal. A gyerekek nagyon

nehezen mozognak a számtanban, még a 14-es körben is. II. o. 100-ig haladt, de igen gyenge. III.-IV. évfolyam. A megszabott kört elérte, de abban szintén nagyon nehezen mozgott. Olvasás. I. o. 3 fiú és 1 lány kivételével jól olvas.

II.-III.-IV. osztályok szintén szépen és jól olvasnak. Beszéd- és értelemgyakorlat I. o. Nehézkesek, feleletük túl gyatra. II. o. ügyesebb.

III-IV. tanító jól vezeti a beszélgetést, nagyon ügyesen teszi fel a kérdést s ennek ellenére unottan és fáradtan felelnek. Túl sok a lassú gondolkodású. Rosszul beszélnek. Annyira susogó a hangjuk, hogy alig lehet szavukat hallani. Az egyházmegye összes iskolái között ezek a legfegyelmetlenebbek. Tévedés volna és messze térnék az igazságtól, ha e megállapításból a tanító évi működésére vonnánk le rossz következtetésül a rossz eredményt. A tanító bármily odaadó lélekkel és hozzáértéssel dolgozik is, állítom, más sem tudna jobb eredményt elérni. Nem lehet jobb eredményt elérni. Sok a gyermek a keze alatt. Elegendő volna, ha csak az I.-III. osztályokat tanítaná. Inkább a IV.-VIII. lehetne több, nem pedig kevesebb. Azután emellett nagy mértékben rontja az eredményt az, hogy sok a cigány, akik rendszertelenül, kényük kedvük szerint látogatják az iskolát, s kerékkötői a komoly munkának, úgy fegyvelzési, mint a tanulási előhaladás tekintetében.

V.-VIII. osztály tanítója Menyhár János. Látogatáskor jelen volt 26 fiú 23 leány, összesen 49. Hittan. A tavaly kifogásolt tankönyveket kicserélték. Az új tantervünk szerint haladtak. Az anyagot a VII. osztály kivételével jól tudják. A VII. o. anyaga úgy látszik ezen a fokán a gyermeki léleknek nehezen érthető meg. Olvasás. Mindnyájan jól, értelmesen olvasnak. Szépen szavalnak, sok verset tudnak és jól tudják. Nyelvi magyarázatban járatosak. Számtan. V.-VI. Döcögő. A komoly foglalkozás ellenére is a gyermekek gyakorlatlan gondolkodók. VII.-VIII. o. Nyereség, veszteség számolása kissé gyorsabban mehetett volna. Földrajz. V.-VI. Magyarországot jól ismerik. Dicséretére a buzgó tanítónak a táblán minden szépen, helyesen, pontosan le tudják rajzolni Magyarország helyeit és vizeit. VII.-VIII. o. Finnországot tárgyalták. A finn néppel kapcsolatban ügyesen okoskodtak a jelenre. Történet. Polgári jogok és kötelességek. Jól ment. Itt is szépen énekelnek két szólamra. A tanító komoly, meleg szívé, a gyerekeknek pajtása és lelkiismeretes ember.

1941/1942. I-IV. osztály tanítója Mestyanezné Takách Olga. Tanulók létszáma 74. Látogatáskor jelen volt 31 fiú és 21 leány, összesen 52 tanuló. Tíz óráig szállingóztak az iskolába a gyermekek. Az eső esett ugyan, de ez mégis fegyelmetlenségre vall. Az iskola alapműveltségében az alsó küszöböt az olvasás, írás és a számolás készsége jelenti. Ennek biztosítása az alsó tagozat feladata. Látogató ezen szempontok alapján a következő eredményt találta: Hittan. I-II. o. A jelen levő gyermekek tudták az anyagot. III-IV. o. Bibliai történeteket gyengén tudták elmondani. Nem ismételték még. Olvasás. 23 első osztályos gyermek közül olvasásban csak 8 gyermek üti meg a kívánt mértéket. 12 gyermek nem is járt iskolába. R II. -IV. osztályban az átlagos olvasási készség jó. Számolás-mérés. A tantervi anyag át lett véve, de a sokoldalú szemléltetés és gyakorlás hiánya minden osztályban megérezhető. I. o. gyengén mozog a 16-os körben. E tárgyban az iskola a tavalyi gyenge nivóját az idén is megtartotta. Beszéd- és értelemgyakorlatban az I-II. o. beszélgetése lassú és nehézkes. III.-IV. o. beszélgetése egyenes kérdésekre adott feleletekben merül ki. Írás. A gyermekek írási készsége fejlődést mutat. Rajz jónak mondható. A fegyelem még mindig kívánni valót hagy maga után. Látogató az iskola belső körülményeit megismerve arra a meggyőződésre jutott, hogy a fent megállapított eredmény nem róható fel a tanító hibájául, mert az iskola körülményei és helyi okok gátolják a tanítót abban, hogy tanításával a kívánt eredményt el tudja érni. Az egész egyházmegyében itt járnak a legkülönbözőbb típusú gyermekek iskolába. Az iskola 74 tanulója faluban lakó gazdák, majorban lakó cselédek gyermekeiből és 16 cigány gyermekből tevődik össze. Túlzsúfolt iskola, négy osztály, különféle típusú gyermekek, 16 cigány rendszertelen iskolába járása, kicsi tanterem, felszeretlen iskola már maga kizárja a tanító minden buzgalma mellett is a jó eredményt. Jó volna, ha iskolafenntartó egyház a múlt évben ajánlott osztálybeosztást alkalmazná. Ezzel megszűnnék az iskola túlzsúfoltsága is. V.-VIII. osztály tanítója Menyhár János. Tanulók létszáma 44. Látogatáskor jelen volt 19 fiú és 22 leány, összesen 41 tanuló. Hittan. V-VIII. évfolyam a tantervi anyagot elvégezte. Gyermekek szépen feleltek a kérdésekre, a zsoltárokat tudják. Minden osztályban folyékonyan olvasnak. Számolás és mérés. A tárgyi cél, a biztos és

gyors gondolkodás hiánya még a VII.-VIII. osztályban is érezhető, a gondolkoztatás, következtetés azonban helyes és jó. Történelem, földrajz és természeti tárgyak tantervi anyaga át van véve. A kérdésekre értelmes feleleteket adtak a gyermekek. Az anyagot ismerik. Szembetűnő a beszélgető képesség hiánya, önálló gondolatfűzésből eredő, önálló beszédformát alig lehetett hallani. Megállapítható, hogy az alsó tagozat mulasztása megérezhető a felső tagozaton is. Fogalmazványok stílusa fejlődő irányt mutat. Az írás külalakjából rend és figyelem nevelői értéke sugárzik ki. Ének szép, rajz csinos. Fegyelem jó. A tanító munkáját megkönnyíti az iskola jó felszerelése.

Függelék – lelkészek, gondnokok, tanítók

Ipolypásztó prédikátorai, lelkipásztorai

Újvári István	1651	
Sallay János	1673	
Perpeta György	?	
Béli István	1695	(N. Z. 1708–1710, D.jenő)
Dési István	1712–(?)1724	(Mikolára ment)
Szódói István	1727 k.–1733	(1732: ak. nyitása)
Püspöki Mihály	1734	
Dési István (másodszor)	1740–†1744	(Mikoláról számúzték)
Németi Gál János	1744–1773	
Balogh Mihály	1773–1785	(Peröcsénybe került)
Téglássi József loci minister	1785–1788	
Sallay György	1788–†1830	
Kulifay János	†1831	(13 hét)
Kovács Sebestény József	1832–†1884	(esperes: 1863–1882)
Kovács Sebestény Kálmán	1885–†1937	
Czeglédy Pál	1937–1938	(barsi esperes 1933-tól)
Szűcs Árpád	1939–1948	
Tóth Kálmán	1952–1956	
Dobos Béla	1959–1963	
Kovács Géza	1964–2007	
Ambrus Erika	2010-től	

Káplánok, helyettes- és segédlelkészek

Barsi János 1822–1824; Nagy Mihály 1824–1828; Tolnay István (1830-tól adm.) 1828–1831; Dormány András adm. 1831; Kulifay János adm. †1831; Kovács Sebestény József adm. 1831–1832; Kovács Sebestény Kálmán 1879–1884 (Mohiba táv.); Bartha Gyula h. l. 1884–1885; Kovács Sebestény József 1908–1911; Koszta Dezső 1912–1913; Mokos Kálmán III. éves teol. 1913–1915; Nagy Lajos 1917; Veres László 1926 e. Kovács Károly 1927–1928; Szűcs Árpád 1928–1930; Nagy István 1930–1935; Szűdy Nándor 1935; Keményik József 1938; Selmeczi Árpád 1938–194; Bogár Ferenc 1941; Kalmár Kálmán 1941–1942 (Székesfehérvárra táv.); Fekets Emil 1943–1944; Keményik József h. l. Kisölvédről 1948–1952; 1958–1959; 1963; 1964; Labancz Jenő h. l. 1957–1958; Ibos Dezső adm. 1963–1964; Bugár András 2007–2010.

Gondnokok

Pereszlényi Mihály és Kassai András 1788, 1794; Pető Mihály és Keserű Mihály 1802; Tamás András 1805; Tóth János 1805–1815; Pereszlényi Mihály 1812; Pereszlényi András 1813–1815; Pető János 1853–1856; Pető Ádám 1853–1856; Pető Mihály 1860; Pereszlényi István 1864–1866; Németh István 1864; Pető András 1865–1866; Pásztor János 1867–1868; Sipos István 1867–1868; Tóth Sámuel 1869–1872; Kapa Mihály 1869–1872; Tóth Máté 1873; Pomozi András 1873–1875; Pető József 1875; Csákány István 1876–1877; Tóth Pál 1876–1880; Csákányi János 1878–1882; Veres István 1881–1884, 1888; Sipos András 1884; Tóth Sándor 1885–1887; Pető Mihály 1887–1890, 1901; Zalabai Lajos 1885; Pereszlényi Mihály 1886; Tóth Máté 1891–1898; Tóth János 1892–1898; Pereszlényi Lajos 1901–1903; Kassai Sándor 1902–1907; Tóth Sándor 1904–1907; Suba József 1908–1909; Urbán József 1908–1909; Pető János és Pető Lajos 1910; Koncz Lajos 1939–1944; Kis Pethő Gyula 1939–1943; Batár András 1944–1945; Tóth Géza 1944; Batár Géza 1945; Sejli Ilona és Bahik Andor 2014; Kovács Zoltán 2015-től.

Harangozó Német András, 1811.

Rektorok, tanítók

Szodói Ferenc mester és nótárius 1733; Szombati János mester és nótárius 1745; Vátzi János mester és nótárius 1755; Pereszlényi János mester és nótárius 1762; Czeglédi Nagy Mihály osk. rektor 1766-tól; Vámosi Pap János akadémikus rektor 1769–1770; Bánhorváti Filep István 1772–1774; Szentesi Imre 1776–1786; Szalontay Sándor 1784; Váradi János 1786 k.; Arkay Sámuel 1790 k.; Szentesi Imre (másodszor) 1794; Fábján Gábor 1796; Nemes Molnár Nagy István 1798–1822; Marton Mihály 1822–1833; Pereszlényi Sámuel praeceptor 1832; Varga István 1833–1848; Sallai Gábor s. tan. 1839; Nyitrai Károly 1848–1850; Kálnai István 1851–1855; Deli János 1855–1907; Gaál Gyula kis. tan. 1901; Antal Géza II. tan. 1902–1905; Jezernecky Dezső 1906; Bereczki Endre 1907; Varga Béla kántortanító 1907–1931; Lehoczky Béla II. tan. 1907–1920; Menyhár János 1932–1945; Mestyanezné Takács Olga II. tan. (?)–1945.

Források, forrásközlések, feldolgozások:

A Drégelypalánki Református Egyházmegye közgyűlésének jegyzőkönyvei 1815–1947, Pápa http://library.hungaricana.hu/hu/collection/reformatus_gyujtemeny_jkv_egyhazmegyek/

A Dunántúli Református Egyházkerület névtárai (1833-1928); digitalizálva:

<http://library.arcanum.hu/hu/collection/reformatus-jkv/>

Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Levéltára (Ráday Levéltár, RL), Budapest

- RL E/2 igazgatási iratok 1750–1831
- RL E/6 esperesi levelezés
- RL E/6 1. doboz Drégelypalánki Egyházmegye. Egyházlátogatási jegyzőkönyvek 1853–1880; Egyházlátogatási és közgyűlési jegyzőkönyvek 1876–1889; Egyházlátogatási jegyzőkönyvek 1885–1907; 1901–1944 /ténylegesen: 1941–1944/; 1945–1950

Az Ipoly Pásztói Reformata Szent Ekklesiának magános történeteit Jegyző Könyv. Készült 1812^{dik} esztendőben 19 November

Köblös József–Kránitz Zsolt (szerk.): A Dunántúli Református Egyházkerület prédikátorai és rektorai I. 1526–1760. A Pápai Református Gyűjtemények Kiadványai. Forrásközlések 10. Pápa, 2009. 759 p. + képek

DREL adattára lelkészek 1760–1848. (pdf)

DREL adattára tanítók 1760–1848. (pdf)

Kránitz Zsolt (szerk.): „A késő idők emlékezetében éljenek...” A Dunántúli Református Egyházkerület lelkészi anyakönyvei 1823–1952. A Pápai Református Gyűjtemények Kiadványai. Jubileumi kötetek 1. Pápa, 2012. 380 p.

Kránitz Zsolt (szerk.): „A késő idők emlékezetében éljenek...” A Dunántúli Református Egyházkerület lelkészi önéletrajzai (1943) A Pápai Református Gyűjtemények Kiadványai. Forrásközlések 13. Jubileumi kötetek 2. Pápa, 2013. 1216 p.

Szenássy Árpád: Az 1848/49-es szabadságharc emlékhelyei – Pozsonytól Komáromon át Ipolyságig. KT Kiadó Komárom, é. n. 184 p.

Szűcs Árpád: Ipolypásztó és filiái. Sz. Á. Ipolypásztóról kitelepített ref. lelképásztor történelmi visszapillantása, 1950. Kézirat, Ipolypásztó. 56 p.

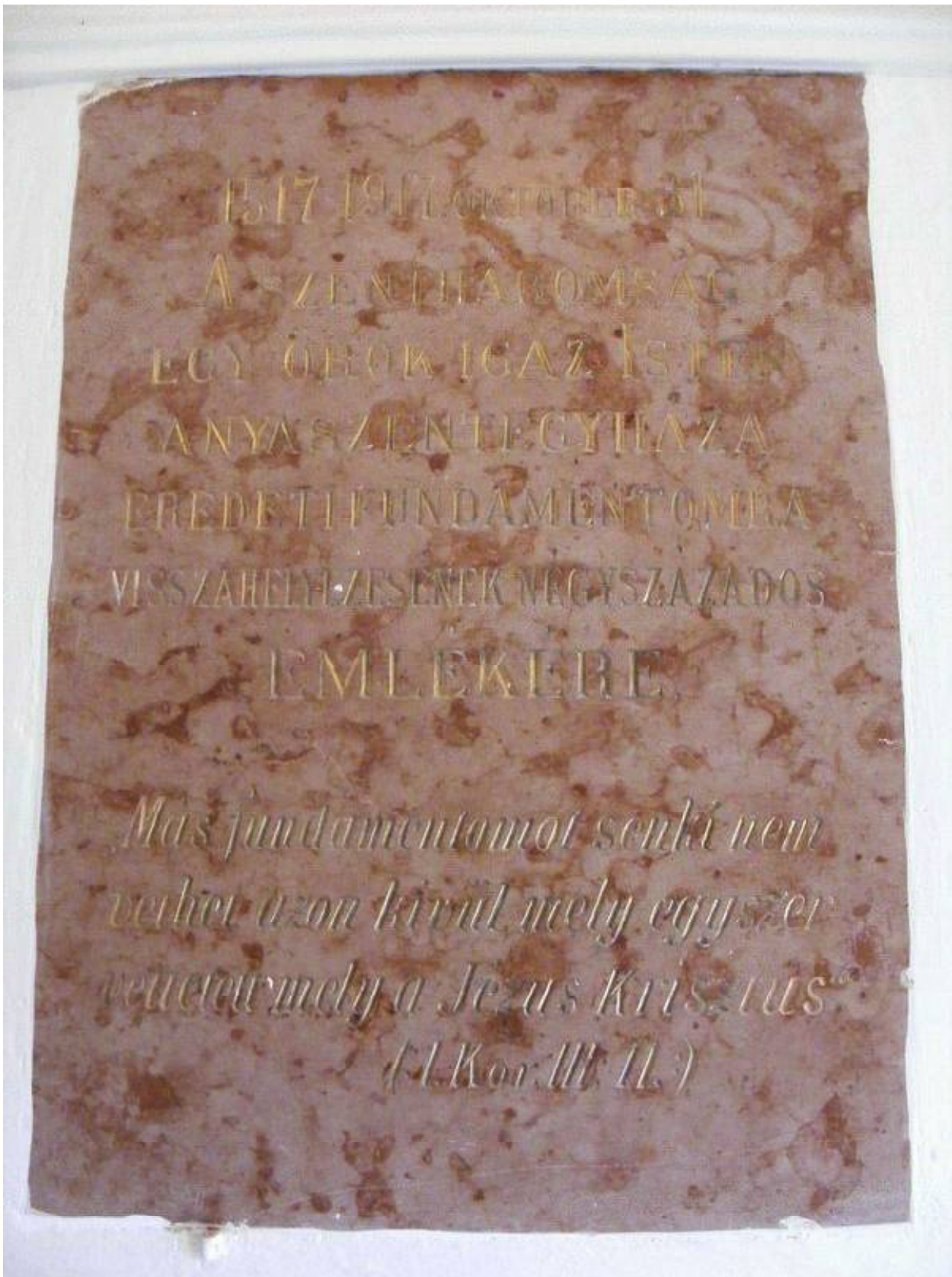
Zalabai Zsigmond: Mindenekről számot adok. Bratislava, 1984. 268 p.

Írásunk a Nemzeti Kulturális Alap által 2014–15-ben biztosított *Alkotói támogatás a Fejezetek a Drégelypalánki Református Egyházmegye történetéből 1617–1952 című könyv megírásához felhasználásával készült.*

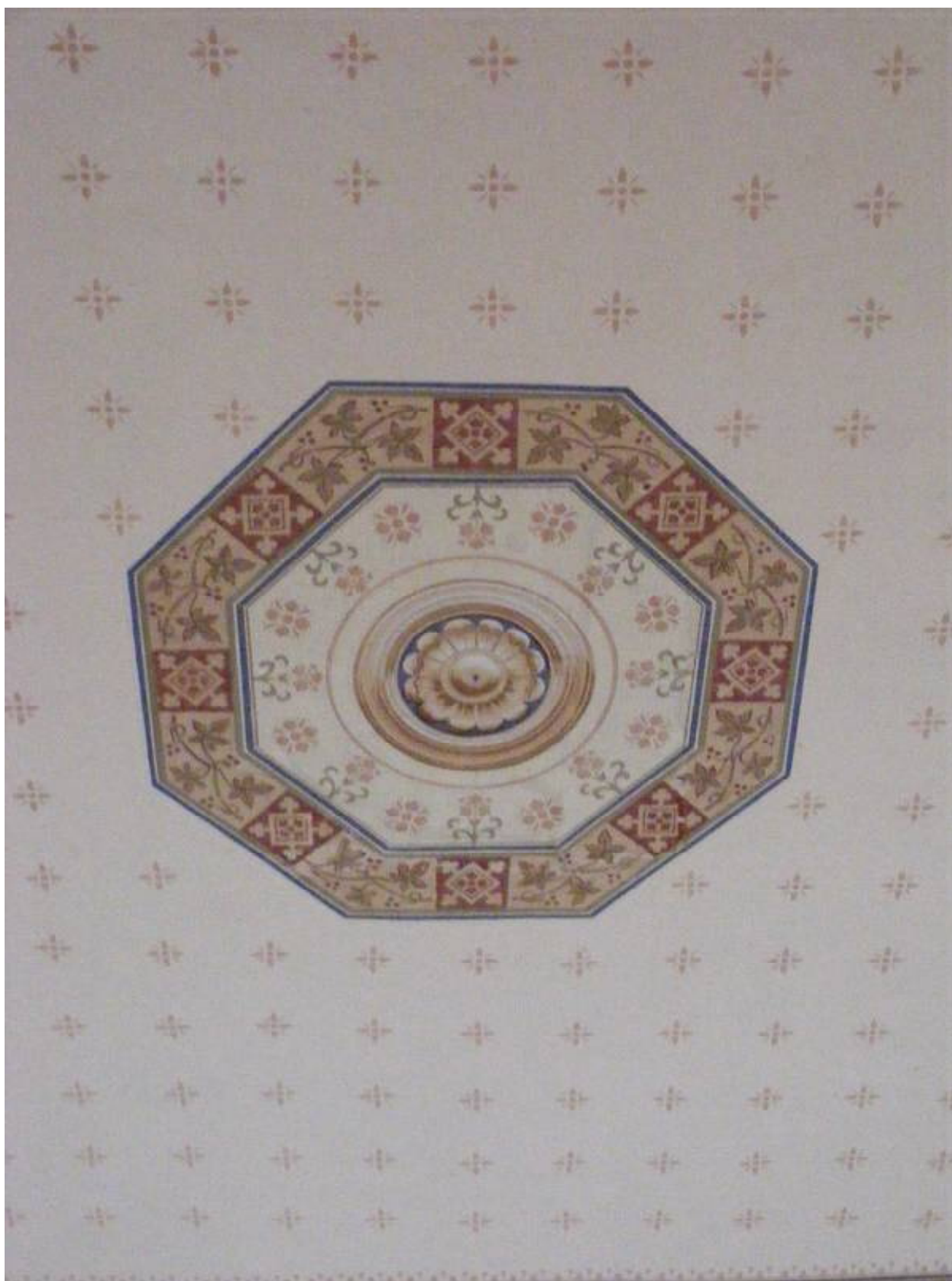
Az Úr hajléka Ipolypásztón fenyők ölelésében

A reformáció 400. évfordulójának emléktáblája

A szószék

A mennyezet díszítése

Egykori átalakítás nyomai az épület legrégebbi részén

A XX. század száműzötteinek mementója

A legutóbbi felújításkor helyreállított karzat

A parókia

További fotók (5) a Börzsönyi Helikon 2015. októberi számában az 5–8. oldalon

CSÁKY KÁROLY

Álom és valóság

A lenyugvó Nap
arcába tenyerel
az est,
álmaink felett
csillagos glória
az ég,
hajnalig
leborul előtte
a táj,
s összeér,
ami egymástól
messzire került.

A reggel
újra kitisztít mindent,
kitakarja magát a világ,
és távolodunk szégyenkezve
fényességében
a kitágult térnek.

2016. október. 28.

KOVÁCS T. ISTVÁN

Trabi

Utána kellene nézmem a földszugárzásról szóló tudnivalóknak, hogy rájöjjenek, miért napok óta mindig ugyanott - a város határában, ahol az a nagy szomorúfűzfa bólogat - hasít bele fájdalom a jobb lábam szárába. A közelmúlt egyik napján is olyan izomgörcsöt kaptam, hogy csak sántikálva tudtam eljutni a kültelki, régebbi nevén tanyai iskola mellett lévő autóbusz megállóba. Hiányzott is még vagy öt méter ahhoz, hogy elérjem a menetrendszeri járatot. Integtettem ugyan a felszálló utasoknak. Kiabáltam, hogy szóljanak a vezetőnek, várjon meg. Láthatta az is a visszapillantó tükörből, hogy bicegő ember hadonászik kosárral a kezében, de a kerekek kérelmetlenül gördülni kezdtek. Mert ugye a menetrendet be kell tartani. Na persze csak akkor, ha a felszállni akaró utas, akár karnyújtásnyit is késik. Mert, ha bármely más okból nem sikerül betartani a menetidőt, akkor a türelmetlenül várakozó, télen akár ázó-fázó emberektől is szíves megértést kérnek.

Ilyenkor tudok csak igazán és jó szívvel visszagondolni az én kedves kis Trabantomra, amely pontosan húsz esztendeig szolgált engemet. Méghozzá kiválóan. Robogtam vele sima aszfalton, döcögtem göröngyös szekérúton, sáron, havon, de még száraz őszi ugaron is. Erről a járatról nem lehetett lekézni. Mondták, híresztelték a hivatalosságok, hogy mivel környezetszennyező az a kétütemű büzláda, hát be fogják vonni a forgalmi engedélyét. Tehát - gondoltam - akkor majd én sem járhatok az én kis autómmal a telekre.

Autót írok, mert sokakkal ellentétben annak tartottam, mondván; - Oda szalad ez is, mint a többi rangos, ilyen-olyan márkájú négyütemű. Azóta mégis gyakran látok átrobogni a városon már Matuzsálem korban lévő olyan kis trabikat, amilyen az enyém volt. El is fog iránta a nosztalgia, hogy miért váltam meg tőle. Igaz, a közúti forgalommal sem voltam már régebben kibékülve, most meg már különösen nem. Mert túl sok felelőtlen vagánykodó kockáztatja a saját, meg a mások biztonságát veszélyesen nagy sebességgel, s más szabályok be nem tartásával.

Na, hogy aztán a magamutogató, külön motorbiciklisekről már ne is szóljak. Ez is egy része volt az én nehéz döntésemnek, hogy húsz év után megváljak kedves társamtól, aki sokszor fuvarozott engem távoli és közeli úti célok eléréséhez, s tett szabaddá. Mert oda mentem vele, ahová akartam. A bőröndöket is ő cipelte, nem én. No meg fuvar sem kellett fizetnem ahhoz, hogy a telekről apránként hazaszállítsam a termést. Nem zsenirozott engem, hogy mások elegánsabb járgányokkal furikáztak akár közeli, akár távoli célpontjaik felé. A szegény embernek régen is csak szamara, netán pónilova húzta a kétkerekű taligáját. Nem hintóval ment rokonlátogatóba, vagy szekérrel a tanyájára, mert hisz se földje, se tanyája nem volt. Örült annak, amire neki tellett.

Volt egy kalandos éjszakánk is az én kis kedvencemmel eltöltött két évtized egyik esztendejében. Éppen az igazak álmát aludtam éjfél után, amikor csengettek az előszoba ajtaján. Nagy álmosan és bosszúsan botorkáltam ki, s hirtelen minden rémtörténet eszembe jutott, amit a személyi kultuszos kor csengőfrász idejéről hallottam. Két rendőr állt velem szemben az ajtó előtt. Öltözzek fel és menjek velük - mondták. Telefonhívást kaptak, hogy gyanús alakok tolnak egy Trabantom a mellékutca irányába. A rendszáma szerint minden bizonnyal az enyémet. Mert, hogy garázsunk nem volt, kint hált szegénykém télen-nyáron az utcán. A rend derék őrei a hír vétele után azonnal a helyszínre robogtak, s még időben elkapták a két tettest, akik épp a kormányzár tönkretételével szorgoskodtak. Én már nem is láthattam meg őket, mert a rendőrök harmadik társa gondosan rájuk kattintotta a karperecet, aztán beszállította őket a kapitányságra. Nekem csak a jegyzőkönyvet kellett már aláírnom, miután nagy hálálkodások közepette vezethettem vissza kedvencemet az eredeti parkolóhelyére. Ez az eset aztán még szorosabbra fűzte kettőnk barátságát. Szinte

a köszönet hangját hallottam ki még a motor zúgásából is. No, meg mintha a rendőrökre is hálásan mosolygott volna, ha útközben megállítottak és a jogosítványomat ellenőrizték. - Már amennyire az ilyen géplény ilyesmire is képes lenne.

Húsz év még a legjobb kor az ember életében. A nők is ilyenkor a legszebbek, de az autó, - mert kérem a Trabant is az - esetében ez már matuzsálemi kor. Igaz, vannak köztük hosszú életűek is. Az én kis járgányom is kibírt volna még néhány esztendő, ha áldoztam volna a szigetelésére, a festésére, a vizsgáztatására, új gumikerekekre. Az öt percig tartó CO-vizsgálatért, meg az olajkeverékért is mindig jelentős összeget kellett fizetni. Egyrangosabb kinézetű úriember is lecikizett egyszer, hogy az autósoknak még mindig ebbe az alacsony rendű kasztjába tartozom. Engem viszont az vígasztalt, hogy van aki még oda sem tartozik. Tehát mégsem én vagyok a legszegényebb.

Nagyvonalú gesztusként végül oda akartam ajándékozni az én kis szolgálmat annak, aki még nagyon rászorul. Vítették volna ketten is. Csak akkor utasítottak vissza csalódottan, amikor kiderült, hogy az átirásiköltségekkel, a kötelező katalizátorral, miegymással együtt közel százezer forintjukba kerülne nekik az ajándék autó.

A menthetetlenül beteg öreg macskákat, kutyusokat elaltatják, a trabit meg szétbontják – gondoltam, és utánanézttem, hogy melyik műhelyben fogadnák el öreg jószágomat. Ők még hasznát vehetik azzal, hogy az alkatrészeket fel tudják használni - gondoltam.

Bontásra vállalkozó szerelő is akadt, de meglepetésemre nem ingyen. Az egyik tízezret kért volna, a másik ötért is kiállította azt az átvételi okmányt, amelyben elismerem, hogy a járgány már nem az enyém. Ezzel a papírral, meg a rendszámablakkal mehettem aztán az ő műhelyéből a városi okmányirodába. Ott még fizetnem kellett a forgalomból való kivonásért 1500-at. A dolgok rendje-módja szerint ezzel lezárult az én Trabant- korszakom.

Szabad emberként, szabadon gondolkodva léphettem ki a szabadba. Füstökádó, zajos teherautók és vénséges vén autóbuszok csúcsforgalma zajlott épp az utcán. Nekik még nem adtak határidőt arra, hogy meddig mérgezzhetik a levegőt. Csak én szolgáltam jól a közérdeket azzal, hogy eggyel kevesebb kétütemű növeli ezután az üvegházhatást. Boldog voltam, de hazáig mégis azon tűnődtem, hogy ha ez így van, miért nekem kellett azt megfizetni, hogy a közjó érdekében visszaléptem a gyalogosok táborába. De azért az a kis pöfögő, távdöcögő masinámat még mindig nem felejtettem el. Egy korszak zárult vele, mikor megjelent az ugyanolyan kinézetű, formájú, csak éppen négyütemű márkatestvére, amely azóta már szintén megvénült. Na, de azért még naponta látható néhány példány belőle az utakon. Őket kíséretti a tekintetem, ha elrobognak mellettem. Nem is tudom. Talán venni kéne egyet valakitől, úgy kéz alól.

HORTI ZOLTÁN

Bal, jobb

Bal, jobb, bal, jobb
Kurucok, labancok,
István, Koppány, Dózsa népe
Önnön magát elemésztve.
Bal, jobb, bal, jobb
Öcs a bátyját, apa fiát
Órült asszony ön magzatját,
Barát barátinak farkasa
Egyik jobbra, másik balra.
Párthusoknak pártos vére,
Magunk dobjuk a szemétre!
Bal, jobb, bal, jobb.

HORVÁTH ÖDÖN

versei

Emberek, táj nélkül

A szivárgó vér tócsája kiárad.
Most szolgasorsban furcsán lopakodva
járunk. Éles kövek sebzik fel lábunk.
Te vérbajos testvérem, honnan jöttél?

Nézd, minden zugból gúnyos szem kacsingat:
agyvelőnkre már számot tart a barbár.
Itt-ott egy-egy szívzaggató üvöltés;
valamit morgunk, s dúdolunk magunkban.

A táj? Nem, itt nincs többé táj. A ködben
minden elmosódott. A felviharzó
érzelmek elcsitulak, eltévelygő

gondolatainkat megzabolázták.
Pajtásunk lett a csönd; a földkerekség
zavarai a háttérbe olvadtak.

Emlékek árnyékában

Most az a fájdalom sokkal nagyobb.
Az értelem felé fűrnék utat,
de nincs; igen többé nincs út tehozzád.
Ronda ágyam vackában forgolódom.

Imádlak, pedig csak arcucsapások
jutnak eszembe; rám ugat a holnap.
Szívem összetekeredett gubanc.
Ami jön, tudom, elkerülhetetlen.

Vidd mind magaddal, amit nekem adtál!
Vidd, vidd magaddal, s örök ködbe tűnj!
Oda hiába rohan a tekintet,

ott kihunyt csillagok békéje van,
sőt még az sincs, csupán a bizonyosság:
halni kell, de perce bizonytalan.

Fagy

Jönnek, jönnek a láthatatlan árnyak.
Kétely, félsz kerítenek hatalmukba.
Beteljesülni akaró szerelmünk
kilobbant, emléke is kitörlődik.

Azok az összevissza, kusza vágyak,
a kábulat alkotta mellékutca,
ahol napunk fényében sütkérezünk,
s maradtunk volna is örök időkig.

De fordulat jött, ködből szótt, dermesztő
fagyos időszak jött. Meggémberedtünk.
Végtagjainkat mind megbénította,

bőrünk alá bújt, szívünk megrontotta.
Sírtunk s egymástól elidegenedtünk;
közénk állt az örökké Megtévesztő.

Felfelé

Tempлом a lelkünk. Áldott otthonában
mélyül a csönd. Érzelmeink oltárát
tömjénillat veszi körül. Homály van;
csöpp fény csupán a szemek ablakán át.

A külvilág meghökkentően távol
került. Itt az imához visszatérés
és a béke honol. Mint sehol máshol;
nyugodt választ kap az utolsó kérdés.

Örömünk és bánatunk párbajáról
nem tudunk semmit. Kettősség nincs többé,
és eltűnik bizonytalankodásunk.

Biztató szó támad fel a fohászból.
Egy hívó hang. Valami drága Földé;
kitárt szárnyakkal arrafelé szállunk.

PRIBOJSZKY MÁTYÁS

Veronika gyermekei

III. rész

6. FEJEZET

Abonyi Dénes az autóbusz-megállóban ácsorgott és egy darabka száraz kenyérhéjat rágcsált. Átkot szórt az akadékoskodó ellenőrré, aki meg akarta büntetni, mivel nem volt jegye – de ő kifogott rajta! Amikor a busz megállt, „Viszlát!” kiáltással leugrott és elfutott. Az ellenőr próbálta elkapni, de aztán legyintett, és hangosan szidva a potyautasok istenét, jelzett a sofőrnek. Indulhatnak!

Dénes visszaballagott, hogy elcsípje a következő járatot. Ki akart jutni valamelyik külső kerületbe, ahol kevésbé kelt megütközést egy viszonylag jól öltözött személy, amint könyékig turkál a kukában, bár az utóbbi időkben mindkevesebbet törődött az emberek lesújtó pillantásaival. Megszokta, hogy végigheveredik a metróállomások padjain, vagy egy félreeső park hűvös gyepein és jól kialussza magát.

A hűgát és a sógorát nagy ívben elkerülte, nem is telefonált nekik. Nem volt bátorsága a szemük közé nézni. Mit mondhatott volna, ha kérdezik? Hál’ Istennek, hogy legalább őket nem érintette a bukása, sikerült az utolsó fillérig kifizetni a járandóságukat, ahhoz viszont semmi kedvet nem érzett, hogy magyarázkodjék, s hogy sajnálkozzanak felette, nem beszélve arról, hogy hülye baleknak néznék és igazuk volna. Azóta már bizonyára beköltöztek az új házba és boldogok. Mindketten remekül keresnek; Kati egy jól menő brókercég vezérigazgatója, és a sógort sem kell féltetni, legalább négy-öt különféle vállalatnál dolgozik pénzügyi tanácsadóként és ott csal, ahol nem szégyell.

Megérkezett az autóbusz.

Ezúttal szerencséje volt, a másik ellenőr éppen az orra előtt szállt le, látta, amint a karszalagját lecsatolja és a zsebébe dugja. Elosont mellette, gyorsan felpattant és leült az utolsó sorban az ablak mellé. Meg se nézte, merre tart a busz, nem is érdekelte, a lényeg, hogy kifelé haladjanak a zsúfolt belvárosból, minél kijebb, annál jobb. Háromszáz forint lapult a zsebében, amit üvegbeváltással szerzett, meg kellett fontolnia, hogy be merjen-e ülni egy hús presszóba, pedig nagyon kívánta a kávé. Cigaretára gondolni sem mert, le akart szokni, mivel odáig még nem sülyedt, hogy csikkeket szedegessen a szemétből.

Egy ideig földszintes, málladozó vakolatú, kertes családi házak között, keskeny utcákon kanyarogtak. Kevés járókelőt látott, a nagy meleg elriasztotta az embereket a sétafikálástól.

Elhagyták a kis házakat és beépítetlen, szeméthalmokkal éktelenkedő tájakon döcögtek. Romos, elhagyott zsinagóga mellett haladtak el, majd rögtön utána, néhány száz méterre, egy számára ismeretlen lakótelep emeletes kockatengere bukkant fel – Dénes elhatározta, hogy ott próbál szerencsét.

A következő megállóban leszállt és elindult az orra után. Bejött a számítása, errefelé kevesebben járkáltak, mint a legtöbb hasonló lakótelepen.

Alig tett pár lépést, máris dugig telt kukára bukkant. Belenézett és egy szemetes zacskóban jókora darab kenyérvéget és fonnyadt almát talált, fele kukacos volt, azt visszadobta.

– A beletek mindenét! – morgott és reklámszatyorjába rejtette a zsákmányt. Ezen el lesz egész nap, örvendezett. Egy másik kukában tenyérnnyi szalonnadarabot fedezett fel. Megszagolta: kissé avas, de egyébként semmi baja. Hej, micsoda lakoma lesz ma este! – füttyentett vígan.

A sarkon túl egy étterem tűnt a szemébe. Messziről rikított a neve: Nimfá. Nem akart bemenni, de meglátta, hogy közel az étteremhez tekintélyes sokaság gyülekezik. Lehetnek vagy százan-százötvenen, ha nem többen, ilyen a távolságról lehetetlenség volt megállapítani.

Kíváncsi lett, mi történik ott. Miután egyebe sem volt, mint ideje, ráérősen, zsebre vágott kézzel elindult a csoportosulás felé. Ha tüntetés, legalább elszórakozik a szónokok handabandázásán, de még az sem lehetetlen, hogy ingyen ételt osztanak, bár az inkább télen szokásos.

Közelebb érve igencsak meglepődött, látván, hogy a rengeteg ember csöndben, illedelmesen álldogál, sokan térdelnek, egy pissenés nem sok, annyi sem hallatszik, egyetlen zászlót vagy feliratos táblát nem látott a magasba emelkedni. Megszaporázta a lépteit, mert egyre jobban izgatta a rejtélyes tömeg. Mi folyik itt? Mindenki egy irányba néz, a kezek imára kulcsolva, néhányan térdepelnek... érthetetlen!

Mi a manó ez, csak nem utcai istentisztelet? Valamelyik szekta csinálja a műsorát?

Megpróbált lábujjhegyre emelkedni, hátha sikerül meglátnia, miféle széplelkek hirdetik az ígét, de túl messze volt a középpont. Igyekezett előbbre kerülni. Furcsa módon senki nem mordult rá, senki sem veszekedett, hogy ne tülekedjen, várjon szépen a sorára. Az emberek, anélkül, hogy felnéztek volna, halkán duruzsoltak valamit – és Dénes döbbenetesen ismerte fel az *Üdvözlégy, Mária* szövegét.

Akkor mégiscsak vallási összejövetel! Na, mindegy, gondolta, legalább addig se unatkozik.

Már a tömeg közepén járt, amikor a földön ülve éjfekete hajú, vastag szemöldökű, különös arcú lányt pillantott meg. S ami a legmeglepőbb volt: hófehér, gazdagon díszített, méregdrága, csodálatos menyasszonyi ruhát viselt. Szétterítette és előre billent fejjel, félíg lecsukott szemmel nézett maga elé, mintha aludna, vagy transzban lenne. Nem volt szép, inkább valamiféle megható, félszeg riadalom, ijedt megalázkodás sugárzott róla – Dénesnek különös érzés járta át a szívét. Egyszeriben nagyon érdekelte mindaz, ami előtte játszódik, de az is lehet, hogy a lány tett rá mély benyomást.

- Hogy kerül a parkba egy menyasszony? – törte a fejét csodálkozva és előrefurakodott az első sorba.

Esküvőre készülnek? De hol a vőlegény? S itt, a nyílt utcán? Nem, ez valószínűtlen... Valami másról lehet szó - töprengett. - No, majd kiderül!

Ekkor méltóságteljes, ősz hajú úr lépett a lányhoz, megállt előtte, kivárt egy ideig, aztán odahajolt a füléhez és suttogva, rendkívül tisztelettudó arckifejezéssel kérdezett valamit. A menyasszony némán bólintott, mire az ősz uraság megszólalt. Erőteljes hangja betöltötte a környéket:

- Veronika lát!

- Veronika nővérünk most kapja az égi parancsokat! Térdeljünk le mindannyian, fogadjuk térden állva az égi üzenetet felebarátain! Segítsük Veronikát együttes imánkkal, hogy lelkében megerősödve fogadhassa elméjébe az égi üzenetet. Üdvözlégy Mária, malaszttal teljes, az Úr van Teveled... – a többi belevesztett a térdre omló nép áhítatos mormolásába.

Egyedül Dénes nem térdelt le.

Az idős férfi szemrehányóan végigmérte, rosszállóan megcsóválta a fejét, és valamit motyogott magában. A nő lehunyva szemmel égnek emelte az arcát, egyenesen a nap felé. Mirtuszkoszorús fején megcsillant a fény, körberagyogta bogárfekete haját, ajkai aprókat moccantak. Dénes lenyűgözve figyelte, és próbálta kitalálni, mit jelenthet az, hogy „*Veronika lát!*” S az égi üzenet?...

Lehet, hogy vak volt, és közelmúltban nyerte vissza a látását?

Na és? Ezért még nem kéne utcai tumultust rendezni, különösen nem így, menyasszonyi ruhában. De az sem lehetetlen, hogy ez az egész olcsó beugratás, hiszékeny emberek jámborságával való trükkös visszaélés.

– Mi közöm hozzá! Mindenki abból él, amiből tud.

Már fordult volna, hogy tovább megy, de e pillanatban Veronika felnézett és egyenesen Dénesre szegezte

bűvölő tekintetét.

A fiatalember úgy érezte, a föld nyílik meg alatta. A rátapadó zöldesszürke szempár valósággal hipnotizálta, és erővel arra készítette, hogy ő is a többiek mellé ereszkedjék. Akaratlanul letérdelt, s képtelen volt másfelé nézni, a lány mágikus szeme fogva tartotta. Szédült, zihálva kapkodta a levegőt, a fejében ezernyi dongó zümmögött, zúgott, és Dénes, életében először, közel volt ahhoz, hogy elájuljon.

S ekkor a lány megszólalt.

Mély, zengő altja átszállt a fejek fölött. A hang simogatott, vigasztalt, ugyanakkor szuggesztív, lebilincselő volt, lehetetlenség volt nem figyelni a titokzatos menyasszonyra. A térdeplők összerázkódtak, felmorajlottak, a fejek előre billentek, sokakból kitört a zokogás.

– A mi Anyánk, Szűz Mária és az ő mindenhol jelenlévő szerelmetes Fia, Jézus Krisztus urunk itt van velünk és áldón tárja ki fölénk szent kezeit. Érzem az én angyalom közelségét, aki meglátogatott, felöltöztetett, testvérvé fogadott, és méltóvá tett arra, hogy hirdessem a Szent Szűz parancsolatait. Ezek a parancsok pedig így szólnak: fogjátok meg erősen egymás kezét, Most! – szavai nyomán a hallgatóság összekapaszkodott – és éreztétek, higgyétek, hogy eggyé váltatok az Úrban, alakítsatok gyülekezetet, építsetek az ő tiszteletére templomot, mert ő így kívánja. Menjetek szét a világban és vigyétek el mindenkinek a hírt, hogy ti vagytok a mennyek királynőjének megbízottai. Tűzzetek keresztet és fehér virágot a ti ruháitokra, hogy ezzel is jelezzétek küldetéseteket a hitetlen bűnösök felé. Ezt üzenté az én angyalom keresztül a mi Úrnőnk, Szűz Mária, Jézus urunk anyja, a magyarok Nagyasszonya. Holnap ismét várlak benneteket, hogy elmondjam néktek az újabb üzeneteket.

Kimerülten elhallgatott és oldalra hanyatlott, a füves talajra. Arcát fáradtan a tenyerébe rejtette.

Szavait mélységes, megrendült csönd fogadta.

Egy asszony halkán felsírt. Követte őt egy másik, aztán egy harmadik, mire kitört az általános zokogás és az ősz hajú úr vezényletére egyszerre zengett fel a *Halleluja! Hozsánna!* kiáltás. Óriási hangzavar kerekedett, ahány ember, annyiféle elragadtatott, örömteli, boldog sikoly, hisztérikus kacagás, lázas könyörgés kavalkádja szállt a fűvön elterülő menyasszony felé. Karok nyúltak ki, térden csúszkáltak, könnyáztatta arcok, kibomlott hajak, extázisban vonagló testek kavarogtak.

Dénes tehetetlenül érezte, hogy ő is a tömeghatás alá kerül, velük együtt ordít, kiáltozik és képtelen védekezni a rátörő érzésuhatag ellen. A zöld szemek mintha követték volna, hiába próbált elbújni, menekülni, a lábai nem engedelmeskedtek. De már idő sem lett volna rá, mert a lány mellett álló idős úriember most előrébb jött és beszélni kezdett:

– Atyámfiak az Úrban, engedelmeskedünk-e Veronika nővérünk szavainak?

– Igen! Igen! Áldja meg őt az Úr! – válaszolták kórusban a térdeplők.

– Akarjátok-e, hogy testvéreként szent gyülekezetben egyesüljünk, miként a Szűzanya kívánja?

– Igen, akarjuk!

– Akartok-e segíteni abban, hogy felépítsük Szűzanyánk egyetlen igaz, szent templomát az ő parancsolatai szerint?

– Akarunk! Akarunk! – zúgták az emberek.

– Akkor töltsétek ki, testvéreim, azt a belépési nyilatkozatot, amit kiosztok. Ezzel teljesítjük Szűz Mária egyik legfontosabb óhaját. Áldott legyen az ő szent neve! Ha elfogadjátok szerény, alázatos szolgálataimat, megalakulásunk hivatalos részének ügyintézését magamra vállalom. Teszem ezt azért, hogy mint egyszerű, ráérő nyugdíjas, ezzel is hozzájáruljak lelkünk üdvösségének elnyeréséhez, s hogy nektek, drága testvéreim, ne kelljen időt áldoznotok a bürokrácia útvesztőiben való bolyongásra.

Táskájából halomnyi fénymásolt papírlapot vett elő és fűgén sorról-sorra járt, mindenkinek adott

egy-egy példányt. Déneshez érve, megtorpant.

– Magát még nem láttam itt, fiatalember. Megkérdezhetem, mi a neve?

– Abonyi Dénes – mondta lámpalázasan Dénes. – Véletlenül erre jártam és...

– Nincsenek véletlenek, barátom! Isten útjai kifürkészhetetlenek! Minden bizonytalansággal Ő vezérelte közénk. Maga tanult embernek látszik, remélem, még lesz alkalmunk beszélgetni. Töltse ki az űrlapot!

– Mi ez?

– Miként az imént mondtam, belépési nyilatkozat, melyben kijelenti, hogy önként, kényszer nélkül, szabad elhatározásából kíván gyülekezetünk tagja lenni, és vállalja a tagsággal együtt járó kötelezettségeket.

– Kérem, bocsássa meg a tájékozatlanságomat... Ki ez a Veronika nővér? Mit kell érteni az alatt, hogy Veronika lát?

– Hallhatta őt – fűrészte végig kutató tekintettel Feri bácsi a fiatalembert. – Vagy nem volt elég meggyőző? Van valami kifogása a személye ellen?

– Dehogyan van, semmi, semmi, elnézést kérek, félreérti a szavaimat... – jött még inkább zavarba Dénes. – Ellenkezőleg, nagyon is meggyőző volt, csak szerettem volna többet tudni a hölgyről.

– Mi célból?

– Nem is tudom... Annyira a hatása alá kerültem.

– Mindannyian az ő hatása alatt vagyunk. Ő próféta, látnok, akinek ezen a szent helyen álmában megjelent a Szűz Mária angyala és erre cáfolhatatlan bizonyítékaink vannak.

– Értem... köszönöm. Máris kitöltöm a nyilatkozatot. Bár meg kell vallanom őszintén, nem vagyok túlzottan vallásos beállítottságú.

– Nem baj, majd az lesz, bízva csak rám – felelte sejtelmes mosollyal dr. Kürtössy és továbblépett.

Dénes a belépési nyilatkozatot tanulmányozta. Aszokványos rovatokat tartalmazta: név, lakcím, születési év, anyja neve, és egy külön bekezdés a belépési szándékról, amely egyben a leendő gyülekezet alapszabályának kötelező érvényű elismerését is magában foglalta. Hogyan lehet egy olyan alapszabály kötelező, ami még el sincs fogadva, le sincs írva? – villant át az agyán a kérdés, de aztán elhessegette magától a gondolatot. Ezerszerre fontosabb, hogy megismerkedjék Veronikával.

Gyorsan beírta az adatokat. Rövid habozás után a lakcímhez egy kérdőjelet tett.

Dr. Kürtössy Ferenc eközben visszaérkezett Veronikához.

– Testvéreim! – zengte öblös hangján –, mielőtt hazaindulnátok otthonaitokba, adjátok át nekem a kitöltött és aláírt belépési nyilatkozatokat. Immáron tehát egységet alkotunk, összetartozunk. Ne engedjük, hogy a gonosz és az ármány közénk furakodjon. Majd gúnyolni fognak benneteket, de ti erősítétek meg szíveteket, lelkeiteket, és ne feledjétek, hogy nekünk pártokon és a napi politikán felül kell emelkednünk. A mi világunk odaát van, a jóságos és megbocsátó Teremtő Atya üdvözítő karjaiban. Minden percben, a bántások sűrűjében is gondolatok arra, hogy Veronika nővérünk által maga Szűz Mária küldte közénk angyalát, hogy az Ő útmutatásai nyomán haladva a szeretet és a békesség áldozatos harcában a katonái, a követői legyünk! Menjete most haza, a Szentlélek áldása kísérje minden lépésedet. E perctől új gyülekezet van e sokat szenvedett népnek, boldogító és egyedül üdvözítő, igaz egyháza. Holnap ismét itt találkozunk, de tudnotok kell, hogy még a mai nap folyamán benyújtom a hivatalos kérelmet az illetékes hatóságokhoz gyülekezetünk bejegyeztetése és hivatalos elismertetése végett. Hogy ezt megtehessek, vezetőseget kell választanunk. Hogy hol és mikor történik ez az aktus, holnap reggel erről is jelentést teszek mindannyitok előtt. Búcsúzóul mondjunk el közösen egy Üdvözlégyet és egy Miatyánkot...

Tíz perc múlva a kis tér kiürült. Hárman maradtak, dr. Kürtössy, Veronika és Abonyi Dénes.

A fiatalembernek nem volt hová hazamennie, ezért egy villanyoszlopnak dőlve türelmesen várakozott, hátha sikerül szót váltania a lánnyal. Kürtössy a belépési nyilatkozatokat rendezte, igyekezett abécé szerint sorba szedni, majd amikor ezzel végzett az adományokat számolta össze és berakta egy fémdobozba, amit gondosan lelakatolt. Mindeközben szemmel tartotta Dénest.

Veronika egész idő alatt nem szólt, csak ült a padon lehajtott fejjel és azon tűnődött, mit akar még itt ez a nagy melák, miért nem megy már a bús fenébe. Nem volt neki elég ennyi látomás? Netán valami civil ruhás hekus? Feri bácsit szemmel láthatóan nem izgatja a jelenléte, akkor pedig nem lehet probléma, ő már biztosan kiszúrta volna, ha rendőr.

Pontosan egy hét telt el az első látomás óta.

Az érdeklődő hívek száma megtöbbszöröződött, s már nem csak a lakótelepről jártak hozzájuk, hanem a főváros távolabbi kerületeiből is. Volt olyan nap, amikor öt-hatszázan összegyűltek. Hatósági bejelentés nyomán kiszállt a rendőrség, de nem tehettek semmit, egyszerűen nem volt mibe belekötniük. A forgalmat nem akadályozták, egyetlen hangos szó el nem hagyta a szájukat, így nem sokat vacakoltak, hanem visszaültek a járőr kocsiába és eltűntek. Jobb a békesség, mondták. Nem randalíroznak, nem szidják se a közbiztonságot, se a kormányt, és a helyi kapitányságot se ócsárolják.

Vera hamar beletanult a szerepébe. Feri bácsi az ige hirdetéssel egybekötött látomásokat reggelre, délutánra és a kora esti órákra szűkítette, a nap többi részét tanulással töltötték a villában, kivéve a délidőt, amikor a lánynak a Nimfában kellett ebédelnie – de ezt már a harmadik napon felfüggesztették, mert kínos látvány volt, amint a jó étvágyú látnok-menyasszony hatalmas rántott húsokat töm magába.

– Illúziórombolás! Megszokják, és később már nem lesz érdekes – jelentette ki Kürtössy, s a lány igazat adott neki, nem beszélve arról, hogy számára is roppant kellemetlen helyzet volt. Egész idő alatt mindenki öt bámulta evés közben, ráadásul – amit a leginkább utált – az étkezések előtt és után állva fel kellett mondania a Kürtössytől tanult imát:

– Aki ételt, italt adott, annak neve legyen áldott! Ámen!

Berkes Oszkár étteremtulajdonos ilyenkor páváskodva kihúzta magát, mivel az ima szövegét önmagára értette és ennek a véleményének a vendégek körében is hangot adott.

Verának mindenekelőtt intenzív beszédtechnikai leckéket kellett vennie Kürtössytől, mondhatni, szabályos szónoki kiképzést kapott. Jó tanítványnak bizonyult, maga az ügyvéd is meglepődött a lány elképesztően gyors fejlődésén. Kiderült, Vera igazi östehetség, egy prédikátor-zseni, akit voltaképpen csak el kellett indítani a helyes irányba, a többit ösztönösen tudta és csinálta. Kürtössy el is határozta, hogy rövid pórázra fogja a lányt, s csak akkor szerepelteti, ha multhatatlanul szükséges, mert könnyen a fejére nőhet. Napról-napra ügyesebben, hitelesebben mondta fel az előre leírt és betanult szövegeket, látomásai egyre valóságosabbak lettek és a jövedelmük is ezzel arányban nőtt, már a negyedik napon elérték a napi ötvenezer forintot.

Verából egyetlen hét alatt gazdag nő lett – legalábbis az ő fogalmai szerint.

Egyedül Amália asszonyt nem sikerült meghódítania.

Az öregasszony úgy járkált a házban, mintha karót nyelt volna, a szükségesnél többet nem volt hajlandó a lányhoz szólani, ezzel szemben a bátyját, Kürtössy doktort olyképpen kezelte, mint egy földre leszállt félistent.

Verát nem izgatta különösebben a vénlány fennhéjázása.

Soha életében nem volt ilyen jó dolga, azt evett, amit akart, kényelmes, puha ágyban aludt, s már az sem zavarta, hogy reggel-este zuhanyoznia és fogat mosnia kellett. Kürtössy már a második napon elvitte egy fogorvos ismeréséhez, aki két próba után még azon a héten tökéletes porcelán fogsort varázsolt a lány szájába, és ettől hihetetlen mértékben megszépült, megfiatalodott.

– Nos, fiatalember, van még valami mondanivalója? – kérdezte Feri bácsi Dénestől, aki kitartóan várakozott mellettük.

– Nincs... Illetve... szívesen váltanék pár szót a kisasszonnyal.

– Miért, micsoda maga, újságíró?

– Ugyan már, honnan veszi ezt! – szabadkozott Dénes. – Csupán szeretnék többet megtudni...

– Miről?

– Hát... úgy általában. Például hogyan történt ez a különös Mária-jelenés. Mikor? Nem titkolom, hogy rendkívül mély benyomást tett rám a hölgy...

– Nem maga az egyetlen, akire mély benyomást tett. Éppen ezért nevezhetné őt Veronika nővérnek is – róttta meg Kürtössy doktor. – Ennyi tiszteletet mindenképpen megérdemel.

– Bocsánatot kérek... Veronika nővér. Igaza van, aláírtam a belépési nyilatkozatot.

Vera a szeme sarkából vizsgálta a fiatalembert. Ki lehet vajon? Nyakkendőt visel, az öltönye valamikor szebb időket láthatott, bár eléggé megviselt, gyűrött, egy tisztítás-vasalás jót tenne neki. Arcán több napos borosta, ingének gallérja is sötétlik a piszoktól. Kizárt dolog, hogy nyomozó lenne, annál sokkal udvariasabb, finom modorú. Jóvágású pasas, meg kell adni, és úgy meregeti rá a szemét, mintha be akarná kapni. Lám, lám, hát mégis van, akinek ő is tetszik, aki észreveszi őt, a kukás Varga Verát, bár lehetséges, hogy ez a hódolat nem neki szól, hanem a látnoknak, a menyasszonyi ruhának. Veronikának!

Nem bírta megállni, hogy meg ne szólítsa:

– Maga is velünk imádkozott?

– Természetesen, Veronika nővér. Magát látni és imádkozni – az nekem egy és ugyanaz.

– Köszönöm! Miért nem megy haza? Vége a szertartásnak. Megkérdezhetem, hogy hívják?

– A nevem Abonyi Dénes és nincs hová hazamennem, hajléktalan vagyok. Csak kószálok össze-vissza, megyek amerre látok, és eszem, amit a kukában találok. Most nagyon megvet, ugye? Ne ítéljen elhamarkodottan, nem én akartam, hogy így legyen. Nem az én hibám, hogy ilyen helyzetbe kerültem.

Vera meglepődött. Egyszeriben más szemmel kezdte nézni a szimpatikus ismeretlent.

– Miért vetném meg? Nem rég még én is...

– Veronika! Elég! – förmedt rá szigorúan Feri bácsi. – Az úr nem kíváncsi a maga előéletére.

– De igen! – sietett a lány védelmére Dénes –, nagyon is kíváncsi vagyok!

– Hát ne kíváncsiskodjon. Nem magára tartozik. Indulás, Veronika nővér!

Megragadta a lány karját és erővel felrántotta a padról. Vera dühöngött, de nem mert vitatkozni, pedig szívesen tovább beszélgetett volna ezzel a helyes fiatalemberrel, akiben sorstársat vélt felfedezni. Elhaladtukban vissza-visszanézett, a szemével intett búcsút. Kürtössy idegesen ráncigálta maga után. Dénes úgy állt ott, mint egy megelevenedett kérdőjel.

Kije lehet Veronikának az öregúr, hogy így parancsolgathat neki? Talán az apja?

Elhatározta, hogy holnap ismét részt vesz a szertartáson.

Egész este a környéken kószált. Éjszakára, anélkül, hogy arról sejtelve lett volna, ugyanabba a bokorba feküdt be, ahol Veronikának megjelent az angyal. Sokáig nem tudott elaludni, tünődve bámulta a csillagokat, melyekből a lány varázslatos, zöldesszürke szemeit látta visszatükröződni és fogalma sem volt arról, hogy az Isten szabad ege alatt annak a vadidegen nőnek a fekhelyén álmodozik, akiről voltaképpen nem tud semmit, és mégis érzi, hogy ez a találkozás sorsdöntő mindkettőjük számára.

Gondolataiban maga mellé képzelte a lányt, az ő képével aludt el.

Még a kartonpapírokat sem kellett kicserélnie. Otthonosan érezte magát.

7. FEJEZET

– Nos, fiatalember, itt az ideje, hogy kissé közelebről is megismerjük egymást – dőlt hátra a kényelmes bőrfotelban dr. Kürtössy.

Abonyi Dénes először járt dr. Kürtössy házában és kölcsönösen igyekeztek felmérni egymást. Kürtössy – hivatásából adódóan – veszedelmesen jó emberismerő volt, pillanatok alatt átlátott az ellenfelein, míg Dénest az olthatatlan lángolás vezette, amit a különös lány ébresztett benne. Kürtössy gondolatban megveregette a saját vállát, amiért ügyelt arra, hogy a két fiatalnak ne legyen módja túlságosan közel kerülni egymáshoz. Mindennek eljön az ideje, még az is lehet, hogy egymás ellen kell ugrasztani őket, bár ez egyelőre nem látszott valószínűnek.

A megismerkedésük utáni napon, Dénes már kora reggel a gyülekezők között ténfergett – könnyen tehette, hiszen ott aludta végig az éjszakát – és szerényen oldalt húzódva figyelt, hallgatózott, még ennivalót keresni sem ment el.

Amit látott, őszinte csodálattal töltötte el, bár változatlanul nem értette, mi az, ami ennyire képes az embereket magával ragadni. Nézte az arcokat: szinte kivétel nélkül egyszerű, gondokban, munkában elnyűtt asszonyok - férfiak sokkal kevesebben voltak –, akikről lerítt, hogy nem könnyű az életük. Legtöbbjükön agyonhordott, olcsó, kínai gyártmányú szabadidőruha lötyögött, összekulcsolt kezük durva és ápolatlan, arcuk bőre fonnyadt, ráncos, a szemük kialvatlan. Ismerte ezt a típust, nem egy közülük akár vele egy sorsú is lehetett volna. Akadtak, akik végig kitarítottak, egész napon át fáradhatatlanul imádkozva várták a soron következő látomást. Az idősebbjei suttyomban a táskájukba rejtett zsíros kenyeret, miegymást majszolták, falatonként szedték elő, nehogy mások áhítatát megzavarják. Dénest meghatotta ez a tapintatos viselkedés és arra gondolt, lám, nem is sejtette, mekkora ereje van a vallásosságnak, még ilyen egyszerű, alapvető dolgokban is.

Kürtössy ezen a napon csak dél körül jelent meg, addig Vera egyedül volt és az előző este betanult imákat, látomásokat ismételtette. Dénes, látva, hogy a lány képtelen szóval tartani a hallgatóságát, kilenc óra tájban hivatlanul a segítségére sietett. Sokkal többet ő sem tudott mondani, inkább saját érzéseiről beszélt, arról, milyen ellenállhatatlanul sodró erővel hatott rá mindaz, amit itt tapasztalt. A hit, a becsületesség és az erkölcs fontosságáról beszélt, ami nélkül lehetlenség normális életet élni egy emberi közösségben. Érdeklődéssel hallgatták, páran meg is tapsolták, de a lelkesedés korántsem volt akkora, mint amikor Kürtössy szónokolt. Jobb híján kérte a jelenlévőket, beszéljenek ők is az érzéseikről. Ez kiváló ötletnek bizonyult, a hívek egymás után álltak fel, s ki pár dadogós mondattal, ki meg hosszasan, bő lére eresztve mondta el, miként éli meg Jézus kegyelmének megismerését. Amikor Kürtössy megérkezett, vagy félórán át távolról fülelt és menten elhatározta, hogy ezeket a hitvallásokat rendszeresíteni fogja, kiegészítve a nyilvános bűnvallomással, bizonyágtétellel.

Vera növekvő rokonszenvvel figyelte a fiatalember kissé gyámoltalan előadását. Tetszett neki, hogy nem ugyanazokat az elcsépelet frázisokat puffogatja, amikkel Kürtössy úr borzolja a hívek lelkét, csupa olyan dolgokat mondott, amiket még ő is megértett és elfogadott.

Sajnos, arra kevés lehetőségük volt, hogy egymással is szót váltsanak, talán ha egy-két udvarias megjegyzésre futotta az idejükből, no meg nem is lett volna illendő, ha külön társalgást folytatnak. Így aztán, amikor Kürtössy megjött, semmivel sem tudtak többet a másikról, mint előtte, de már nem néztek egymásra idegenként, és Dénes ennek is nagyon örült.

– Köszönöm, fiatal barátom, nagyon ügyesen csinálta – dicsérte meg Kürtössy úr Dénes szereplését, és atyáskodva megveregette a vállát. – Sokat segített a mi kedves Veronika nővérünknek, a jó Isten bizonyára megjutalmazza érte.

A hívek izgatottan várták, milyen hírekkel érkezik Feri bácsi, sikerült-e intéznie valamit a gyülekezet megalakulása ügyében. Kürtössy nem is késlekedett a beszámolóval.

– Örvendezzünk, testvéreim, örvendezzünk! A Szűzanya velem volt, ő irányította minden lépésemet. A közönyös bürokraták szívét előre meglágyította, elméjüket megvilágosította irántunk, s most boldogan jelenthetem a gyülekezet jelenlévő tagjainak, hogy ügyünk jó úton halad. Kérelmünket az illetékes elöljáróságnak átadtam, egyben ígéretet kaptam arra, hogy soron kívül intézik, így remény van arra, hogy rövid határidőn belül kezünkben lesz a jóváhagyó határozat testvéri egyesülésünk állami elismeréséről, s akkor Isten segédelmével elkezdhetjük építeni a templomunkat. Egyelőre nem tehetünk többet, mint imádkozunk és könyörgünk Szűz Máriánkhhoz, hogy továbbra se fordítsa el vigyázó tekintetét rólunk, bűnösökről, az ő gyarló gyermekeiről, Veronika követőiről. Ámen.

Szavait nagy ujjongás fogadta, ismét felcsendült a *Halleluja*-kiáltás, a hívek letérdeltek, valaki rázendített a „*Tebenned bízunk eleitől fogva...*” kezdetű zsoltárra, a többiek csatlakoztak hozzá, már aki tudta az éneket.

Kürtössy félrehúzta Dénest.

– Még egyszer gratulálok, fiatalember, nagyszerűen csinálta, minden elismerésem. Beszélni akarok magával, a végén jöjjön velünk a lakásomra.

– Köszönöm, de ezért nem jár dicséret... Szívesen elmegyek. Önökkel.

– Csak ne szerénykedjék, kiválóan helyettesített. Van tehetsége az érzelmek irányításához, a nyilvános szerepléshez. Különösen tetszett a hívek megszólaltatása. Árulja el, mi a foglalkozása?

– Jelenleg munkanélküli vagyok. Egyébként közgazdász diplomám van, korábban saját pénzügyi-tanácsadó cégem volt, de...sajnos...

Kürtössy nem engedte befejezni a mondatot.

– Értem, szóval közgazdász. Remek! Ugyanakkor munkanélküli. Hm. Mondja, van lakása? Merthogy a belépési nyilatkozatnál egy kérdőjelet rajzolt a lakcím rovathoz.

– Nincs – ismerte el szégyenkezve Dénes. – Az utcán élek, akárcsak annyian mások mostanság.

Kürtössy arca felélénkült, mintha valami jó hírt hallott volna.

– Hát ez szomorú, kedves barátom, bizony roppant szomorú, szívből sajnálom magát – mondta, bár széles mosolya az ellenkezőjéről árulkodott. – De talán tudok segíteni, feltéve, hogy sikerül közösnevezőre jutnunk néhány kérdésben, amelyek okvetlenül szükségesek...

– Minden bizonnyal...

– Szokja meg, kedvesem, gyűlölöm, ha félbeszakítanak. A jövőben, kérem, tartózkodjék ettől.

– A jövőben? Ez azt jelenti, hogy...

– Igen, azt jelenti – vágta rá Kürtössy, jelezvén, hogy az iménti illemszabály reá nem vonatkozik. – Ha szót tudunk érteni, biztosítok magának szállást és étkezést meghatározatlan időre. Fizetést természetesen nem kap, legalábbis egyelőre nem, később majd visszatérünk rá. A házamban lakhatna, ugyanott, ahol Veronika nővér... – tette hozzá ravaszul és elhallgatott, figyelte a hatást.

Jól számított, Dénes arca felragyogott, szemei kikerekedtek az örömtől.

– Vállalom! Elvállalom bármilyen munkát boldogan. Mindent, csak ne kelljen a bokrokban hálnom.

– Sejtettem, hogy ezt mondja – bólintott elégedetten Kürtössy. – Ha itt végeztünk, velünk jön.

Most hát itt ültek Kürtössy dolgozószobájában, előttük kristálypohárban vörös bor és kiürült kávéscsészék. Mindezideig Dénes beszélt az életéről, miként csúszott ki lába alól a talaj, hogyan próbált

visszakapaszkodni, sikertelenül. Kürtössy egyszer sem szólt közbe, de minden részletet gondosan megjegyzett. Közben arra gondolt: az ég küldte ezt a szerencsétlen flótást, ezt a balekot, ilyen olcsó, ingyen munkaerőt keresve sem találhatott volna a terveihez. Ennek az is bőségesen elegendő jutalom, ha Veronika olykor-olykor rámosolyog – persze az ő külön atyai engedélyével.

Kívülről annál nyájasabbnak mutatkozott.

– Őszintén együtt érzek magával, kedves Dénes – ugye, megengedi, hogy így szólítsam? –, és tudom, mindent megtesz annak érdekében, hogy újból rátaláljon régi önmagára. Egyelőre azonban meg kell elégednie azzal, amit nyújtani tudok, vagyis, mint korábban mondtam, a teljes ellátással.

– És mi lesz a dolgom?

– Úgyszólván semmiség a maga végzettségéhez képest. Intéznie kell az egyház könyvelését, pénzügyeit. Ennyi és nem több, bár én abban reménykedem, hogy ez sem lesz csekélység.

– De hiszen még nincs is hivatalosan egyház.

– Azt csak bizza rám, fiatalember – mosolygott fúrfangos képpel Kürtössy. – Isten és a bürokrácia útjai kifürkészhetetlenek. Három nap múlva megkapom az engedélyt, erre mérget vehet.

– Óh – nézett nagyot Dénes. – Ez tényleg hihetetlenül gyorsan megy. A törvényi előírások értelmében ki kellene várni bizonyos időt. Ma adta be a kérelmezést és máris... A Cégbíróság nem szokott...

– Érne fogja még egy-két meglepetés. Mondja, hisz maga Istenben?

Dénes zavarba jött, erre a kérdésre. nem volt felkészülve.

– Hogy is mondjam... mint a legtöbb ember. Valaminek lennie kell, ami összetartja ezt az irdatlan nagy világegyetemet. Hogy Istennek nevezzük-e, vagy bármi másnak, részletkérdés. Ha így vesszük, a válaszom: igen, hiszek egy felsőbbrendű szellemben, akit akár Istenként is megszemélyesíthetünk.

– Nagyszerű – örvendezett Kürtössy. – Ezt szépen mondta. Legalább ezzel nem kell bajlódni.

– Hogy érti azt, Kürtössy úr, hogy *bajlódni*?

– Nézze, látom, maga intelligens, művelt ember. Remélem, nem vette komolyan akár egy pillanatig is ezt az látomásmesét? Szegény lány, valami történt vele, az vitathatatlan, s talán soha az életben nem tudjuk meg az igazságot, de amit összefantáziál az angyaláról, az enyhén szólva is gyermekes.

Dénes nagyon megdöbben.

– És a menyasszonyi ruha? Az ékszerek?

– Hát igen, a ruha. Ez kissé zavaros ügy, jobb nem firtatni, hogyan került a lányra, de a mi szempontunkból is jelentősége. A lényeg, hogy van és többen látták amint a bokor alól kimászik benne.

– Bocsásson meg, ön az emberek előtt egészen más felfogásban nyilatkozott Veronika látomásairól.

– No hallja! Csak nem fogom kiábrándítani őket! Figyeljen jól rám, Abonyi úr, aztán sürgősen felejtse el a szavaimat. A mi aranyos Veronikánk egy buta, műveletlen libácska, csinos kis lotyó, aki el van ámulva attól, hogy körberajongják, mivel még soha nem élt át hasonlót. Nos, ezt kell kiaknáznunk, ezt a jámbor naivitást. Hagyjuk, hadd higgyen az angyalkájában, közvetítse az általam előre megírt látomásait, mi meg ketten szervezzük a gyülekezetet, illetve hamarosan az egyházunkat. Nos, ért már engem? Ez egy nagy üzlet, uram, óriási, kockázatmentes, bombaüzlet, ha okosan csináljuk. Világos?

– Világos... – hebegte Dénes leforrázva. Iszonyú csalódást érzett. Kürtössy maga a megtestesült ördög, ahogy itt vigyorog és édeleg, s ő még azt hitte, valóban egy igaz lelkű hittérítővel áll szemben. Szegény lány... Honnan is sejtené, hogy olcsó kirakatnak akarják felhasználni! Meg kell védeni ettől a szörnyetegtől, s ennek csak egyetlen módja van: ha jó képet vág és nem árulja el, hogy minden erejével igyekszik megakadályozni Kürtössy aljas szándékát. De ez nem lesz könnyű mulatság.

- Világos! – mondta még egyszer, kerülve Kürtössy tekintetét, nehogy elárulja magát.
- Tehát?
- Mit vár tőlem, mit mondjak?
- Hajlandó a társam lenni?
- Igen, de van egy feltételem.
- Tényleg? – nevetett gúnyosan Kürtössy. – Na ne mondja! És mi lenne az?
- Veronikának nem szabad semmit sem tudnia, arról, mire megy ki a játék. Ő hadd maradjon meg a jelenlegi ártatlanságában.
- Ezzel tökéletesen egyetértek – bólintott Kürtössy elégedetten. – Van még valami?
- Nem tilthatja meg, hogy Veronika és én. ne barátkozzunk.
- A dolognak ez a része inentől kezdve nem érdekel, magánügy, azt csinálnak édes kettesben, amit akarnak. Csak vigyázzanak, a hívek ki ne szagoljanak valamit. Jól is néznénk ki: a szent látnok és a jámboréletű egyházfi szerelmi etye-petyéje! Szép kis paráznság!
- Ezzel viszont én értek egyet tökéletesen – válaszolta Dénes és kiitta a maradék borát.
- Szorongva gondolt arra a pillanatra, amikor majd Veronika szemébe kell néznie.
- Nem kellett sokáig várnia, hamarabb bekövetkezett, mint remélni merte volna.

8. FEJEZET

Dr. Birkás Pál kerületi jegyző bosszúsan dobta félre az iratot és homlokát ráncolva morgolódott.

- Mi baj van, Pali? – kérdezte Orsika, a titkárnő. – Felidegesítettek?
- Nem volt elég nekünk ez a sok zagyva ufös szakkör, meg a hókuszpókuszoló bioenergetikusok, az állítólagos csodagyógyászok, akik a vakbélgyulladást is ráolvasással kúrálják, most még ez a minden hájjal megkent vén Kürtössy is a nyakunkra jön! Ha róla van szó, feláll a szőr a hátamon, mert előbb-utóbb kiderül valami disznóság.
- Ja, az új szektára gondolsz? Átfutottam a beadványukat. Nevetséges! *Veronika követői!* Adhattak volna blikkfangosabb nevet is maguknak. Egyáltalán ki ez a nő, ez a Veronika, honnan bukkant elő?
- Mit tudom én, nem ismerem! Valami lecsúszott perszóna, mert amint értesültem, itt kukázott a lakótelepen. Beszéltem a Nimfás Berkes Oszival, azt mondja, hébe-hóba hozzájuk is beszemtelenkedett, de természetesen kizavarták. Bezzeg, amikor előlépett látnoknak, néhány napig ingyen etették, mert Oszi szerint a pusztja jelenléte akkora reklám volt, hogy megérte nekik. Akár belépődíjat is szedhettek volna, annyian jöttek oda báméskodni.
- Azt hiszem, sejtem, kiről van szó – húzta fel az orrocskáját finnyásan Orsika. – Számtalanszor láttam a mi lépcsőházunk előtt is turkálni. Igen, ő lehet az. Mogorva, befelé forduló, fekete hajú nőszemély, a szeme se áll jól, olyan ijesztő a kinézete, mint a mesebeli gonosz boszorkánynak. Nem értem, honnan veszi Kürtössy, hogy majd éppen ez az csúf, rusnya szipirtyó fog neki híveket toborozni. A közelébe sem lehet menni, annyira bűdös az istenadta.

A jegyző a fejét rázta.

- Már nem bűdös. A feleségem ott volt egyik reggel, amikor imádkoztak. Igen, hiába mosolyogsz, ez a te szipirtyód Kürtössyvel együtt minden áldott reggel, délben és este a Nimfa melletti parknál hófehér menyasszonyi ruhában arról prédikál, hogy megjelent neki a Szűz Mária házi angyalkája, azóta is rendszeresen randevúznak, az angyal beszél hozzá és őrajta keresztül adja ki a napiparancsokat.

– És van ember, aki ezt a dumát beveszi? – csodálkozott a titkárnő. – A televízió, az úrhajózás, és a számítógépek korszakában?

– Hogy van-e? Nem kérdeznéd, ha figyelmesebben olvastad volna a beadványukat. Négyszázötven regisztrált taggal rendezték az alakuló gyűlésüket a Művelődési Központ nagytermében. Még a csillaron is lógtak! És tedd hozzá, hogy még legalább ennyien ácsorogtak az udvaron, mert nem fértek be. Terembért fizettek, annak rendje, s módja szerint előírás szerinti elnökséget választottak, megszavazták az alapszabályt. Nincs az a törvény, amelyik megtagadhatná a bejegyzésüket. Tessék, nézd meg még egyszer... – tolt a paksamétát Orsika elé. – Már székhellyel is rendelkeznek. Kibéreltek egy tizenhat négyzetméteres helyiséget az Irodaháztól, bejelentkeztek az APEH-nál, merthogy tagdíjat szednek a hívektől, pecsétjük és bankszámlaszámuk van. Kötelesek voltunk megadni számukra a helyi működési engedélyt. S ez még nem minden. Itt az áll – bökött egy pontra a beadványon –, hogy Kürtössy folyamodott az egyházi elismertetésért. Meg is fogja kapni. Tudod, mit jelent ez? Évente legalább jó néhány milliós állami támogatást! Nagysvihak ez a Kürtössy, de hogy ennyire elvetemült, azért azt nem gondoltam volna. Hiába zárták ki az Ügyvédi Kamarából, nem nyugszik, amíg egyszer végleg meg nem üti a bokáját.

– De hát ez örület! Egy közönséges, tanulatlan, ostoba teremtés hogyan képes maga mögé állítani egy végeredményben magasan képzett, jogvégzett embert, nem is szólva azokról, akik elhiszik, hogy a lakótelep egyik bokra alatt csak úgy ripsz-ropsz, felbukkan a Szűzanya és leáll vele társalogni.

– Az a gyanúm, hogy éppen fordítva van, Kürtössy az, aki markában tartja a nőt és valamivel zsarolja. A feleségem jól megnézte magának a leányzót. Nem látszik elvetemültnek, inkább úgy tűnik, meg van rémülve mindattól, ami vele történik, vagy pedig rendkívül ügyes színész. Amennyire sikerült összeraknom az értesüléseimet, egy reggel arra ébredt, hogy nem a megszokott rongyaiban fekszik, hanem vadonatúj menyasszonyi ruhában, mirtuszkoszorúban, felékszerelve. Na már most a ruha, meg az ékszer igaz, azt viseli éjjel és nappal, gyémánt, arany, amit akarsz, a rendőrség meg nyomoz, nem lopta-e, de eddig az égvilágon semmi eredmény. Lehet, hogy maga Kürtössy vette neki. Volt ugyan egy esküvő akkor éjjel a Nimfában, a menyasszony felpofozta a vőlegényt és meglépett a nászéjszaka elől, de az jelenleg kint van Amerikában, nem lehet kihallgatni. Viszont feljelentést nem tett, a munkahelyén se mondott semmi olyat, amiből arra következtethetnének, hogy megtámadták volna, hogy lehúzták róla a ruhát, elrabolták a gyűrűjét, fülbevalóját. Kész. Ezzel a kör bezárult. Veronikának megjelent álmában egy angyal és felöltöztette Jézus Krisztus mátkájának. A józan ész itt csütörtököt mond.

– Kürtössynek mi a konkrét szerepe? – kérdezte Orsika.

– Természetesen ő a fő-főprédikátor, egyben az alapító elnöke a Veronika követői hitgyülekezetnek, illetve a leendő kiségyháznak. Azért mondom így, mert nem kétséges, hogy az érvényben lévő törvények alapján egy-kettőre megkapják az engedélyt, sőt még az állami támogatást is. Valahonnan előkapartak egy Abonyi nevű diplomás közgazdászt, ő intézi a pénzügyeket, tehát még ebbe se lehet belekötni, van szakképzett főkönyvelőjük, meg minden, amit akarsz.

– Na jó, és akkor most mi lesz? Itt fognak térítgetni a kerületünkben, a nyílt utcán, közterületen?

Birkás az órájára nézett.

– Minden pillanatban megérkezhet Kürtössy és Abonyi. Akkor majd többet tudunk.

– Micsoda? Idejönnek? Eddig nem is mondtad.

– Mert ezt szántam slusszpoénnak – nevetett kínosan a jegyző.

Kopogtattak.

– Látod, ördögöt emlegettünk, megjelent. Tessék! – kiáltotta az ajtó felé.

Belépett a két egyházi, elől Kürtössy, mögötte Abonyi Dénes.

– Mélységes tisztelem, jegyző úr, csókolom a kis kacsóit, Orsika kisasszony – köszönt harsányan

Kürtössy. – Remélem, jókor érkezünk. Bemutatom Abonyi urat, ő a mi gazdasági tótumfaktumunk.

Mindannyian kezet fogtak.

– Akkor én megyek is, nem akarok zavarni – állt fel Orsika.

– Maradj csak, elvégre ők is ketten vannak, ne hagyj itt egymagamra védtelenül – kérte Birkás félig-meddig tréfásan. – Elvégre esélyegyenlőség is van a világon, no meg úgyis jegyzőkönyvet kell felvennünk, feltéve, hogy sikerül egyezsége jutnunk. Így van, uraim? Foglaljanak helyet.

– Köszönjük, nagyon kedves – udvariaskodott Kürtössy. Alig hogy leültek, az ügyvéd máris támadásba lendült: – Egyébként, ha szabad kijavítanom, pontatlanul fejezte ki magát a jegyző úr, önök nem csupán velünk, kettőnkkel állnak szemben, hanem mintegy félezer ember buzgó hitével és magával a Szűzanyával, aki minden bizonnyal e pillanatban is itt van közöttünk és hallgat bennünket.

– Engem nem zavar, tőlem elfér az egész mennyei sereg – vont vállat a jegyző. – De ha itt is elkezd prédikálni, előre bocsátom, sikerélményre ne számíton, doktor úr, minket aligha fog megtéríteni.

– Nem is állt szándékomban. Más célból kértük ezt a találkozást.

– Feltételezem, hogy a beadványukról akar velem beszélni.

– Arról már nincs mit tárgyalni, az megy rendben a maga útján.

– Sok sikert hozzá! Nosza, hallgatom. Melyikük kívánja előadni a mondókájukat?

– Talán majd én, ha nincs ellene kifogása – vette át a szót Dénes. – A lakótelep és a régi városrész között, a szemétteltelephez közel, a Legenda utca elején áll egy elhagyott, lepusztult, bezárt és rég bontásra érett öreg zsinagóga. Hosszú ideig bútorraktárnak használták, jelenleg teljesen üres. A tetőzete beázik, ablakai betörve, a hozzá tartozó területet embermagasságú gyom csúfítja, egyszóval rettenetes állapotban van, hogy ne mondjam, a kerület szégyenfoltja – már megbocsásson a nyers őszinteségért. Még kerítése sincs. Utánanéztem, egyik egyház vagy civilszervezet sem tart rá igényt. Szeretnénk megvásárolni.

– Megvásárolni? Ezt komolyan mondja? – A jegyző bármire számított, csak erre nem. – S önöknek van annyi pénzük, hogy rendbe hozassák?

– Attól függ, sikerül-e megegyeznünk az árban.

– Sajnos, én ebben egyedül nem dönthetek, ki kell kérnem a képviselő-testület véleményét. Még az sem biztos, nem vonatkozik-e rá a pályáztatási törvény...

– Ne nevetteksen! – szakította félbe ingerülten a jegyzőt Kürtössy. – Eddig a kutyának se kellett az a romhalmaz, most meg egyszeriben olyan fontos lett, hogy pályázatot akarnak kiírni? Inkább örülniük kéne, hogy végre megszabadulnak tőle.

– Személy szerint én örülök is, egy gonddal kevesebb, de önnek, mint jogismerő embernek tudnia kell, hogy a törvény az törvény, nincs módom, se lehetőségem megkerülni a testületet.

– Bocsánat! – kotyogott közbe Orsika. – Ha szabadna egy megjegyzést tennem...

– Tessék! – nézett rá kérdően Birkás. Orsikának nem volt szokása beleszólni a tárgyalásokba.

– Tudomásom szerint a zsinagóga szabad listán van, bármikor, bárkinek elidegeníthető, sőt le is bontható, mert nem műemlék. Semmi akadálya tehát, hogy eladjuk.

– Ez biztos?

– Százszázalékos! Éppen tegnap volt a kezemben az eredeti határozat, más ügyből kifolyólag.

– Uraim – tárta szét karját a jegyző –, ha valóban így van, szabad a vásár. Mennyit kínálnak érte?

Abonyiból előbújta a vállalkozó-közgazdász. Táskájából kivett egy számmal teleírt papírt és kirakta maga elé az asztalra.

– Az építész szakemberünkkel készítettett költségvetésből kiderül, hogy az épület helyreállítása, a tereprendezés, a kerítés és a belső munkálatok költségeit, egyszóval a legfontosabbakat alapul véve és mélyen alászámlolva, a legszerencsésebb esetben is körülbelül ötven millió forintot tesznek ki. Tételezzük fel, hogy ezt az önkormányzatnak kellene állnia, vagy legalábbis hozzájárulnia a kiadásokhoz...

Birkás tiltakozóan emelte fel a kezét, de Abonyi nem engedte megszólalni.

– Természetesen tudjuk, hogy önöknek erre egy megveszekedett vasuk sincs, nem is kérünk. Ezért úgy vélem, méltányosnak találják, ha a zsinagóga jelenlegi állapotát figyelembe véve, csupán egy jelképes összeget ajánlunk fel.

– Attól függ, mennyi az a jelképes összeg.

– Ötvenezer forint.

– Ötvenezer...? De uram! Azért ez mégis túlzás... maga a terület...

– Sokallja, jegyző úr?

– Ellenkezőleg! Túlságosan keveslem! Hol él maga, fiatalember?

– Jó, akkor mást mondok – vont vállat közönyösen Abonyi. – Tekintse semmisnek az ajánlatunkat. Napokon belül megkapjuk a minisztérium, illetve a Cégbíróság határozatát a *Veronika követői* vallási közösség felvételéről a hivatalosan elismert és támogatandó kisegyházak sorába. S mivel az önök által is ismert működési alapszabályunk értelmében a székhelyünk ebben a kerületben van, önök kötelesek gondoskodni végleges elhelyezésünkről, olyképpen, hogy az megfeleljen az egyházak közötti esélyegyenlőség és a szabad vallásgyakorlás alkotmányos elvének. Ez nekünk óriási segítség, mert egyrésztől nem kell fizetnünk a zsinagógaért, másrésztől a helyrehozatal költsége is az önök nyakába szakad az utolsó fillérig. Köszönjük, jegyző úr, ön igazán nagylelkű!

Kürtössy elismerően sandított Dénesre, de nem szólt semmit, magában viszont arra gondolt: lám, miből lesz a cserebogár! Jó lesz vigyázni a fiúval! Megnyugodva látta, hogy az ügy jobb kezekben van, mint hitte volna, főlösképes Abonyit megzavarni a tárgyalásban. Ez abból is kiderült, hogy Birkás feje lilára váltott a dühtől, Orsikát pedig elfogta a köhögési roham.

– Na várjunk csak, várjunk csak! – vett erőt magán a jegyző. – Ez nem ilyen egyszerű.

– Szerintem nagyon is egyszerű – mondta Abonyi. – A kisasszonynak tökéletesen igaza van, a szabad listán lévő ingatlanokat ön saját hatáskörében, belátása szerint értékesítheti, nem kötelező pályáztatni, sem a testület véleményét kikérni. Itt és most megköthetjük a szerződést, legfeljebb a városgazdálkodási és területfejlesztési igazgatás jóváhagyását kell megszereznie, de ez Önnek pusztán formalitás. Az ötvenezer, amint az aláírás megtörténik, a rendelkezésükre áll. Parancsoljon a szerződéstervezet, csupán a vételi árat kell beleírni.

– Százezer...Lássák be, hogy maga a telek...

– Jó, legyen önnek igaza – bólintott kegyesen Dénes. – Elfogadjuk a százezres összeget. Tudom, hogy égetően szükségük van minden fillérre, legalább segítünk a kerületet sújtó gondokban.

Birkás hápogott és fogalma sem volt, mit mondjon. Mégiscsak pimaszság, hogy úgy állítják be, mintha ők tennének jót az önkormányzattal.

– Megkérdezem a polgármester urat – ajánlotta Orsika.

– Bánom is én, kérdezd, hadd legyen neki is egy jó napja – legyintett a jegyző.

Orsika a telefonhoz lépett. Tömören összefoglalta, miről folyik a megbeszélés, aztán rövid hallgatás után azt mondta:

– Tehát aláírhatjuk?... Értem... Köszönöm!

– Minden rendben van – jelentette ki –, a polgármester úr engedélyezi, hogy a zsinagógát eladjuk.

– Adják ide azt a szerződést – dohogott Birkás. – A zsinagóga a Veronikásoké. Maga aztán ért hozzá, uram, hogyan kell gyorsan és olcsón üzletet kötni – mondta Abonyinak. – Még sokra viheti!

– A Szűzanya áldásával én is ebben bizakodom – mondta Kürtössy és arisztokratikus arcán széles mosoly terült szét. Nagyon elégedett volt az eredménnyel.

Idejövet öt millióban állapodtak meg Dénessel, ennyit szántak a Zsinagógára, egy fillérrel se többet. Abonyi Dénes ügyességével négy millió kilencszázezer forintot takarítottak meg.

Folytatása következik. A Szerk.

KŐ-SZABÓ IMRE

Kezdő fizetés

Dezső, ez az ötven éves, nős férfi, ott állt a troli középső ajtajánál. Most nyomta meg a leszállást jelző gombot. A megálló közeledett. Egy férfi mögötte, megkérdezte: Itt kell leszállni a Nyugatihoz?

- Igen! Itt! – mondta röviden és határozottan.

- Köszönöm! – volt a válasz.

Tovább nem figyelt, a leszállásra koncentrált. A troli fékezett. Kinyílt az ajtó, lelépett. Szembe találta magát egy idősebb, kiszőkített hajú hölgygel. Mellette egy fiatal, nem több mint húsz éves lány állt.

Vörös haja volt és kék szeme. A bőre bársonyos és fehér. Az idősebb kérdezte Dezsőtől: - Nem akarsz egy kis friss szexet? – így egyszerűen, hirtelen. Csodálkozva nézett a szőke nőre, aki korban megegyezett Dezsővel.

- Nem velem! Ővele! – mutatott a fiatal lányra.

Dezső még egyszer végignézte a lányt. Szép volt és úgy érezte, kedvére való lenne.

- Most tanul be, kezdő! – mondta a szőke.

- Ezt tanítani lehet?

- Persze. Vannak fortélyai.

- Mennyi?

- Most még csak kétezer!

Gondolkozott az ajánlaton. Valóban nem sok egy ilyen fiatal lányért. Aztán azt kezdte magában latolgatni, mit tudhat ez a még gyerek lány? A szőke nő mintha olvasott volna a gondolataiban.

- Tud ő már sok mindent!

Dezső felhúzta a szemöldökét, gondolkodott. Megnézte a lányt még egyszer, valóban szép volt. Aztán a szőke nőre nézett, kissé kérdően.

- Nézz rá, milyen szép! – tárta szét a karját a szőke nő.

- Azt látom, csak azt nem értem, miért kell ezt tennie?

- Vidékről jött. most helyezkedik itt el.

- Nem ezzel kellene kezdenie! – tette hozzá nyomatékkal Dezső, mintha féltetni kezdené a lányt.

- Ezzel lehet jó pénz keresni! Ő pedig szép, fiatal, sokra viheti még.

- Ezen a pályán? – hitetlenkedett továbbra is.

- Természetesen! Ez egy ősi mesterség. Sokan csinálják ezt.

- Azért nem annyian! – próbálta nyugtatni.

Közben mentek az utcán a Nyugati felé. Dezső jobbán az öreg szőke nő, mellette a fiatal. Dezső időnként megnézte a vörös hajú lányt. Tényleg szép volt, olyan, mint egy bimbózó rózsza. Duzzadt az erőből. Mellei formásak, szép darázsderékkal, csinos lábakkal. Egy könnyű, rövid ujjú, vöröses színű nyári ruha volt rajta. Egy piros színű kis táskája a kezében, harmonizált hajának és ruhájának színével. Ahogy ott lépdelt a szőke nő mellett, egyáltalán nem látszott rajta, hogy zavarba volna, vagy éppen a légyott lebonnyolítása miatt lámpaláz fogta volna el.

Dezső fontolgatta a helyzetet, tudta gyorsan kell döntenie, mert a szexben nem lehet az időt húzni. Ezt már tapasztalta az asszonynál is. Mindig mondta neki, hogy egy kicsit lelassult, körülményesen vetette le a trikóját, a gatyájáról nem is beszélve.

- Mit húzod az időt? Kell neked ez a barlang, vagy mész a kutyussal sétálni?-türelmetlenkedett mindig az asszony.

Ilyenkor leforrázódott, már el is ment a kedve az egésztől. Némán összeszedte levetett ruhadarabjait és kiment a fürdőszobába. Belenézett a tükörbe, aztán annyit mondott:

- Ökör!

Ezek után nehezen tett kezdeményezést egy újabb kísérletre. Azon ábrándozott, ha egyszer jönne egy igazi, tüzes asszony, lányról már nem is beszélve, az biztosan nem forrázná le ilyenekkel. Ha kellene, kivárná, akkor ő is más lenne, ugrásra kész! Most pedig itt van ez a fiatal lány. Biztosan figyelmesebb lenne. Hiszen ezt a mesterséget csak úgy lehet űzni, ha a hölgy az igénybe vevő, megrendelő szerinti aktusra, figyelne.

Még egyszer megnézte a fiatal lányt. Kedvet kapott a légyotthoz, még akkor is, ha az öreg szőke nő, ott legyeskedik.

- Még egyszer, mennyi? – kérdezte az árat Dezső.

- Kettőezer, csak neked! – mondta izgatottan a szőke nő. Érezte, az üzlet létre fog jönni.

- Te olyan szimpatikus vagy. Kezét a vállára tette, ő inkább szívesen érezné a lány kezét a vállán. De az üzletkötésben a közvetítő jobban benne van.

- Akkor megyünk! – mondta Dezső és érezte csodás lesz ezzel a fiatal lánnyal. Aki állítólag még kezdő. Elképzelte, milyen is lehet ezzel a harmatos vörössel.

A Nyugatitól nem mentek messze, csak a Kresz Géza utcáig. Szürke, keskeny lépcsőház vezetett fel az emeletre. Itt tágas, hosszú folyosó fogadta őket. Dezsőnek feltűnt, ahogy haladtak a folyosón előre, jobbra és balra, elég sűrűn lakásbejárásokat látott. Biztosan kis garzonok, gondolta, de aztán amikor beléptek a lakásba, mindjárt eszébe jutott egyik barátjának a története. Itt azért vannak ilyen sűrűn ezek az egy szobából, mosdóból, vécéből álló lakások, mert ezek régen, még a háború előtt kupik voltak. Úgy látszik az eredeti funkciótól a ház több évtized után sem tudott megválni.

- Ez a Piroska lakása! – mondta a szőke nő.

- Elég kicsi!

- Nem baj, arra pont elég!

- Ez igaz!

A lakásban egy szétnyitható rekamié, kockás piros színű pokróccal letakarva. Két fotelszerű ülő alkalmasosság, egy kis asztalhoz tolva. A falakon női fotók, ruha nélkül, akt képekben, mintha étvágyat akarnának gerjeszteni a következő percekhez. Letelepedtek, a lány egy fehérnek tűnő lepedőt terített a rekamiéra. A szőke bement a fürdőbe, az ajtóból visszaszólt.

- Kezdhettek, úgy ahogy mondtam neked! – és a lányra kacsintott és becsukta az ajtót.

- Az összeget előre kérem! – mondta a lány határozottan, szinte már rutinból.

- Elnézést! – tette hozzá zavartan Dezső és a pénztárcája után kutatott. Nehezen kivette a zsebéből, mert a pénztárca keresztbe fordult, nem akart kijönni. Kinyitotta, és két darab ezrest tett az asztalra – Köszönöm! – tette még hozzá és kissé elpirult az arca.

Dezső ott állt a lánnyal szemben. Szemei fényesen csillogtak. Feléje nyúlt, magához húzta. Kezében érezte a lány mellét, amely masszívan tartotta formáját. A lány megoldotta Dezső derékszíját, ő pedig kigombolta ingjét. A lány segített levetni. A trikóból is kibújt. Félre dobta, aztán a pantalló következett. Egy mozdulattal kilépett belőle, azt is a székre repítette. A lány keze már az alsónadrágját érintette, mikor kivágódott a bejárati ajtó. Egy kombinált szekrény nagyságú férfi állt az ajtóban. Az ajtóra a szőke nő is kijött a fürdőszobából. A férfi elkapta és nagy csattanásokkal kísért pofonokat zúdított rá. Látszott rajta, hogy tényleg mérges és nem lámpalázás. Feszült benne a hirtelen jött mérge.

- Megmondtam neked, vele nem csinálhatod ezt! – kiabálta. Szólni szeretett volna a szőke.

- Elég, ha te kurva vagy, ő nem lesz az! – szögezte le egyértelműen.

Dezső megszeppenve állt a rekamié mellett. Szemével a nadrágját, trikóját, ingét kereste. A szekrény nagyságú férfi feléje fordult:

- Szedd össze a holmidat és takarodj! - rivallt Dezsőre, aki megsemmisülve, sietve magára kapkodta levetett ruhadarabjait.

- Menj, még nyugodt vagyok! – tette hozzá kemény hangon, figyelmeztetőileg, még jobb kezének mutatóujját is felemelte.

Dezső gyors mozdulatokkal feltépte a bejárati ajtót. Utolsó képként a vörös hajú lány, félelemmel teli arca maradt meg számára. A folyosón igazította meg magán a gyorsan felvett ruháit. Az otthoni fürdőszobai jelenet jutott az eszébe, aztán hozzá tette:

- Te tényleg ökör vagy!

FETYKÓ JUDIT

Szorongás

Tehetetlen, égő, céltalan, emésztő,
önmagába visszatérő,
fölsleges utakat kereső,
bízni, hinni nem tudó a lelkem.
Láttam, ó már láttam,
nem ezt hittem vártam,
mindenben mást találtam.
Csak a honnan biztos,
a hová homályos,
cél nincs, nem világos,
kell-e célt keresnem.

HÖRÖMPŐ GERGELY

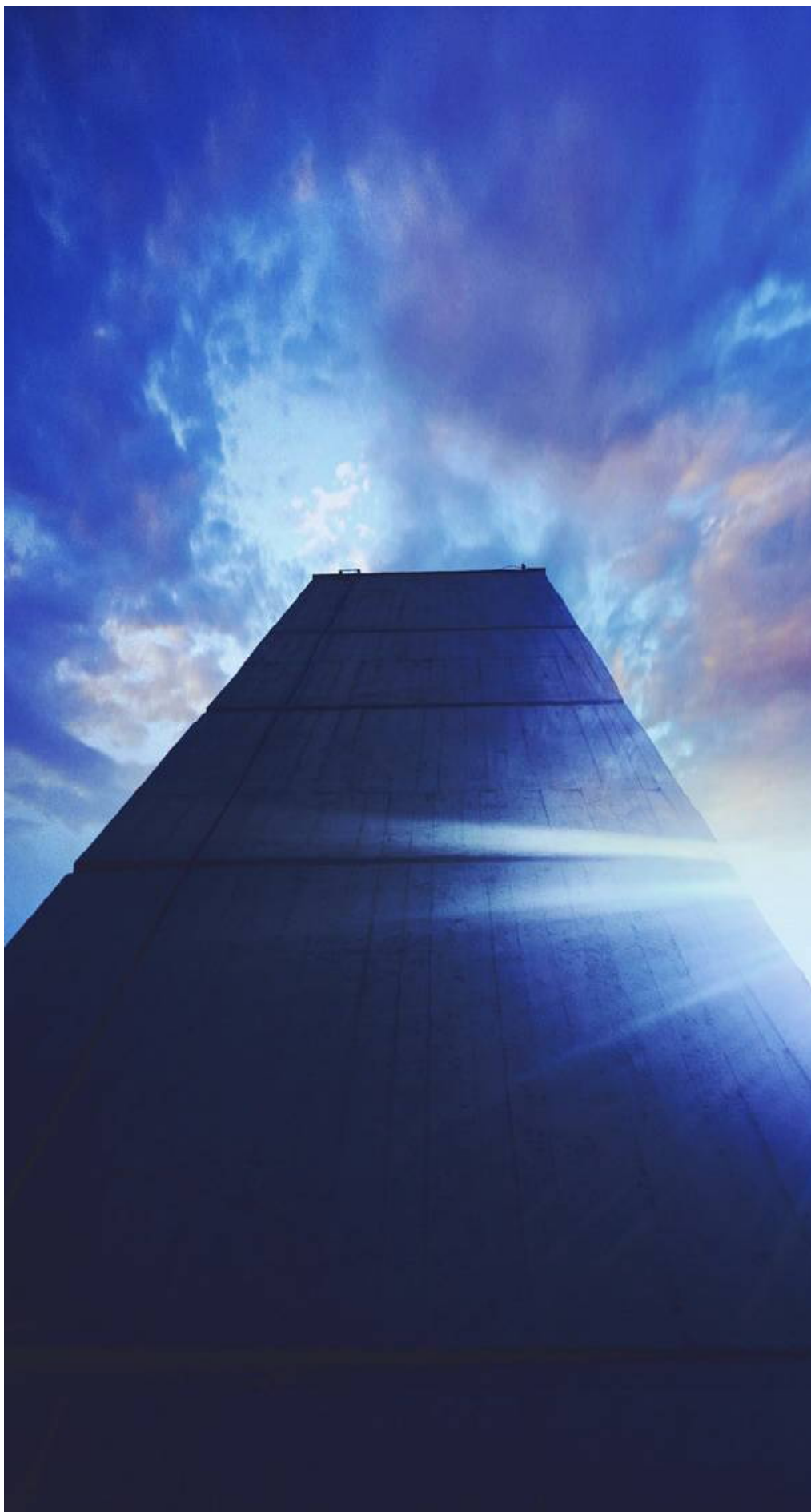
Testvérek vagyunk

Úgy tudja az egész világ, hogy Kaliforniában
élnek a föld legősibb fái,
mamutfenyők, csoportban és magányban
-de a Sierra Nevadában
ha megmászod a keleti lejtőt, találsz
fákat, mik évezredekkel éltek már korábban.

Ó, úgy szerettem volna gyerekkorom
nagy álmát megvalósítani,
bejárni Ázsiát, Amerikát,
élvezni, mit adnak földünk titkai.
Most már öregszem, erőm sincs,
és nincs rá pénzem. Itthon is talán
részt vettem a szent-nagy-egészen,
kinyílt előttem, mi sokaknak talány.

Ki messzi nézni nem tud kis szobából,
hiába jár be földrészeket,
-szeretnék elbeszélgetni egy drago-fával,
aki megélt hat évezredet.
Az állatok és a növények
mind kisebb testvéreink,
a természet transzcendens árnya
bennünket csöndes jóra int.

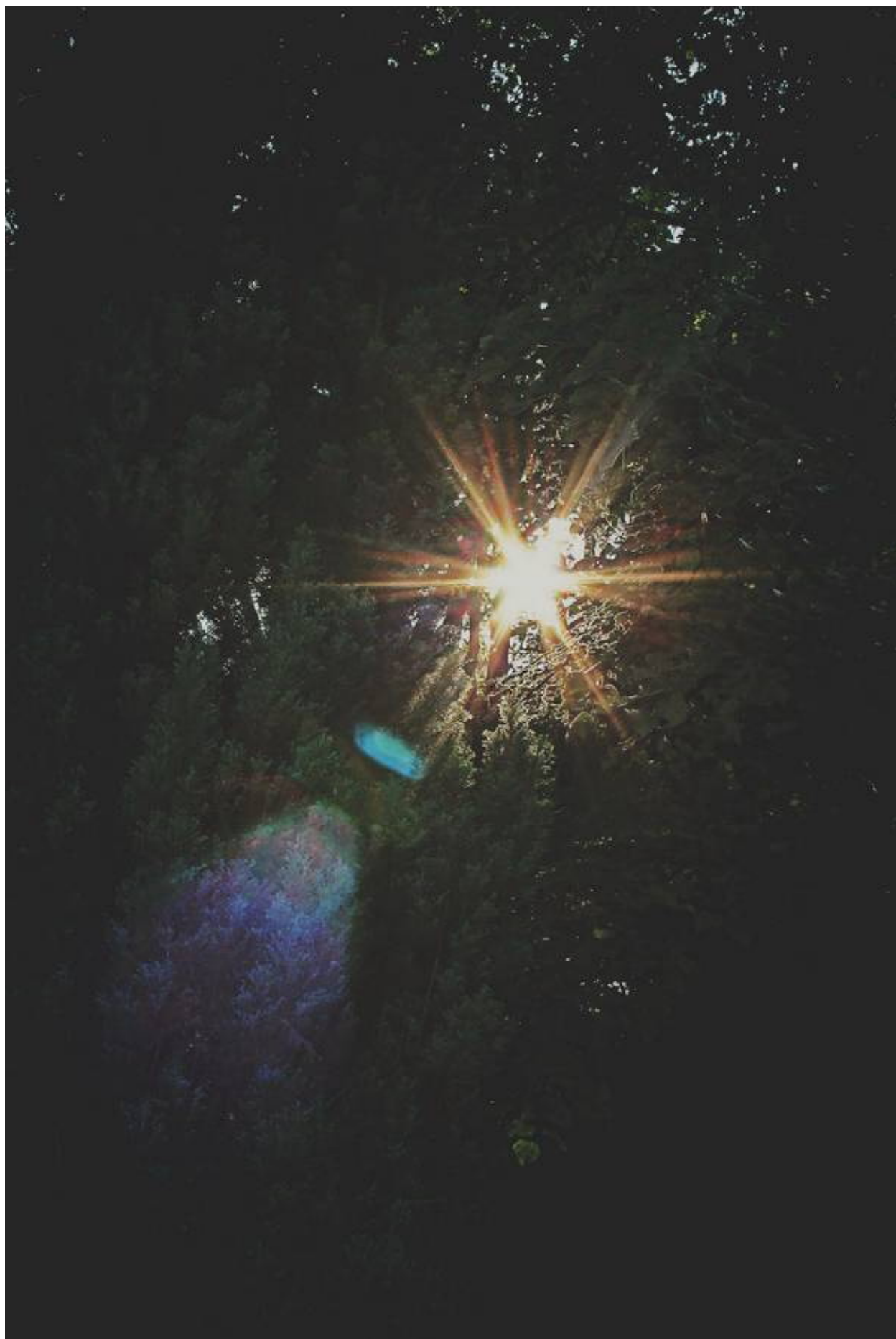
Tíz, tizenhárom méter átmérőjű
vastag fa, egyszer találkozunk.
Ha Isten lesz minden mindenekben,
akkor már "helyben" utazunk.
Testvér vagy vékony fűzesekkel,
kik árnyékot adtak dunai vízen,
életük a tiédnek töredéke,
akár röpke kis földi életem.

H. TÚRI KLÁRA

TAVASZI DALOCSKA

már a lelke
lelkeddel
szerelem-indákkal
összenőve
válladdal karoddal s derekaddal
testem átölelve
válladdal derekaddal és karoddal
egyetlen karolásban
derekaddal válladdal s két kezeddal
hatvan éve párban
minden tavasszal
bennem
egy virág és egy dal
kihajt

SZÉKÁCS LÁSZLÓ

versei

Magyar kajsz

mogyoróbokrok sáncái,
halk susogás, színek fodra,
fütenger, szórt sáscsomók

illatozó illatok, az ámor,
sárgára cirmolt bíborok,
a Nap-sár metszés zamata,
az álom, ... a magyar kajsz,
a sárgabarackok királya,

ízek kulináris sellőtánca:
a csáb, ... harapj, ... gyere,
ennivalóak vagyunk,
szádban omlik húsunk,
... óóóh, ... hmm, ... hűűű

... és a mennyei kert pereméről
mogyoróbokrok sóhajtozása,
ez aztán a délibáb erotikája

Virág aszalás közben

szélvölgy aljára kavargott
tejfelhőből vert belém a gondolat

a szál rózsza volt az oka

vessző-inak, suhogás a zihák közé,
ádámcsutkán játszó krákgóság
ütött hordónyi kongást,
csörömpölésre lábasokat,
akarat vívódott végig a konyhán,
fedők csitt-csitt féke veszékelt

... és mégis csönd ült az ablakba,
integetett, csak integetett, ... de miért

elsunnyogott az értés, az értetlen,
... az emberség pedig meg se szólalt

szalagon hangolt jelek, le vagy fel,
fejtetlen, kulcsom kidobta a világból,
menekülés a korom elől

kurrog a szusz az ablakomban,
még mindig, csak bámul, néz,
homlokomra szellőcsók, hűtőmágnes,
... és írok, csak írok,
izzik a parázs, szalonnámról serceg

bárányokká fodrozódom a horizontról,
tarajom kering a világ-tányérban,
... már nem, habozom, nem, habzom

itt

a szál rózsza volt mégis az oka

PETROZSÉNYI NAGY PÁL

KELLEMES PIHENÉST!

Pillanatkép a XXII. századból

A szuperszonikus tengeralattjáró nesztelenül hasította az óceán vizét. Utasai gyönyörködve merültek a víz alatti táj szépségeibe, megbámulták a bíborszínű tengeri rózsákat, az ablakokon bekukkantó halakat, aztán nyugovóra tértek. Éjfél körül úszóhártás, szigorú tekintetű vámőrök özönlöttek a hajóra.

– Kérjük, készítsék elő útleveleiket és a csomagjaikat!

Az utasok ásítva engedelmeskedtek. Némelyek kicsavarták a szemüket, karjukat. Semmi gond! Egyetlen szem sem bizonyult gyémántnak, senki sem dugott el kávé, heroint. Fél óra múlva tovább álmodhattak a tökéletes rendről, csalók és bürokraták nélküli boldog századukról. Álmukban többen kiúsztak a csendes delfinekhez, és kart uszonyba öltve sétálgattak az óceán popóján.

– Csodálatos! – bugyborékolta békés áhítattal, amikor újabb ellenőrök zörgettek reájuk.

– Na nem! – tátogott egy korallpiros pizsamában ágáló turista. Maguk, hogy úgy mondjam, jégre csaltak bennünket. Az ígérték, hogy gyorsan és kellemesen utazunk, mire minden fél órában kihorgásznak az ágyunkból.

– Szabad a jegyét?

– Szabad, viszont vegyétek tudomásul, én, sőt, mindnyájan panaszt fogunk tenni. Elvégre mégiscsak példátlan, hogy a XXII. század derekán...

– Kinek fáj a dereka? – kacszott közelebb fenyegetően egy halfejű tengerész, miközben szemeivel jobbra-balra döfködött.

– Nekem nem – hátrált ágyához ijedten a turista, és a paplan helyett tévedésből az ágy alá penderült.

– Na azért! Ezek szerint semmi probléma, ami persze nem csoda. Ezen a hajón, kérem, tökéletes a rend, nyugalom, biztonságuk szavatolt, és a panoráma is nagyszerű. Önökért fickándoznak a halak, hömpölyög az óceán...

Az utasok megszégyenülten hallgattak. Egyik-másik már-már bocsánatot is kért tőle, amikor maga a kapitány kezdett dörögni:

– Itt a Náthás Teknős parancsnoka sóderol. Sajnálattal közlöm, hogy apró műszaki hiba miatt rövid időre megszakítjuk utunkat. Az üzemzavar kiküszöbölése folyamatban van. Jó éjszakát és szép álmokat kívánok.

– Hát ez téboly! – eszmélt föl egy kajla fülű férfiú. – Ha tudom, mi vár ránk, inkább hajóhintára csücsülök.

– Adják vissza a pénzünket! – mászott elő a pizsamás turista, s miután az ügyeletes robot hallgatott, valamennyien fölkapták a vizet.

– De uraim! – törölgette homlokát a főmérnök. – Biztosítom önöket, tíz percen belül indulunk.

– Csalók!

– Bürokraták!

– Pancserek! – háborgott a Náthás Teknős a robotoktól az emberig.

Aztán eltelt a tíz perc, utána hús, harminc anélkül, hogy felbúgtak volna a motorok. Erre mindenki elnémult, s azontúl már csak a percmutatókat figyelték.

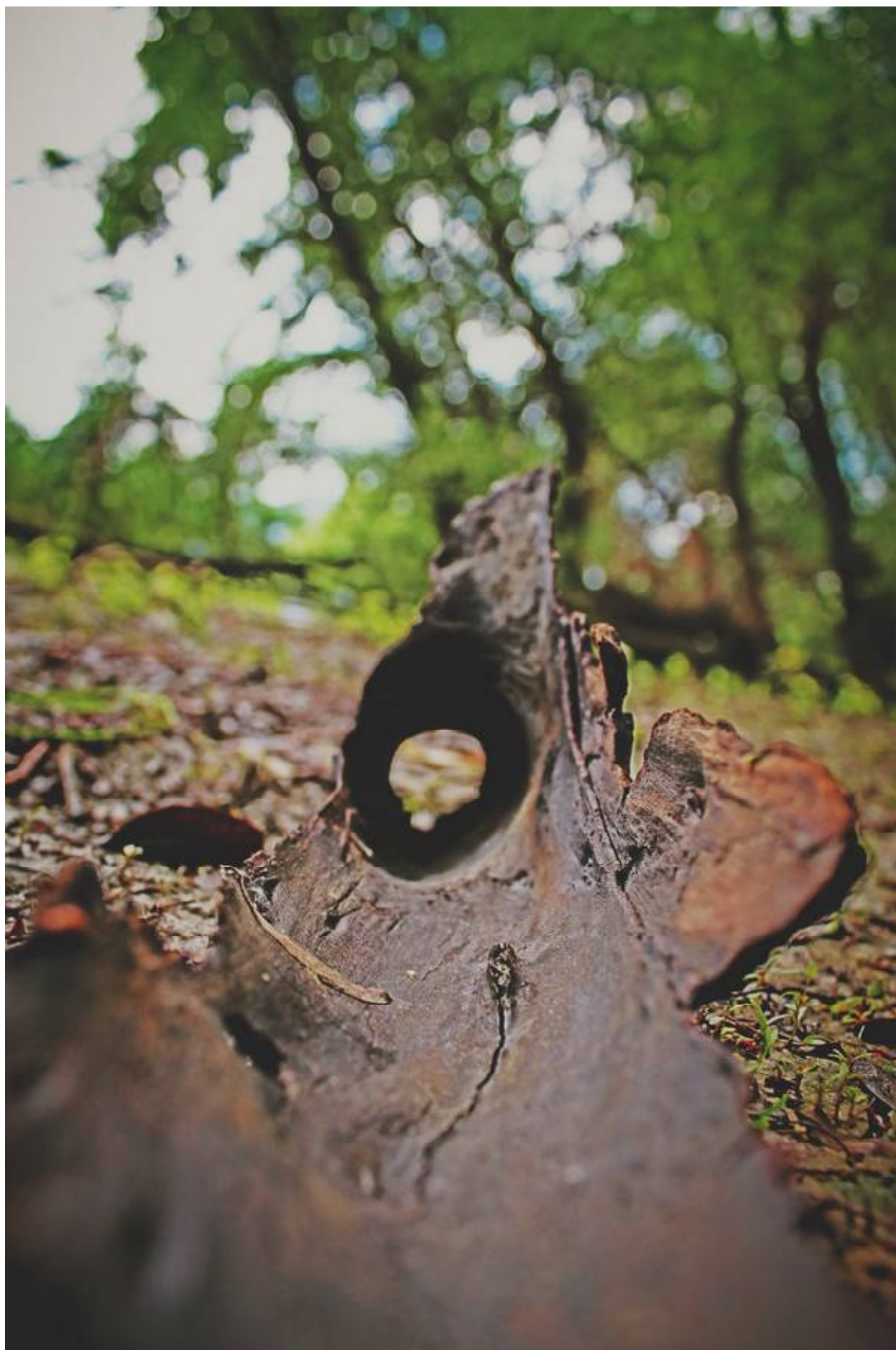
Két óra múlva rájöttek, miszerint maga a kapitány üzemzavaros, amennyiben szegénynek hiányzik egy kereke. Csakhogy ettől a defekt defekt maradt, akár egy Demoklész-kard, amelyik bármikor a nyakukra eshet, és akkor örökre meggyógyítja még a teknősük nátháját is.

– Nem baj, megoldjuk – találta fel magát ekkor a főmérnök, azzal áldozatkészen nyúlt kopasz tarkójához. Ugyanis neki már több volt egy keréknél.

– Hurrá!

A motorok csakhamar ismét zümmögni kezdtek.

– Kellemes pihenést! – mosolygott át fülkájából kedvesen a parancsnok. – Aludják ki jól magukat, mert reggel három revizor érkezik.

RADVÁNYI BÍBORKA

Ő

Voltam én, és volt Ő.

Nappal mindig én voltam, ám mikor leszállt az éjjel, elragadta tőlem az uralmat.

Nappal semmiben sem különböztem a többi embertől. Ugyanazokat a fakó kockaházakat láttam, ugyanazok a kerítések szabták meg határait, és a világ is éppen ugyanolyannak tűnt, mint mindenki másnak – végesnek, egyhangúnak, néha olyan keserűnek, akár a cukortalan kávé.

De mikor a Nap lebukott a dombok mögé, és vörös-narancs uszálya is darabjaira fozlott, minden, ami addig körülvett, éppen így az enyészeté lett.

Az éjszaka már az Ő birodalma volt. Onnantól mintha a csillagok szemén keresztül láttam volna én is; egyszerre tűnt minden végtelenül távolinak, és olyan közelinek, mintha csak a kezemet kellene kinyújtanom, és bármit megérinthetnék. A színek kigyúltak, olyan élénken égtek, hogy szinte már fáj, és minden, ami addig halottnak és unalmasnak látszott, életre kelt.

A szekrényekben várakozó csontvázak egyszerre kopogtatni kezdtek az ajtón, várva, hogy bebocsássa őket, Ő pedig türelmetlen szenvedéllyel kiáltott nekik, hogy végre belépjenek. És minden, minden, ami csak létezett a világon, a tündérmesék berkeiben vagy elveszett, kóbor gondolatokban, ott volt a szobámban, és kíváncsian pislogott felénk. Körbebámult a szűk, kicsi helyen, és pillantása szinte ragadt Rá, ahogy szigorúan végigjártja a tekintetét az összes hívott-hívatlan vendégen, majd int némelyiknek: maradjatok! Sosem marasztalt sokakat, csak egyet-kettőt, de rájuk igazán figyelt. A székben ülve hallgatta őket mindig egy kissé előre dőlve, a kezében lévő tollat az arcához emelte, és néha elgondolkodva bólintott egyet. Mindig csukva volt a szeme, s csak a halovány holdfény világította meg az arcát, és az ajkán ülő, gyengéd, mégis kísérteties mosolyt. Mikor aztán a szellemforma látogatók végeztek, mindig csak ennyit mondott: köszönöm, most már menjetek. Ígérem nektek, mindazt, amit elmeséltetek nekem, örökkévalóvá teszem! Ekkor kezdett munkába. Sápátag mécsnél dolgozott, a viasz a papírára folyt, de Őt sohasem érdekelte. Csak szorította a tollat, szinte kapaszkodott belé, és egyre sebesebben és sebesebben hánytva egymás után a betűket, mígnem a sorok már egészen összezsúsztak és távolról nem tűntek többnek keszekusza rajznál. Talán az is volt... egy összevissza lázálom hagymázás portréja. Máig nem tudom a választ. De azt igen, hogy mikor nedves arccal, a munkától kipirulva letette végül az írószert, és hátradőlt, olyankor minden földi lénynél boldogabb volt. És vele együtt én is.

Emlékszem, mikor a lapok fölé hajolt, és elfelejtkezett mindarról, ami a falakon túl van, ami rajta kívül létezik, a lidércek is visszajöttek, és míg le nem tette az utolsó pontot, ott táncoltak mögötte; volt, hogy gúnyolták, máskor pedig könyörögve suttoztak a fülébe, hogy mentse meg őket – de sohasem tette. Azokra, akik halálraitétként látogatták meg, komor hóhérként sújtott le, a törött szívűek lelkét pedig csak még apróbbra zúzta.

Egykor kegyetlennek hittem ezért, mígnem egyszer megláttam, hogy Ő maga is velük együtt sír. Az egyik árny, egy kicsiny, aranyhajú lány a nyakába kapaszkodott, és úgy rángatta előre-hátra, miközben zokogva kérte, hogy csak most írjon mást, legyen a befejezés másmilyen, mint ahogyan mesélte, Ő azonban csak rázta a fejét, és úgy kapaszkodott a „nem”-be, mintha ez volna a kötél, ami megmentheti attól, hogy a szakadék mélyére hulljon. Ekkor mindennél jobban gyűlöltem, már én is a lánnyal együtt ordítottam, de

akkor rám nézett. És láttam, hogy a szemében könnyek csillognak. „Ha megváltoztatom, őt ölöm meg, nem érted?” – mondta már-már esedezve, és a gyermekre mutatott. Attól fogva soha többé nem bántottam, még ha nem is értettem vele egyet.

Igaz, úgysem hallgatott rám sosem – azt mondta, a teremtés olyan játék, mely nem halandónak való. Ő, persze, nem is vallotta magát halandónak, sőt, még élőnek sem. Ha kérdeztem, hát kicsoda akkor, mindig csak nevetett, és azt válaszolta, hogy Ő nem több senkinél, és nem kevesebb mindenkinél. Hogy csak egy kósza érzés, ami sodródik a szélben, mint az őszi falevelek, és olykor megakadt egy-egy ember hajában, aztán ott marad vele, ha akarja, ha nem. Nem értettem; ő csak mosolygott és tovább beszélt. Elmondta, hogy nem az enyém, soha nem is volt az, de így, ahogy én ismerem, másé soha nem is lehetne, és elárulta, hogy szeret velem lenni, mert én látom Őt és hiszek benne, még akkor is, ha nem veszek róla tudomást, míg süt a Nap. Ezt mondta, igen, szó szerint: hogy nem veszek tudomást Őróla.

Onnantól fogva aztán tudtam, hogy Ő is éppen olyan esendő, mint az emberek, még ha azt is állítja, nem hasonlít rájuk semmiben. És attól az estétől kezdve mindig kerestem magam mellett; minden egyes pillanatomból egy darabot neki szenteltem, és már reggeltől másképp láttam. Minden több és szebb lett, vagy ha nem is, az, amit eddig hittem róla, egyszerre még mélyebbről fakadónak tűnt, Ő pedig velem együtt vidult fel, akárhányszor csak elé raktam a füzetem, és arra kértem, hogy ezt a másodpercet, ezt vesse nekem papírra.

Azonban végül minden megváltozott. Végeztem az iskolával, más életet kezdtem élni, és egyre többet gondoltam a pénzre meg a munkára; és arra, hogy többet akarjak mindattól a világtól, amit addig szürkének láttam. Hirtelen túl távoliak lettek az Ő csillagai, és nem akartam többé arra várni, amíg elrepülhetek odáig. Akartam mindent, egyszerre és azonnal, és volt, hogy dühömben, mikor miatta nem maradhattam tovább a barátaimmal, mert „neki beszélnie kell a jelenésével”, a fejéhez is vágtam. Nem felelt, csak lesütötte a szemét, és azt mondta, legközelebb akkor majd hallgat inkább.

Azt hittem, béke lesz köztünk, hogy megbeszéltük, és Ő tud is várni, mégis napról napra elkeseredettebbnek tűnt, mikor megjelentek a szellemei, aztán egyik éjjel, miután befejezte az írást, rám nézett, és azt mondta, hogy muszáj elmennie. Remegtem, és könyörögtem neki, hogy maradjon, hogy minden olyan lesz, mint régen, csak ne hagyjon itt, ő azonban csak szomorúan megcsóválta a fejét, és megkért arra, hogy ne is gondoljak rá többet. Mert nekem már mást kell látnom, mint amit Ő mutathat, és hiába is ragaszkodom hozzá, egyszer úgyis el fogjuk egymást veszíteni. Én nem látom majd Őt többé, Ő pedig megutál engem, így hát búcsúzzunk el, amíg szeretetben válhatunk el. És eltűnt.

Eleinte, az első percek bánata ellenére szabadnak éreztem magam, és örültem, hogy végre az éjjel is az enyém lehet, de hamarosan a huszonnégy óra túlságosan is hosszú lett. Szenvedtem, sikoltozni tudtam volna a kintól, az emberek szavai fájtak a fülemnek, és senkit sem bírtam látni. Nem tudtam nélküle létezni, de addigra már elvesztettem... Hiába volt elég pénzem, hiába találtam kihívást a munkában, és hiába lehetett enyém bárki, mindhiába. Végtelenül egyedül maradtam.

Volt, hogy hajnalig ültem az íróasztalom előtt, kezemben a tollal, amit régen ő is használt, és már sírtam a tehetetlenségtől – addig azt képzeltem, hogy ha majd leülök a régi helyére, idejön, és kinevet, hogy halandóként úgysem tehetem meg, amit egykor ő, majd lelök a székről, kikapja a kezemből az íróeszközt, és ennyit szól: megmutatom neked, hogy kell ezt csinálni!

De nem jött el azon az estén, és a következőn sem. Kezdtém elhinni, hogy végleg elvesztettem, és fel akartam adni – nélküle, bármennyire is nehezen ismertem el, nem volt értelme az életemnek. Az egész csak egy poros monotónia volt; semmi akkord, semmi szín, semmi remény. Nem is élet volt, csupán létezés. Egyik este ott ültem az ágyamon, és sóhajtoztam. A kezemben apróra gyúrt papírgalacsin, a szekrényemen toll, kifolyt tintája lustán csordult végig a deszkán, s az egész testem reszketett. Kezdtém feladni, már csak

egyetlen dologban hihettem, de az is éppen olyan messzinek tűnt, mint Ő maga. Hátha, majd egyszer, ha évek múltán meghalok, a kapuban, ami a Túlvilágra vezet, majd Ő fog várni, és Ő vezet át. Ilyenben hinni? Közelebb álltam a tébolyhoz, mint a vele töltött legeszeveszettebb éjjeleken. A tükörrre néztem, és látva a beesett arcú, sápadt önmagamot, elborzadtam. Hát ennyit ért az, amiben nem is olyan rég még hittem? Ennyi volna a föld, hogy ide jutatott?

Miért, kérdeztem magamtól először, miért nem választottam inkább a határtalan eget; a tiszta fényű csillagokat? Miért hittem, hogy ha letépek szárnyaim, elfelejtem azt is, milyen volt odafenn szárnyalni, oda, ahová, ahogy Ő mondta volna, halandó egymagában sosem juthat el? Mi okom volt vakon rábízni magam a hiú ábrándra, hogy félbe vágva elfelejtem, milyen volt egésznek lenni?

Abban a percben az életemet adtam volna a válaszokért.

A következő pillanatban már ott volt mellettem, és kacagott rajtam. Elvette a kezemből a papír fecnit, és gúnyos mosollyal kisimította, majd kijelentette, hogy azért választottam, ami az én vak, halandó szememnek is látható, mert ember vagyok, egyszersmind bolond is. Aztán átölelt, és kijelentette, hogy többé nem hagy el, ha én sem küldöm el magamtól.

Mióta visszajött, nem is igazán van én, és nem is igazán van Ő. Csak egy Mi létezik, és tudom, hogymost már örökké kézen fogva fogunk repülni a végtelenség felé.

Mert én halandó vagyok, aki örökké többet akar, Ő pedig a minden és a semmi örökkévaló fuvallata. S tintával írt világokat csak két ilyen fél-lény különös, isteni egysége teremthet.

JANECSKÓ GYÖRGYI

Elátkozottak

Korán kellett felnőnie, az élet nem kényeztette el dédelgetéssel, anyai kézből kisarjadó öleléssel. Inkább üvegsörömpölés, káromkodás, és a borgőz miatt elmaradt reggelik nőttek vele együtt hajadonná. Korán elhagyta a szülői házat, keresve azokat az érzéseket, amiket sosem kapott meg, ezért maga sem tudta mit is keresett igazán. Robusztus testalkattal áldotta meg az Isten, ami bizony jól jött, hiszen hiányosműveltségét erejével kellett helyettesítenie, ha nem akart éhen halni. A frizuráját is fiúsan hordta, extravagáns színes, az izlésesség határát súroló csíkokkal tarkítva. Nem voltak szép vonásai, és az állandó zaklatottság, az "erősnek kell lennem" érzés kényszere, arcának vad és férfias jelleget kölcsönzött, ezért a férfiak inkább pajtásnak, mint nőnek tekintették. Egy éjszaka a szomszéd italtól mámoros teste mégis utat talált hozzá, és ő engedett. Honnan tudta volna megkülönböztetni mi a szerelem és mi a testi kényszer, hiszen mióta megszületett lélektelen hazugságok hálójában vergődött, mint egy horogtól sebzett hal. Mikor rájött, hogy terhet visel a szíve alatt, nem volt kivel megosztania, hiszen a pajkos szomszéd már nem állt vele szóba. Édes teher volt, életének legkedvesebb időszaka. Meg sem fordult a fejében, hogy megváljon tőle! Harchoz edzett teste dacosan dédelgette magában a magzatot, és szívük eggyé olvadt dobbanásával aludt el esténként, egy szeretetteljes, kétszereplős saját családot álmodva magának. Egy erős erőfeszítéssel hozta világra a lányát. Nevelgette, nyakában hurcolta, tanította jóra és szépre a maga módján. Ketten éltek egy romos házban, és mindig mosolyogtak. Sajnos a gazdasági válság őket kezdte ki elsőnek, a legsebezhetőbbeket ropogtatta a fogai között. Bezártak a gyárak, és férfimunkára jelentkezett a közeli erdőszetben. Bizony az erősebbik nemet meghazudtoló módon állta is a sarat, csak a mosoly kopott le a szája szegletéről, amikor lehullottak a levelek az erdőben, eltakarva a korgó gyomrukat. Mivel az önkormányzat nem tudott segíteni, nem volt más választása, hazaköltözött a szomszéd faluban élő kocsmatöltelék anyjához. Vitte a lánya csilingelő kacagását és szebb reményeit egy kis kopott bőröndben, sejtve, élete legrosszabb döntése ez. Nagyobb település ide vagy oda, nem volt munka. Süppedt az élete, mint egy régi vályogház oldala. Kikezdte a sok könny, a részeges veszekedések, a lánya kétségbeesett tekintete, romló osztályzatai és a korgó gyomra. Lemállott róla minden büszkeség és erő, lelkének csupasz düledező tégláin beszökött a bántó szél, és csontjai hűvös leheletétől borzongtak. Pedig Isten nem hagyja el az övéit. Annyi más útja is lehetett volna, ha a kilátástalanság kódén felülemelkedve kikémlél a messzi horizonton. Bízhatta volna ideiglenesen a gyermekét gyámra, míg messze futva megtalálja újra a szabadságát, ahová visszavezethette volna. Sajnos belegabalyodott anyja siránkozásába, hálót font köré az alkoholtól búzló valóság, és olyan félelem kerítette hatalmába, amelyet eddig nem is ismert. Alig bírt megmozdulni. Nem járt sehová, a lánya csacsogása idegesítette. Már senkije és semmije sem volt a súlyos láncokon kívül. Senki, aki észrevette volna lelke mély állóvízéből küldött S.O.S jeleket. Isten minden szentje hiába nyújtogatta utána a kezét, nem volt erejük kirántani a sodrásból, ami magával ragadta. Elhagyta a hite. Már csak gyors imákra futotta, monoton mondatokra, amik segítségével maga sem hitt. Kötelességből hajtogatta az ismert rigmusokat. Vitorlát bevonta, nem hitt abban, hogy újra feltámadhat a szél. Nem volt tele várakozással, csak horgonyokat vetett az iszapba. Erős testét kikezdte a hitetlenség rozsdája. Nem búcsúzott senkitől. A lánya szobájában kötötte fel magát. Talán egy utolsó ölelésre várta haza, mikor megfogant benne a gondolat, pillanatok alatt felnevelte, és valóssá tette.

Amikor a kislánya benyitott a szobába, anyja torzult arcát festette a falra a napfény. A gyermek sorsa bizonytalan lett, ágon ugrándozó árva cinege léte mások döntéseitől függ majd. Anyja ölelését hiába keresi, utolsó torz mosolya örökre ott maradt freskóként beéve gondolataiba. Reggelente kis biciklijével teker az iskolába. Elárvultsága konzervdobozai hangosan és fülsértően csörömpölnek a macskaköveken. Megy az átok körbe-körebe...

SZABÓNÉ BABIK ERZSÉBET**Embertelenül**

Úgy érezzük: fáj az élet
s ajkunkon nincs vidám ének.
Mert vigyázni már nem tudunk,
hazug módon mind elbújunk,
egymásra mered a sok kéz,
szem a szembe lopva sem néz.
Jöhet vihar, szél, áradat,
nem mutatják meg arcukat.
Önzők lettünk, gyávák, gyengék,
s bár izmaink tornyosulnak-
élesek lettek a pengék
és a célok szertehullnak.
Kéz a kézben, vértől ázva,
hogy lelünk így lelki társra?
Nem csillognak szelíd szemek,
nem kell idős, nem kell gyerek!
Csak az erős számít jónak.
Halált minden álmodónak!
Szíven szúrják titkolt vágyad,
éjed füstös, lelked fáradt,
nem kap fantáziád szárnyat,
s így léted is holtra válhat.
Tetemedet vonzolod már,
a varjú sem mondja, hogy kár,
testvér testvérrel öltre megy,
Káin Ábelt így ölte meg.
Miért érezzük: fáj az élet,
s hogyan lettünk ilyen vének?

VÉGH TAMÁS

Böjtszavú március

Dér ül a földön, rőtül az ég,
szaggatott, foghíjas ragyogás,
lengi át március idusát.
Kenyéren és vízen élve
kibirjuk feltámadásig,
húsvétos reménységgel
futva halálon át, az életig.

Szétomló, lefojtott rettenetben
a letagadott árnyak hörögnek,
mint veszett ebek, kik sejtik,
s a világba vonítják tébolyuk.

Üzenem, hogy egyszer
ennek vége lesz.
S azokkal, akik másokat,
s magukat is mentve
még teszik a dolgukat
konok akarással,
amíg él ez a mállás- szagú béke,
s kitartanak a recsegő eresztékek,
ameddig kell, s lehet,
kenyéren és vízen élve,
de eljutunk a feltámadásig.

2015. március 14.

BESZÁMOLÓK

Péter Péter 80.

A Móricz Zsigmond Társaság, a Dunakanyar Eszperantó Csoport és a váci Madách Imre Művelődési Központ 2017. február 25-én (szombaton) 17 órai kezdettel a váci Madách Imre Művelődési Központ Végh Dezső termében Péter Péter Vácon született és jelenleg is Vác- Deákváron élő költő 80. születésnapja alkalmából Irodalmi Műsort rendezett.

„Péter Péter Vácon született 1937. február 10-én. Édesapja szász családból származott, vaskereskedő volt, majd 1945 után vasárubolt-vezető. Édesanyja, Rostás Klára fodrász és manikűrös, később bolti eladó. Testvére, Péter Pál Vác Város Kultúrájáért díjjal kitüntetett ismert előadóművész volt.

Péter Péter az alap és középfokú iskoláit (8.sz. Gépipari Technikum) Vácott és Budapesten (Kandó Kálmán Híradásipari Technikum) végezte, majd a Bánky Donát Gépipari Műszaki Főiskolán üzemmérnöki képesítést szerzett.

Péter Péter költő egész életútját kettőség jellemezte: egyrészt műszaki pályán dolgozott, másrészt a humán érdeklődés, az irodalom, a költészet szeretete hatotta át. Korosztálya átélte a Rákosi–rezsim ellen felkelt magyarság harcát 1956-ban. Bár ő soha nem kérkedett, szemlélője volt az eseményeknek. Pofonokat is kapott, mert a rendőrségen elé tett képekről csak azokat ismerte fel, akikről tudta: az országot már elhagyták. Azt is látta, ki vett részt a forradalomban és ki nem, így azt is tudta, ki az aki érdemtelenül kérkedik, mi történt meg valójában és mi az, ami csak kitaláció.

Az 1960-as években Gyombolai Márton körül gyülekeztek az írói vénával megáldott fiatalok, és létrehozták a Radnóti Miklós Írókört. Természetesen a hatalom csak úgy engedélyezte a kör működését, hogy Gádorosi Ferenc, az egykori szociáldemokrata, majd nyugdíjas kora előtt a Forte gyár párttitkára vállalta a hivatalos vezető szerepét. De az eszmei irányító és vezető Gyombolai Márton volt. A körben felolvasták a résztvevők amit megelőző héten írtak, és közösen megvitatták, javították a hibákat. A fiatalok „terméseiből” az Ifjúsági Magazin kétoldalas anyagot közölt le. Ebben a spontánul alakult szervezetben érlelődött Péter Péter lírája is, hiszen az ötvenes évek közepétől már írt, de kritikai észrevételt csak ezeken a heti összejöveteleken kapott.

Irodalmi lapot is szerettek volna létrehozni, de ez akkor lehetetlen volt, bár Tollvonások címmel stencilezett oldalakon megjelentettek egy számot.

1998-ban ismerkedett meg Károly György révén, a Kármán József Társasággal, aminek aktív tagjává vált. A Verőcei Tükör-ben, a fővárosi Napút köteteiben és a Váci Polgárban jelentek meg versei, majd a Téli Tárlatban, A CÉH-ben és számos antológiában. Szerepelt a helyi TV-ben is. Bella István révén a Magyar Naplóban is jelentek meg versei. Az Országos Eszperantó Találkozókon rendszeresen fellépett, de szerepelt egyéb klubokban is, felkérésre önállóan, illetve költőtársaival közösen, irodalmi esteket adott. Írásait, verses füzetait Új-Zélandra is elvitték, ahol a Magyar Szóban többször megjelentették. Dr. Tarján Tamás előszavával kiadta A Dunakanyar költészete 2005 c. antológiát. 1998-tól részt vesz irodalmi estek rendezésében olyan területekről, amelyek a magyar közönség előtt ismeretlenek (török, ruszin, izraeli költők, Nyugat elődök, Mihályi Ödön, Reichard Piroska stb.). 2006-ban és 2012-ben a váci Madách Imre Művelődési Központban önálló, jubileumi szerzői estje volt. Mindkettőn a polgármester mutatta be, DVD is készült. További előadások a Váci Világi Vigalom keretén belül kerültek évente megrendezésre. Eddig több versesfüzete jelent meg saját kiadásban.

Eszperantó nyelvű költeményei, műfordításai Nyugat-Európába is elkerültek. A Pesti Est Nyelv+Oktatási Kalauza 2001 évi nyári versfordító versenyén eszperantó nyelvvél az első helyen végzett. Papp Tibor D. Bulteno főszerkesztője 2002-ben mutatta be lapjában, majd a későbbiekben is közölt műveket tőle. 2006 végén az Országos Széchenyi Könyvtár a Lumo kaj ombro című kötetét felvette a Magyar Elektronikus Könyvtárba a magyar fordításokkal együtt

(<http://mek.oszk.hu/04300/04389>).

Legnagyobb sikerének tartja, hogy 2007-ben, a Király Endre Szakközépiskolában ő volt a 20. magyar érettségi tétel, és Sziebig Tímea „Péterek könyve” című összeállításában helyet kapott a tíz ismert magyar Péter között, valamint 2011-ben megkapta a Vác Város Művészeti Díja kitüntetését.

2009-től tagja lett a budapesti Lírikusok Irodalmi Műhely Író-költő tagozatának, majd 2010-től a David Arts Irodalmi Szekciójának. Rendszeresen megjelenik az általuk kiadott antológiákban. 2009-ben LIM Irodalmi Emlékdíjban, 2010-ben David Arts Alkotói Nívódíjban részesült.

2013 évi budapesti könyvnapon dr. Pomogáts Béla irodalomtörténész ajánlásával megjelent az Idő hálójában c. összefoglaló versválogatása, valamint még ez évben 1956-os verseit beválogatták a Magyarok vagyunk Európában c. Erdélyben kiadott iskolai segédkönyvbe, és másodszorra is megkapta a David Arts Alkotói Nívódíjat.

Az utóbbi években a Kelet felől, Arcok és énekek, Agria, valamint a Börzsönyi Helikon is bemutatta műveit. 2016-ban újra David Arts Alkotói Nívódíjban részesült a Létezik c. vallásos antológiában szereplő műveiért. Önállóan és Sárközi Jánossal közösen, több eszperantó nyelvoktató anyagot publikáltak, amelyek zöme felkerült az Internetre, és egy kezdőknek szánt képeskönyvet” (civilhirugynokseg.hu)

Ünnepi köszöntőt mondott: Steidl Levente, Vác Város Művelődési és Oktatási Bizottságának elnöke.

A nyugdíjasok nevében Kovács T. István ny. újságíró, a Dunakanyar Eszperantó csoport nevében Újhelyi Ferenc elnök köszöntötte az ünnepeltet.

Közreműködött: Heidl Éva, Csernák Zsuzsa, Kocsis György, Csereklye Károly Zoltán és a szerző. (vers)
Zenei közreműködő: Kocsis György (népdal)

A műsor szervezője: Székelyhidi Ferenc nyugdíjas népművelő volt.

A megjelent vendégeket, a szerzőt, Steidl Leventét, Kovács T. Istvánt, Újhelyi Ferencet, valamint a közreműködő előadókat Székelyhidi Ferenc nyugdíjas népművelő köszöntötte.

Az irodalmi műsoron tiszteletét tette Eszes Mária, a Magyar Eszperantó Országos Szövetség elnöke- aki az ünnepeltnek egy ajándékot és az Eszperantó Szövetségben eltöltött 50 évének elismeréseként egy Emléklapot nyújtott át a 80 éves Péter Péter költőnek eszperantóul beszélve-, valamint Stefan Meg Gil, az izlandi származású, de már több éve hazánkban élő Világ Eszperantó Szövetség alelnöke, és Szabó Klára. Elsőként Steidl Levente, Vác Város Művelődési és Oktatási Bizottságának elnöke köszöntötte a 80 éves, Vácott született és jelenleg is Vác-Deákváron élő Péter Péter költőt, majd Kovács T. István nyugdíjas újságíró méltatta a szerző életművét.

A Dunakanyar Eszperantó Csoport nevében Újhelyi Ferenc elnök köszöntötte az ünnepeltet, ezt követően Heidl Éva, Csernák Zsuzsa, Csereklye Károly Zoltán és Kocsis György, valamint a szerző előadásában sok szép Péter Péter verset hallhatott a jelenlévő közönség, a szerző még egy eszperantó nyelven írott, sőt a „Saját sírfeliratom” című verseit is felolvasta.

Elhangzottak- többek között- paródiák, az 1950-60-as években írott szerelmes versek, a Rákosi korszak, titkos írás- 1956, egy Mansfeld Péter emlékére, az 56-os forradalom 18 évesen kivégzett hősről írott vers, Hommage á Radnóti Miklós, és a Szerelmek-bánatok-feleség ciklus versei.

Kocsis György előadóművész, költő, zeneszerző, minősített citerás előadásában elhangzott „A csitárihegyek alatt” című népdal saját gitárkísérettel, „A csikósok, a gulyások bő gatyában járnak” című dal citera, valamint Kodály Zoltán: Esti dal című műve furulya és szintetizátor kísérettel.

Az irodalmi műsor befejezése után a 80 éves Péter Pétert,- nekünk barátainak csak Dupla Pétert - megrohmozta a dedikálásra várók hada...

Az est befejezése után a 11-es teremben állófogadást adtak a 80 éves Péter Péter költő tiszteletére.

(Szöveg, fotók: Ketykó István)

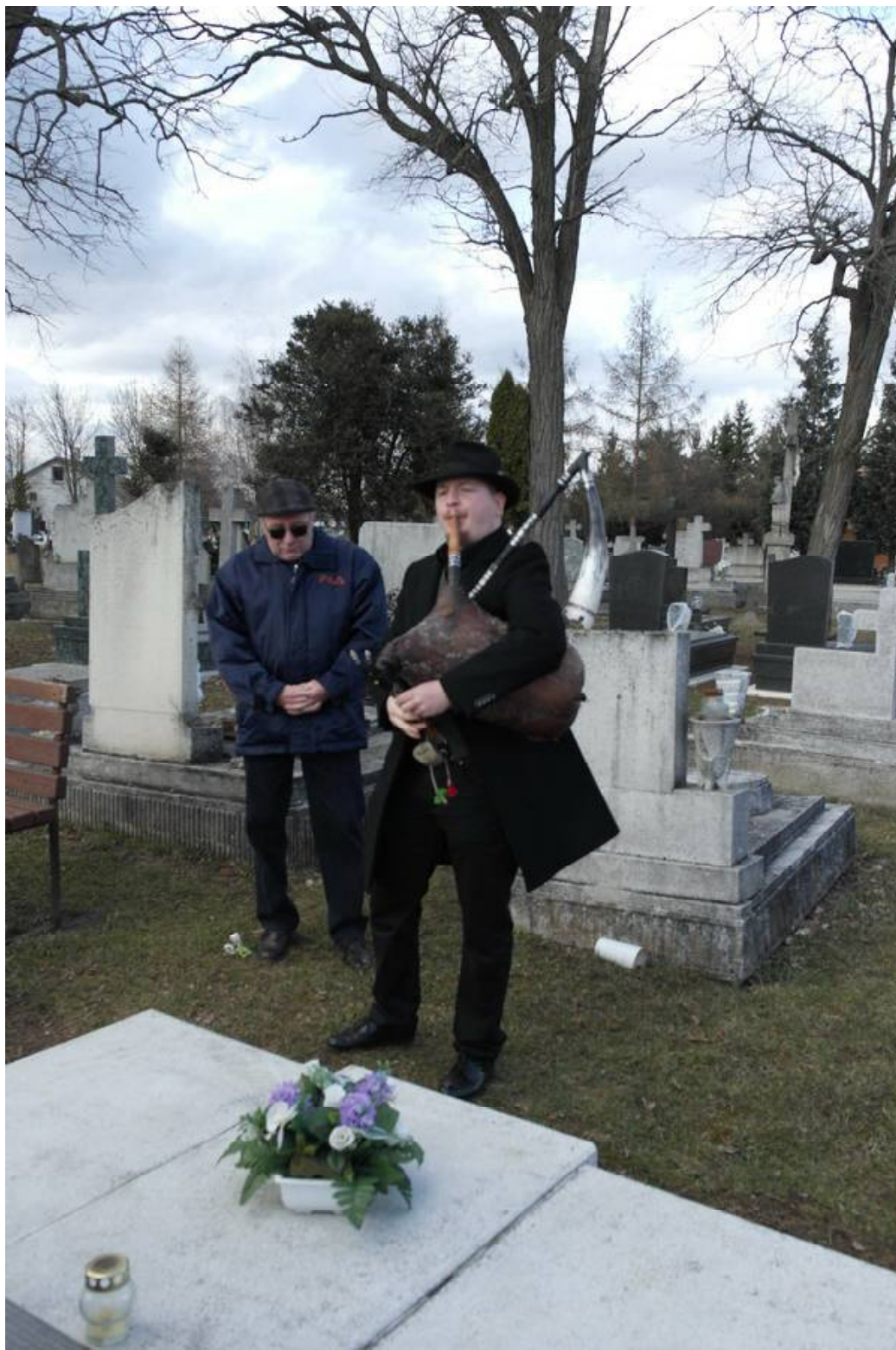
Megemlékezés Pál Istvánról

2017. február 24.-én, péntek este gyűltünk össze Kétdobonyban. Késő délutáni órákban érkeztünk, először csak néhányan, dudások. Pál Istvánról emlékeztünk meg, ugyanis 1919 február 25.-én látta meg a napvilágot. Ennek alkamából megvendégeltük egymást, és megvendégeltek minket a bodonyiak is. Legtöbben közülünk ismerték, tanultak Pista bácsitól. Sok kedves emlék került szóba a Duda-tábor kezdeti időszakáról. Lányi György felelevenítette Pista bácsi tanításait, nem csak a rengeteg nótát, hanem egy már letűnt kor emberének tapasztalatait, életszemléletét is. A pásztorélet szabadságát, a természettel való szoros együttélést. A megemlékezést néhány perces muzsikálásokkal szakítottuk meg. Egyaránt szólt a duda és a furulya. Igazán jó, családi hangulatban telt el ez a néhány óra, amit együtt eltölthettünk.

Szöveg: Konrád Viktor Fotók: <https://drive.google.com/open?id=0B8gCIR6wjPrVWTRuUTMyN0tLNIU>

2017 március 2-án, Pál István halálának második évfordulóján néhányan kilátogattunk a tereskei temetőbe, Pista bácsi síremlékéhez. Konrád Viktor romyhányi dudás rövid dudaszóval tisztelgett, és történetek felelevenítésével emlékeztünk meg a Jó Öregről. Reméljük, hogy hagyomány kerekedik abból, hogy Pista bácsi születése napján Kétfodonyban ünnepel majd a Magyar Dudazenekar, míg a halála évfordulóján a tereskei temetőben emlékezünk majd rá. A Szerk.

Konrád Viktor tiszteleg

HAÁSZ IRÉN

Mai Tiborcok

Az azúr égbolt fénykalapja
elbolondít, hogy élni szép,
és mindenkinek jogos jussa
a földi jó s az égi kék.
Az egyenlőség prófétái
mégis hiába csaholnak,
kivillanó lólabák jelzik,
kié a ma, s mi vár holnap.

Ígéret porló homokjából
millió vár emelkedett,
mióta ember él a földön;
de nem odavetett kegyet,
saját magának esélyt, jogot
a pór, helóta azóta
harcolt ki magának, hogy sejt,
kié a ma, s mi vár holnap.

A történelem kufár lélek,
s a kor átértékelheti,
de szembetűnő igazságát
bűn lenne meg nem érteni.
Okulj! Ne hagyj fejedre nőni
urat, vagyont, bármit papolnak.
Tenger vagy együtt, nem hajó.
kié a ma, s mit vársz holnap.

Herceg, a savanyú szőlőből
is lehet jó íze bornak,
feljavítva. Nézd hát, míg forr,
kié a ma, s mi vár holnap.

ELBERT ANITA**A lelkek halásza**

Reszketnek a tavaszi szélben
A lombok, vihar készül, beborul
Az ég, szürkül az idő, a teraszra
Beesik az eső, s mintha lábra kelne
Az esőillat, permetjével betekeri
A vidéket, olyan az évelődés
És sejtelem között lenni félúton.
Olykor szítálásba kezd a csend,
Kis cseppek a szíromcsodák,
Melyek kipörögnek a fényre,
Lassan, szemlátomást.
Hirtelen oszlani kezd az idő,
A tér, a nagy horizont darabokban
Áll, cserepesek a szavak,
Omladoznak a tartóoszlopok.
Mert megszületett az éter,
Harsonaszó hallatszik az égből,
Felébresztve az emberi lelkeket
A kristályéjre, hol angyalok
Kórusa zengi énekét.
A lelkek halásza vagyok,
S összegyűjtöm, ki nem ebből
A világból való, éberségre
Intem az embereket, s
A csillagokhoz mérem
Az élteket. Még ugyanis
Kicsiny az ember, de érik
A fény a lelkekben, s az isteni
Szikra lánggra lobban, ha
A tavasz beköszönt a szívekben.

DEBRECZENY GYÖRGY**ma alig bírok magammal**

kollázs Filip Tamás Amin most utazol c. kötetéből

elképelem hogy tócsákat kerülgetek
kézzel festett tábla közli:
alig bírok magammal
arcom oly sugárzó átszellemült
a tengerfenékhez döccenünk puhán

tanár úr akkor én a tenger fenekét festem
vagy jó lenne vécére menni
igazán nem hiányzott ennyi izgalom
csillagok vonítását hallom
és felnéz az olvasó nő Salingerre

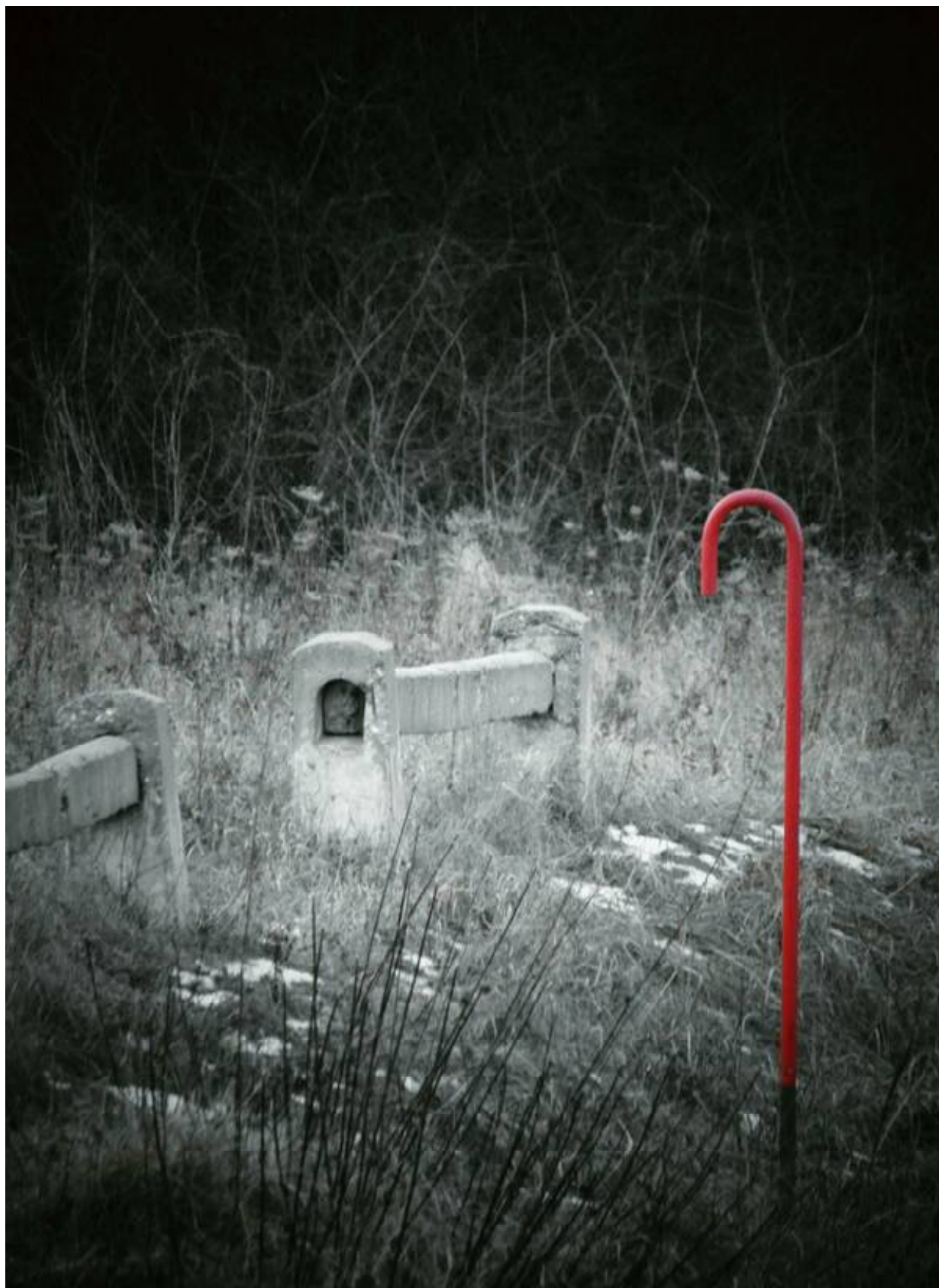
elhal a zene és meghalnak a lovak
micsoda zabhegyezés volt istenem!
én vagyok az első idegen látogató
és megérem ezzel a könyvvel a reggelt
a vért és a rózsát ugatja egy gazdátlan kutya

keringőt füttyöl az éj és ruhákat szárít
búvárruhákat
jó lenne bulvárruhákat rögtönözni
a munkásotthonnál horgonyt venni
szabadnak lenni a szabadkikötőben

már az utolsó lapokat
tépem ki egy könyvtári könyvből
levelet fogok írni nekik
hogyan tudok önfeledten mulatni
a zene meghal és elhalkulnak a lovak

a hajó csak dísz és úszni nem tud
akarna még súgni valamit
tanár úr akkor én a hajó fenekét festem
meg a csillagok vonítását
tanár úr ma alig bírok magammal

*Gratulálok, további sikereket, jó egészséget
kívánok Filip Tamás költőnek, aki március 15-én
megkapta a József Attila Díjat. A Szerk.*

GÖMÖR KATA

Újra madár

Egyszer még az égre feszülni
Távolba ismeretlenbe repülni
Hív egyre csak a magasság
Nincs oly mérhetetlen távolság

Mely riasztana engem
Repülni nekem szerelem
Hatalmas karjai a szélnek
Átölelve egyre csak becéznek

Repülj csak repülj madár
Nincs neked semmiféle határ
Csak ereje legyen szárnyaidnak
Utat törve az égre álmaidnak

Ha majd fáradnak idő után
Senkinek ne szólj... csak némán
Gyere vissza kicsit ide
Vár rád valakinek a szíve

Itt egy kicsit vele legyél
Hallgatja hangod ahogy mesél
Repülni repülni repülni
Újra és újra az égre feszülni

Nincsen nekem semmi határ
Hadd legyek újra madár

BORSI ISTVÁN

Elégia elegye

Legfőbb tartalom,
Hogy nem tart a lom.

Senkinek nem tartozom,
Mindenkihez tartozom.

Ez elég?
Ja!

B. TÓTH KLÁRA

Anti-átok

válják a gyűlöletből áldás
pusztító tüzedből megbocsájtás

dühödt dohogásból hálaének
küldessék a szférák Istenének

maró szavad vitriolos gőze
csapódjék le szelíd szóesőbe

s még innen a lélekpusztuláson
fogadjon meg rajtad anti-átkom

DOBROSI ANDREA

Vonatosdi

Felnyílt a sorompó, elment a vonat,
de a következő pontosan érkezett,
éppen csak annyit késett, amennyit szokott,
a menetrend számára hetyke vértzet.

Az állomás áll, mi is, az állomásnál
futnak, mint, azonos síkban az életek,
kőpáncélú, vaskemény párhuzamosok.
Nincs választásom, egyszer a múlté leszek.

Csak nézem síneim, ahogy a síneket
nézhetik az ablakokból utasok.
Kattog a kerék, szemembe szítál a lég,
frissítéd arcom ráncait, eképp vagyok,

s te velem, mint a száguldó vonatkocsik.
A mozdony csak halad, a sorompó zárva,
s ahogy menetelnek körülöttünk a fák,
rövidül, de nem szoros létünk pórása.

BÖRZSÖNYI ERIKA

Kartonok titkai

Előhang

Kutatok az emlékeimben, próbálom megtalálni a lányt, aki valaha voltam. Szeretném megérteni és elkísérni őt az úton, hátha sikerül tetten érni a pillanatot, ahol az egész kisiklott.

Talán rájöhetnék végre, hogyan lettem azzá, aki ma vagyok.

Sorra veszem az éveket, most éppen 1969-nél tartok: egy nyár a sok közül. Még tele vágyakkal és reményekkel.

Napra nap, évre év: az életem.

Azon a nyáron Róza még egy hónapig korán kelt, sietett a hajnali vonathoz.

Át a falun, végig a hosszú főutcán, a messzi állomás felé. A műúthoz már általában kifulladásra érkezett és előfordult, hogy látta a szomszéd falu felől elindulni a vonatot, amit el kellett érnie, hogy az bezakatoljon vele az ébredező városba. Más bejárók már elmaradtak, hisz vakáció volt, csak a szakközépiskolások utaztak még egy hónapig gyakorlatra.

Róza egészségügyi képzésének megfelelően végigjárta a számlétrát: bölcsődében, rendelőintézetekben, különféle szakrendeléseken asszisztált, majd az utolsó előtti évben a kórházban dolgozott.

Akkoriban csecsemő-és gyermekápolónő szeretett volna lenni. Szerette a kisbabákat pelenkázni, gondozni, fáradhatatlannak érezte magát, ha köztük lehetett.

Az első két héten az acélgyári bölcsődébe osztották be őket, ahol rengeteg, csupán néhány hónapos apróság is volt. A kamaszlány megdöbbsent, először került szembe azzal a helyzettel, hogy az anyák nem lehetnek otthon a kisbabájukkal. Megszülnek, szoptatják néhány hónapig, majd beadják a bölcsődébe, mert kell a pénz.

Szorongás fogta el, amikor az első napon bement egy nagy terembe, amelynek falai mellett két oldalt kiságyak sorakoztak. Fehérre festett kis vaságyak, bennük teljesen egyforma rugdalózóba és réklibe öltöztetett babák feküdtek. A kisfiúk mind kék kockásban, a kislányok egyforma piros kockásban.

Rendszerint egyszerre éheztek meg, kakiltak, pisiltek, és ennek megfelelően egyszerre üvöltöttek.

Róza minden romantikus elképzelését romokban heverni látta néhány nap után. A délelőtti időszak volt a rosszabb, mert akkor az otthoni létből frissen kiszakított babák még nyugősek és vigasztalhatatlanok voltak. Délutánra beletörődtek a sorsukba, elfáradtak.

Korán megmutatták nekik a közösségi létezés kereteit.

A futószalagon pelenkázó, etető, orrocskát törő gyakorlatos kislányok is kimerültek, derekuk megfájdult az emelgetéstől, fejük zúgott a szakadatlan bömböléstől.

Róza hazafelé a vonaton majdnem mindig aludt, és néha a Balatonról álmódott, amiről nemrég látott egy filmet.

A gyakorlat második fele, újabb két hét titokzatos változást hozott az életében. A Bőr-és Nemibeteg Gondozóba kellett mennie. Valami fura ötlettől vezérelve osztottak be oda kamaszlányokat. Előtte aláírtak ugyan velük egy nyilatkozatot a titoktartásról, de mégis különös, sokkoló élmény volt számukra szembesülni a rájuk váró titkokkal.

Akkoriban éppen Ady Endre novelláit olvasta. A költőt valami rettenetes szóval emlegették: „vérbajos” – s ő utánanézett a tankönyveiben.

Ady világa idegen volt számára és félelmetes, de versei megigézték, fogva tartották. Meg akarta őt érteni, hiszen a versek és a novellák megérintették. A rá aggatott klisék mögött megpillantotta az embert. Így tudta meg, hogy az egykori cseléd lány, Mihályi Rozália csókja miatt lett átkozott, és a betegséget, amit tőle elkapott, akkor még gyógyíthatatlannak tartották.

Az első munkanapon ronda fehér munkaköpenyt kapott, ami lábszárközépig ért, ormótlan, zsákszerű szabása volt és valami durva anyagból készült. A felső zsebén ott díszelgett egy piros pecsét az intézet nevével.

Első látásra sikerült megutálnia.

A munka unalmas és monoton volt. A kartonozó helyiségben álló hatalmas szekrények fiókjából kellett meghatározott rendszer szerint kiemelnie az adott kartonokat. Majd ezeknek a kiválasztottaknak az előre megírt formanyomtatványt beborítékolni, megcímezni, a kész paksamétákat a postakönyvbe bevezetni és postára adni. Kartonozó-borítékolás, posta: ez volt a munka ritmusa nap, mint nap.

Róza előtt titokzatos, ismeretlen világ nyílt meg: a kartonokban ott volt a fél város, híres emberek és névtelenek, melósok, politikusok és a focisták. Az akkor istenségként imádott, éppen az NB I-ben játszó csapat színe-java!

Tisztességben megőszült családapák, és anyák, vezető beosztású kommunisták, munkásörök és volt ávosok (akkor még sejtelve sem volt róla, hogy a kettő gyakran egybeesik) szépen megfértek egymás mellett. A kartonozóban igazi demokrácia volt.

Míg pecsételte és címezte a leveleket, nemegyszer szörnyülködött, hiszen megannyi helyi „Mihályi Rozália” sorsa bontakozott ki előtte. És a levelek csak mentek, se vége se hossza nem volt, ő csak írt és postázott. Fel kellett állítani egy sajátos térképet: hogy ki kivel volt együtt és mint egy láncra felfűzni a szemeket. A legnehezebb az volt, hogy senkinek nem beszélhetett erről. Ahogy a kapun kilépett, és az állomás felé sietett, igyekezett elfelejteni a frissen megtudott titkokat.

Több, mint negyven év múltán éledt fel az emlék, amikor egy napon a Tüdőgondozóban a sorára várt és bepillantott a kartonozóba.

A falak mentén itt is nagy fehér szekrények sora állt, rengeteg fiókkal, amelyek a betegek kartonjait rejtik. Azonnal felismerte a rendszert, ami semmit sem változott.

Bár tudta, hogy ezek nem olyan szégyenteli titkok, mégis megremegettette a felismerés, s a párhuzam, az emlék szokatlan élességgel éledt fel. Maga is meglepődött, szinte látta maga előtt a hajdani kamaszlányt, aki ő volt, és aki egy régi nyáron két hetet töltött a titkokat őrző kartonok között.

FELHÍVÁS

KASSÁK-HÁZ ELADÓ NAGYMAROSON !

„Kassák Lajos Nagymaroson
Sok pénzt hagyott az asztalon.
Húzd rá cigány százast adok,
Mert én Kassák Lajos vagyok;”
(mikola)

„Bizonyos hogy a költő vagy épít magának valamit, amiben kedve telik, vagy bátran elmehet szivarvégszedőnek”, így vélekedett maga Kassák Lajos is, amikor, 1965 tavaszán, második feleségével, Kárpáti Klárával hosszú keresgélés után a Dunakanyarban, Nagymaroson, a Magyar utca 2-es szám alatt egy 631 m² alapterületű sarki telken rá nem találtak, arra a 110 m²-es, kétszintes családi házra, ami szándékuk szerint idővel a kassáki-életmű elhelyezésének, egy jövőbeli ideális vendégház, avantgárd szellemi-műhely kialakításának lehetőségét csillantotta fel. Kassák Lajos a Baumgarten- és Kossuth-díjas, európai hírű, avantgárd művész két évvel később, 1967. július 22-én, 80 éves korában távozott az élők sorából. Így az épület felújítása, átépítése, berendezése Kassákné Kárpáti Klárára maradt, aki egy szép, otthonos vendégházat, abban Kassák-emlékszobát rendezett be a költő és képzőművész saját műveiből, vizuális költeményeiből, valamint a világhírű kortársak, köztük Apollinaire, Hans Arp, Marcel Duchamp, George Braque, Picasso, Czóbel Béla, Max Ernst, Moholy-Nagy, Vasarely és mások alkotásaiból. A kortársak műtárgyait Kassák Lajos a megbecsülés jeleként ajándékba kapta párizsi kiállításai alkalmával.

Az emlékszoba rekonstrukciójával az épület múzeumként is működtethető.

A kétszintes házat többször is modernizálták, átalakították. Legutóbb 2008-ban a villany- és vízvezeték, valamint a fűtési rendszert korszerűsítették, majd hőszigetelt üveges ajtókkal, ablakokkal látták el az épületegyüttest. A ház földszinti része dolgozószobából, előszobából, kádas fürdőszobából, és egy 40 m²-es, amerikai-konyhás nappaliból, háztartási helyiségből, boltíves, 52 m²-es pincébe vezető lépcsőjáróból áll. A nappaliból az emeletre kényelmes falépcső vezet. Ott közlekedő folyosó (beépített gardrób), hálószoba, nappali és kézmosóval ellátott mellékhelyiség található. (A felső szint beépítése tetszés szerint még folytatható) A szobákból 15 m²-es alapterületű erkély nyílik szép panorámával a Dunára, a túlsó Visegrádi várra. Nyári szezonban a forrás idején a tetőtérben kiválóan működő klíma berendezés működtethető. Télen és a hűvösebb évszakokban a nappali temperált melegét a padlófűtés szolgálja. Az ingatlan egésze közművesített. A fűtés és a meleg víz ellátása Bosch típusú kombi gázcirkóval történik. A konyhás nappaliban egy esztétikus, jól fűthető, egyedi formátumú kandalló épült. (A beépített konyhabútor és a dolgozószoba egyedi bútorai a vételár részét képezik.)

A nappaliból kilépve egy burkolt, azaz lebetonozott, kerti bútorokkal berendezhető, 50 m²-es teraszra érkezik a látogató. A zöldsövényvel kerített és védett füves kertet tuják, örökzöld cserjék, élő virágok díszítik. Ugyanitt található egy szaletli és egy kerti grillező is, valamint a gépkocsi beállója. Az egész ingatlant jól és kényelmesen belakható, tágas és világos terek jellemzik. Az épületet 2010-ben, az EKSZPANZIÓ XXII. – Nemzetközi Kortárs Művészeti Találkozó résztvevői Nagymaros közönségével együttesen Kassák-emléktáblával jelölték meg.

A nagymarosi Kassák-ház megvételre ajánlott irányára: 64.000.000. – Ft.

Mindazon személyeknek, önálló jogi személyeknek, így állami- és civil intézményeknek és szervezeteknek ajánljuk, akik a Kassák-házaspár eredeti szándékát tiszteletben tartva: szellemi műhelyként, alkotó- és vendégházként, múzeumként és galériaként kívánják működtetni a jövőben, ezt a szakrális, műemlékké nyilvánítható épületet. Ajánlható mindazoknak is, akik elkötelezetten kedvelik a Dunakanyar épített- és természeti örökségét, az „északi géniuszt” természetének egyedülálló sajátosságait, különlegességeit, szépségét. S akik globalizálódó világunkban a tájjal, a lokális értékekkel való teljes azonosulásra, harmóniára, s ugyanakkor lelkiükben kiegyensúlyozottságra, nyugalomra vágynak. S olyan helyet keresnek a világban, ahol az alkotóképességük ereje megsokszorozódhat, életük, hivatásuk kiteljesedhet.

Kelt: 2017. Vízkeresztjén. Németh Péter Mikola

Kassák Lajos feleségével, Kárpáti Klárával

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Pályázat az Esterházy János Emlékév tiszteletére

Az Esterházy János Szülőföldjéért Egyesület, az Élő Zoboralja Polgári Társulás, a Pázmáneum Polgári Társulás, a Pozsonyi Magyar Intézet és a Szlovákiai Magyar Írók Társasága

Esterházy János halálának 60.évfordulója alkalmából és az

Esterházy János Emlékév tiszteletére

szépirodalmi és esszéírói pályázatot hirdet

szabadon választott irodalmi műfajban.

Elsősorban olyan pályaművek beérkezését várjuk, melyek Esterházy János életpéldája, erkölcsi magatartása, mélységes emberszeretete, a tolerancia, a nemzetek és nemzetiségek közti testvéri szeretet értékrendjének irodalmi lenyomatai, illetve a korunkat is jellemző agresszív, szélsőséges, valamint nacionalista és intoleráns megnyilvánulások, továbbá a globalizáció veszélyeire és a hagyományos európai nemzeti-erkölcsi-emberi értékeket fenyegető jelenségekre, visszasságokra reflektálnak.

A jeligével ellátott pályamunkák beküldési határideje: **2017. V. 31.**

A zsűri tagjai:

Dr. Molnár Imre, a Pozsonyi Magyar Intézet igazgatója, Esterházy-kutató

Tóth László, József Attila- és Forbáth-díjas költő

Tózsér Árpád, Kossuth- és József Attila-díjas költő, a Nemzet Művésze

Díjazás:

1. díj: 1000 EUR és értékes könyvcsomag
2. díj: 700 EUR és értékes könyvcsomag
3. díj: 400 EUR és értékes könyvcsomag

A pályamunkák kiértékelésére és az ünnepélyes eredményhirdetésre 2017. szeptember 22-én Alsóbodokon, a középiskolai diákok számára kiírt „Sem gyűlölettel, sem erőszakkal” elnevezésű Esterházy János és kora Kárpát-medencei műveltségi vetélkedő döntőjének helyszínén kerül sor.

Egy pályázó több alkotással is pályázhat. A pályaműveket postai küldeményként három kinyomtatott példányban és digitális formában (CD) is kérjük a következő címre postázni:

Szlovákiai Magyar Írók Társasága

Galantská cesta 658/2F

92901 Dunajská Streda

A borítékon szerepeljen: Pályázat az Esterházy János Emlékév tiszteletére

Kérjük a pályázó nevét, címét, telefonszámát, e-mail címét külön, jeligével ellátott zárt borítékban mellékelni.

A zsűri javaslatára a legjobb pályaművek az Esterházy Jánosról készült kötetben jelennek meg.

SZEPESI ZSUZSANNA

Tavaszzilat

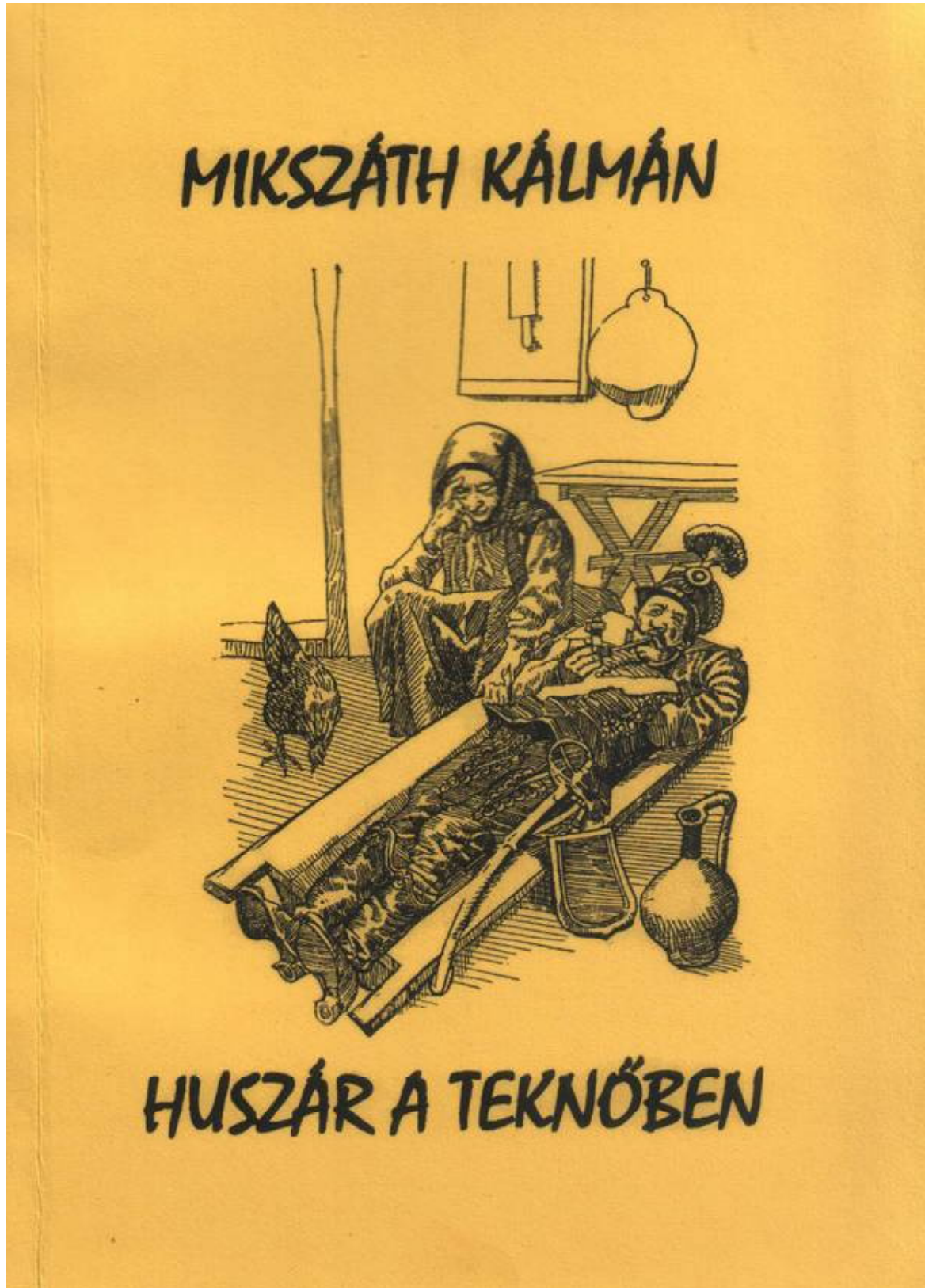
Tavaszi illata leng, az álmos határban
még lustán nyújtózik a nedves, fényes rög.
Hajnali lágy szellő fodrozza a vizet:
simogatásától a vén fűz halkán nyög.

Varjúserg károg megszállva egy nyárfát –
zajos gubbasztásuk fekete korona.
Még rozsdáll a mező, de a bokrok alja,
kertek napos zuga hóvirág otthona.

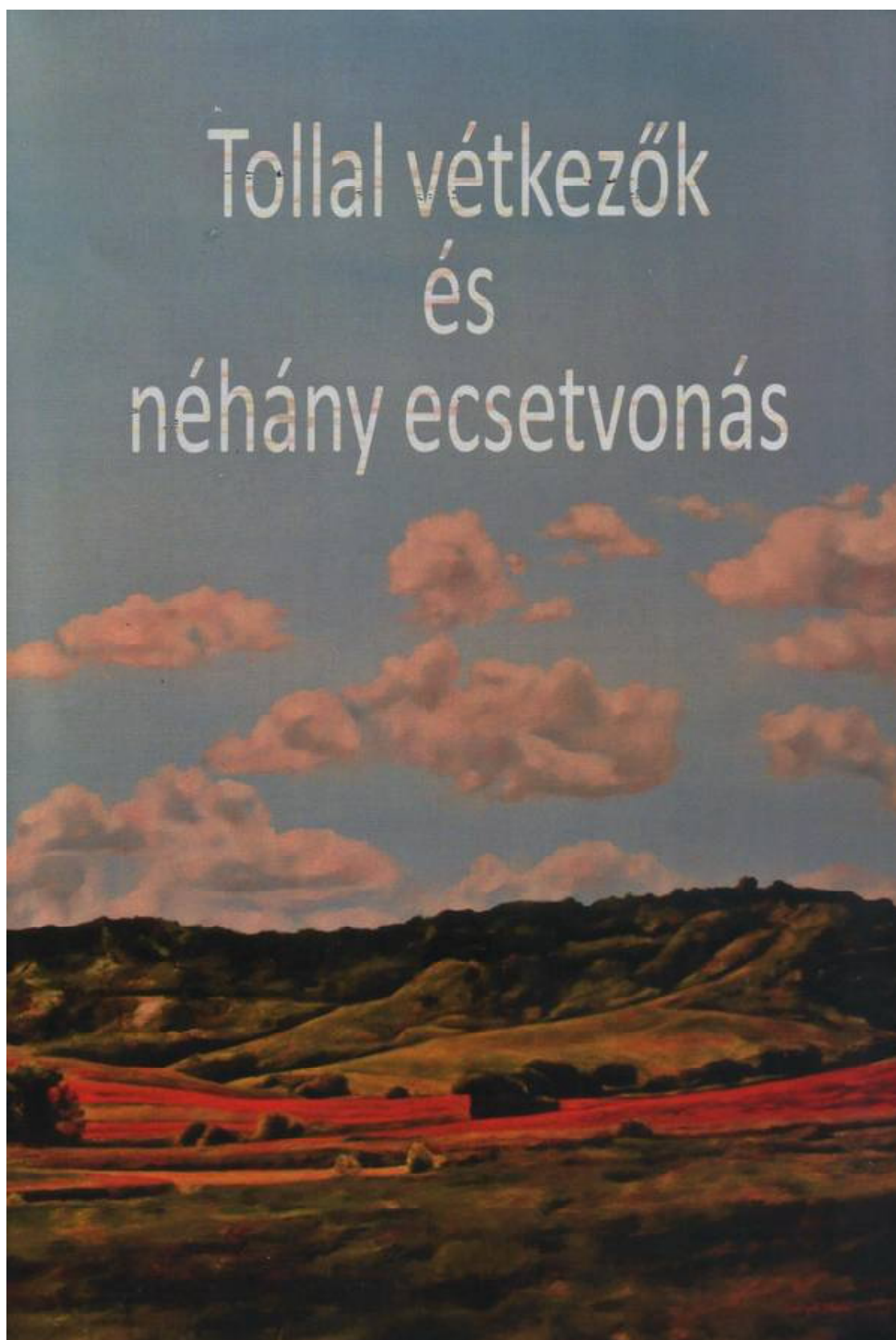
Barnán csüng az ágon a mogyoróbarká,
egy-egy „tyúklépéssel” hosszabb minden nappal.
Lassan délnek fordul az Orion képe,
és a világ arca szebb lesz minden nappal.

KÖNYVAJÁNLÓ

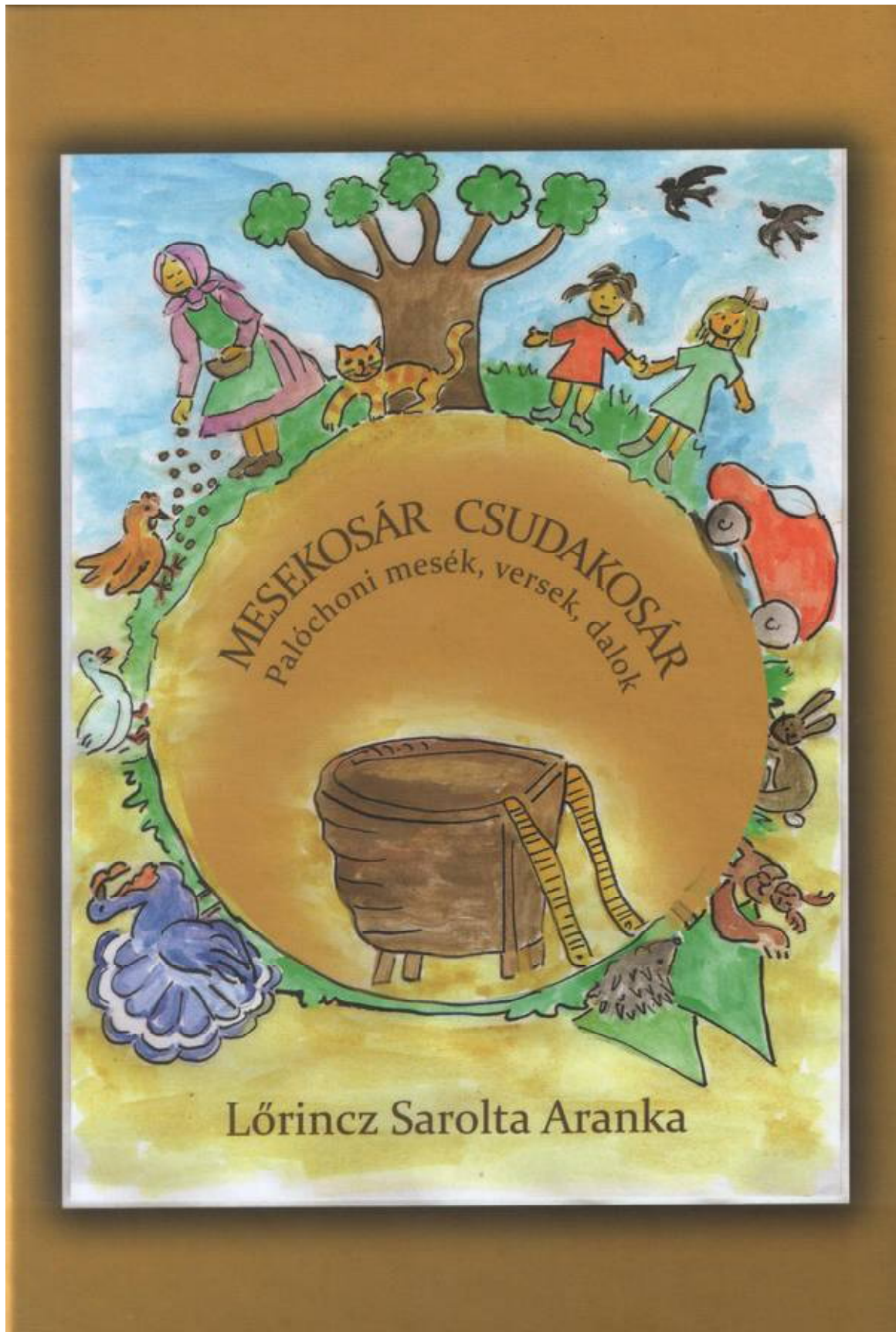
Mikszáth Kálmán születésének 170. évfordulójára időzítve reprint kiadásban, *Barnaföldi Gábor Archivum* gondozásában megjelent a **Huszár a teknőben** című kötet. Felelős kiadója Barnaföldi Gábor. A kötetből Horpács lakossága az Önkormányzat jóvoltából családonként egy-egy ajándékpéldányt kapott. A Szerk.

A Balassi Bálint Asztaltársaság gondozásában megjelent a *Tollal vétkezők és néhány ecsetvonás – Ceredi alkotók antológiája* című kötet. A könyvben **Cene gál István** festőművész alkotásait, **Gyuresó Gyula** verseit és **Kiss-Simon Miklós** írásait-verseit kapják kézhez az olvasók. *Felelős kiadó: Orbán György János, nyomdai előkészítés: Handó Péter, felelős vezető: Bencze Péter. A Szerk.*

CD melléklettel jelent meg az Ipolybalogon élő és alkotó Lőrincz Sarolta Aranka legújabb könyve, a Mesekosár csudakosár – Palóchoni mesék, versek, dalok című igen szép kiállítású kötet! A könyv megvásárolható a szerzőnél, vagy lapunk email címét használva. A Szerk.

FELHÍVÁS

"TUDATOS VADÁSZAT, A REÁLIS VILÁG MEGISMERÉSE!"

ÖKO-Land
SZÉKES - TÁBOR - ÖNTATÓKÖZPONT

**VADÁSZATI,
TERMÉSZETISMERETI
TÁBOROZÁS
GYERMEKEKNEK**

ÖZHÍVÓ TÁBOR

Időpont:
2017. augusztus 7. (hétfő) –
augusztus 13. (vasárnap)

7 NAP
(Magas számú jelentkezés
esetén 2. táborturnus is
kijelölésre,
megrendezésre kerül.)

Elhelyezés színvonalas
fa-, rönkházakban,
teljes ellátással.

Ára: 52.000 –
59.000 Ft,
szombat(pustól
függően

INFORMÁCIÓ, JELENTKEZÉS

Balog István
táborvezető,
környezeti nevelő
(felsőfokú vadgazda,
korábbi vt. fővadász)
06-20/403-7518
oko-land@oko-land.hu

ÖKO-LAND TÁBOR
2653 Bánk, Petőfi út 1.
www.oko-land.hu

Helyszín:
ÖKO-LAND TÁBOR
Bánk
(Nyugat-Cserhátban,
a Börzsöny lábánál)

**ÖZSÓKOR MAGYAR
VADÁSZKAMARÁJA**
A Középső Magyar Országos Vadászati és Őrjárási Szervezetek Magyarországi Szövetségének tagja

"A vadászat
aktív
természet-
védelem"

PROGRAMOK:

- Vadles, természetismereti túrák, életjelek megismerése a gyakorlatban,
- A fegyverek kialakulásának, fajtáinak megismerése, használatukkal kapcsolatos ismeretek,
- Fegyvergyűjtemény és vadászólóter látogatás, lövészet,
- Kirándulás és vadmegfigyelés a Nógrádi Vadsparkban (dám-, gímszarvas, muflon és vaddisznó sokadalom),
- Vadászati múzeum, gyűjtemény látogatás,
- Solymás, vadászkutya bemutató (madarak és kutyák szerepe a vadászatban),
 - Vadászkürtös bemutató,
 - Az őshonos állatok, a hagyományos állattenyésztés megismerése,
 - Vadgazdálkodási berendezések és feladataik, szerepük, jelentőségük megismerése,
 - Egy (esetleg csoportnagynagrról függően kettő) jelentős vadgazdálkodási berendezés (pl.: magaslat, nagyvadterelő) elkészítése vadász területen, felindított irányításával,
 - Vadhús bográcsos étel készítése és elfogyasztása.

TOVÁBBI PROGRAMOK:

- Állatismeret a természetben, a tábor gyűjteményi hátterén, élő állatok, előadásokon keresztül,
- "A vadászat aktív természetvédelem" – tények a szavak mögött,
- Vadászható állatfajaink,
- Gróf Széchenyi Zsigmond, további jeles vadászok munkásságának megismerése,
- Színes, vetített képes előadások,
- Változatos népi játékok, sportolási, kikapcsolódási lehetőségek,
- Szakmai és játékos vetélkedők, versenyek.

**KÉZMŰVES
FOGLALKOZÁSOK:**

- Méretarányos makettek készítése vadgazdálkodási berendezésekről,
- Preparátum készítése,
- Természeti témájú ajándéktárgyak készítése különféle technikákkal.

A nyári program mellett az iskolai szünetekben (busz, téli és tavaszi) 2-4 napos időszaki vadászati ifjúsági programok is meghirdetésre kerülnek.

**KÉRJÜK, KERESSE-FIGYELJE A PROGRAMOKAT
A WWW.ÖKO-LAND.HU HONLAPON.**

Legalább 2 db év köd programot látogatók számára
20% kedvezményt biztosítunk
a 2018. évi Vadjárótáborból.

E havi számunk szerzői:

Borsi István(Budapest, 1957) Diósjenő, szellemi szabadfoglalkozású, író
Börzsönyi Erika (Pásztó) Budapest író, költő
Csáky Károly mkl. (Kelenye, 1950) Ipolyság, helytörténész, költő, tanár, néprajzkutató
Debreczeny György (Budapest, 1958) Budapest, könyvtáros, költő
Dobrosi Andrea(Budapest, 1970) Budapest, költő, szerkesztő
Elbert Anita () Veszprém, tanár, író, költő
Gömör Kata (1956) Érsekivádkert, festőművész, költő
Haász Irén (1954 Budapest) Budapest, költő
Horti Zoltán (1965) Dunakeszi, mesemondó, író
Horváth Ödön (Budapest, 1938) Kismaros, költő
Hörömpő Gergely (Kisvác, 1945 - Kisvác, 2007) református lelkész, költő
Janecska Györgyi (Vác, 1965) Kéthodony, író, költő
Ketykó István (Szügy, 1946) Verőce, nyugdíjas köztisztviselő, költő
dr. Koczó József (Perőcsény, 1950) Vámosmikola, helytörténész, ny. iskolaigazgató
Kovács T. István (Füzesgyarmat, 1935) Vác, újságíró, író
Kő-Szabó Imre (Orosháza, 1936) Vác, író
Pribojszky Mátyás (Okány, 1931- Tata, 2014) citera-tanár, zenész, író
Radványi Báborka (Balassagyarmat, 1999) Balassagyarmat, gimnáziumi tanuló, író,
Szabóné Babik Erzsébet (1972) Érsekivádkert, költő
B. Tóth Klára (Budapest, 1955) Budapest, költő, restaurátor
H. Túri Klára (Győr, 1939) Tata, író, költő
Végh Tamás (Gödöllő, 1960) Isaszeg, költő, nyomdász
Szepesi Zsuzsanna () Pomáz, költő, meseíró, tanár
Székács László (Budapest, 1946) Budapest, nyugdíjas mérnök, költő

Impresszum:

Alapító-szerkesztő:
Karaffa Gyula

Helytörténet:
Végh József mkl.

Képzőművészet:
Konczili Éva

Szerkesztőség címe:
2645. Nagyoroszi, Petőfi út 19

Telefon:
+3630-383-5385

Email cím:

karaffagy@ gmail.com

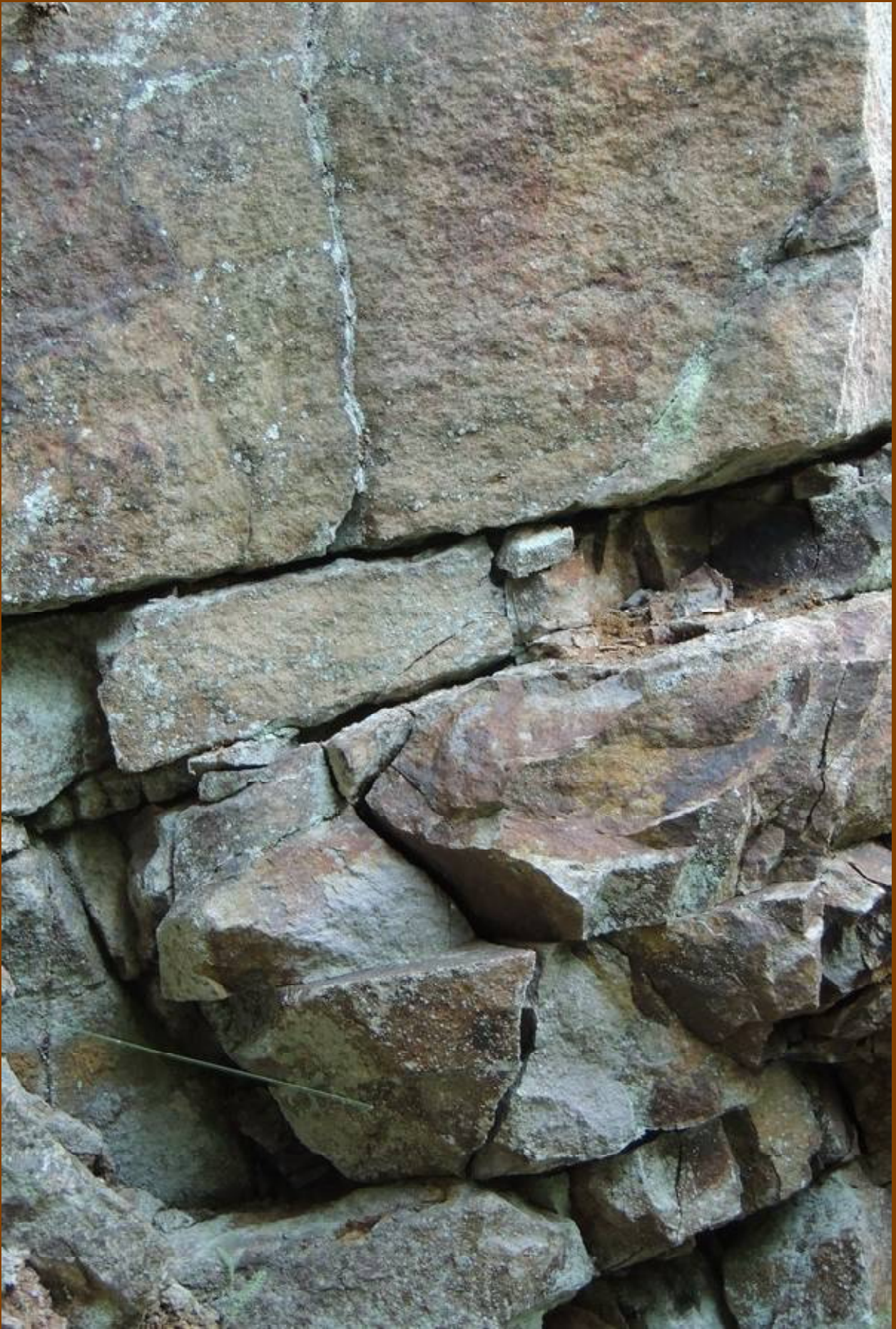
Weblapok:

www.karaffamese.freewb.hu
www.karaffagy.freewb.hu
www.karaffaboros.freewb.hu
www.retsag.net

Terjesztés: kizárólag ingyenesen letölthető PDF formátumban.

Internetes lapunkra is vonatkoznak a szerzői jog védelmének szabályai, ezért a Börzsönyi Helikonban megjelent bármilyen anyag más felületen, lapban való felhasználásához az érintett Szerző előzetes engedélye szükséges!

A Börzsönyi Helikon 2012. március 27.-től tagja az Ipoly Eurorégió Határon ÁtnyúlóEgyüttműködés Egyesületének.

Hajósi János fotója